

A Kinsey Millhone Mystery

“F” is for Fugitive

SUE GRAFTON

Sue Grafton
„F“ is for Fugitive

B kao Bjegunac

1.

Motel „Ocean Street“ u Floral Beachu, Kalifornija, nalazio se nadomak zaštitnog zida obale, koji se koso rušio prema Tihom oceanu. Drugoj plaži prilazilo se betonskim stubama oivičenim metalnom prečkom.

Mrtvo tijelo Jean Timberlake nađeno je prije sedamnaest godina podno zida, na mjestu koje se nije vidjelo s točke na kojoj sam stajala. U to vrijeme Bailey Fowler, njen prijašnji momak, priznao je krivicu za ubojstvo s predumišljajem. Sad je udario u druge diploe. Svaka naprasna smrt predstavlja vrhunac jedne priče i uvod u njen rasplet. Moj zadatak bio je da smislim valjan kraj, a što i nije lako nakon toliko vremena.

Broj stanovnika Floral Beacha toliko je zanemariv da nije zabilježen ni na jednom znaku. Gradić ima šest uzvodne i tri poprečne ulice koje se skupljaju podno strma brežuljka obrasla niskim raslinjem. Sve radnje zatvaraju se u pet poslije podne. Kuće su uglavnom jednokatnice, sagrađene tridesetih godina sudeći po izgledu. Dvorišta su im mala i ograđena. U mnoga su ugurani motorni čamci, nerijetko u poljem stanju nego nekretnine uz koje su stajali. Cijeli grad podsjeća na stražnju stranu nekog drugog grada, ali pobuđuje sjećanja na neko otrcano ljetovalište iz ranog djetinjstva.

Motel je trokatno zdanje, obojeno svijetlo zelenom bojom, ispred kojega se pruža popločana staza sve do nedotjerane tratine. Dobila sam sobu na drugom katu s balkonom koji mi je nudio pogled na rafineriju nafte s lijeve strane i ulicu Port Hardvor s desne. Veliki hotel s igralištem za golf bio je doslovce utisnut u brdo i u njemu su odsjedali otmjeniji gosti, nespremni na boravak u gradu, usprkos nižim cijenama.

Bilo je kasno poslije podne u veljači, a sunce je zašlo neuobičajeno rano čak i za ovo doba godine. I najokorjeliji šetači razbježali su se kad je temperatura počela naglo padati.

Ostavila sam odškrinuta balkonska vrata i vratila sam se k stolu na kojem sam tipkala uvodni izvještaj.

Zovem se Kinsey Millhone. Privatni sam detektiv sa stalnim boravkom u Santa Teresi, devedeset pet milja sjeverno od Los Angelesa. Trideset dvije su mi godine, dvaput sam udana, bez djece, trenutačno nevezana ni za koga, svjesna vjerojatnosti da će tako i ostati s obzirom na narav koja je, najblaže rečeno oprezna. Trenutno čak i bez prave adrese, jer sam se privremeno smjestila kod svog stanodavca, Henrya Pittsa, dok se ne obnovi moj stan u garaži. Boravak u motelu „Ocean Street“ osigurao mi je otac Bailey Fowlera, koji me angažirao dan prije.

Royce Fowler je na mene ostavio dojam nekoć kršnog muškarca u kojega se proces starenja naglo ubrzao. Ocijenila sam da je prešao sedamdesetu, a po odjeći koja je visila na njemu, bilo je jasno da je nedavno izgubio možda petnaestak kilograma. Prorijeđena sijeda kosa, s još vidljivim tragovima riđe oko ušiju, bila je začeašljana unazad. Imao je ledeno plave oči, rijetke obrve i trepavice, blijedu put prošaranu raspucanim kapilarama. Podupirao se štapom ali su mu ruke, koje je držao preklopljene na dršku bile posve mirne i posute staračkim pjegama. Došao je u moj ured u pratnji žene koja je mogla biti njegovateljica ili plaćena družica. Činilo se da nije dovoljno zdrav da se sam kreće ukolo.

– Ja sam Royce Fowler – izgovorio je dubokim i snažnim glasom. – Ovo je moja kćerka. Došla bi i moja žena, ali je bolesna pa sam rekao da ostane kod kuće. Stanujemo u Floral Beachu.

Predstavila sam se i rukovala s njima. Uza sav trud nisam nalazila obiteljsku sličnost. Crte njegova lica bile su prenaplašene...golen nos, visoke jagodice, snažna brada, dok je njeno lice bilo

odraz stalna ispričavanja. Imala je tamnu kosu i isturenu vilicu koja je u djetinjstvu trebala biti ispravljena. Prisila sam joj četrdeset i koju, razmišljajući je li još ovisna o roditeljima. Dosad je uspješno izbjegavala da nam se susretne pogled.

– Što mogu učiniti za vas, gospodine Fowlere?

– Moj sin Bailey zabunom je uhapšen u Downeyu prije tri tjedna. Vrlo brzo su utvrdili da imaju pogrešnu osobu, pa su ga isti dan i oslobodili. Onda su se predomislili i provjerili ga. Otisci prstiju su se slagali. Preksinoć je ponovno uhapšen.

Zamalo sam upitala s čim su se slagali otisci, ali je na vrijeme proradilo pamćenje. Pročitala sam članak u mjesnim novinama.

– Ah, da. Prije šesnaest godina pobjegao je iz zatvora San Luis, je li?

– Tako je. Nisam znao ništa o njemu poslije tog bijega pa sam naposljetku zaključio da je mrtav. Taj mi je mladač gotovo slomio srce, a čini se da još nije završio.

– Kako se zatekao na grijehu?

– Izdan je uhidbeni nalog za nekog Petera Lamberta. Tim imenom služio se moj sin. Kaže da je uhvaćen i strpan onkraj brave prije nego što su shvatili da imaju pogrešnog čovjeka. Koliko sam shvatio, neki nadobudni detektiv je provukao Baileye otiske kroz novi kompjutorski sistem. Tako su pukom slučajnošću naletjeli na tjeralicu za bjeguncem.

– Loša sreća. Što namjerava poduzeti?

– Unajmio sam mu odvjetnika. Kad se već vratio, hoću ga osloboditi krivice.

– Hoćete li uložiti žalbu na osudu?

– Bailey nije bio na suđenju. Sklopio je pogodbu. Po nagovoru službenog branitelja, kučkina sina, priznao je krivicu za ubojstvo.

– Zaista? – Začudila sam se zašto mu stari nije onda unajmio odvjetnika i kakve je dokaze imao javni tužilac. U pravilu se ne pristaje na nagodbu ako se raspolaže valjanim dokazima. – Što vam je dosad saopćio odvjetnik?

– Neće da se izjasni dok ne prouči slučaj, ali ja želim biti siguran da će dobiti svu moguću pomoć. U Floral Beachu nema privatnog detektiva, i to je razlog da sam došao k vama. Potreban nam je netko tko će raditi, čačkati i provjeriti je li što ostalo. Nekoliko svjedoka je u međuvremenu umrlo, a neki su se odselili. Cijela stvar je vraški zamršena i ja je želim raščistiti.

– Kad bi po vama morala početi?

– Razgovarajmo najprije o novcu.

– Nemam ništa protiv. Pružila sam mu obrazac ugovora. – Trideset dolara na sat, plus troškovi. Potreban mi je predujam.

– Što dobivam za uzvrat?

– Još ne znam. Ne mogu činiti čuda. Mnogo ovisi o spremnosti oblasnog šerifa na suradnju.

– Ne bi se previše oslanjao na njih. Bailey im je oduvijek stvarao neprilike, pa im nije osobito drag. Njegov bijeg iz zatvora samo je pogoršao netrpeljivost, jer ih je sve namagarčio.

– Gdje su ga smjestili?

– U zatvor u Los Angelesu. Čuli smo da ga sutra prebacuju u San Luis.

– Jeste li razgovarali s njim?

– Samo nakratko, jučer.

– Za vas je to jamačno bio šok.

– Činilo se da imam priviđenja. Zamalo me udarila kap.

– Bailey je oduvijek govorio ocu da je nedužan – umiješala se Ann.

– I jest! – zareži Royce. – Govorio sam to od samog početka. Bailey ne bi ubio Jean ni u kojim okolnostima. – Smirivši se, dometnuo je: – Nije mi preostalo mnogo. Želim to raščistiti prije smrti. Pronađite tko ju je ubio, a ja ću se pobrinuti da vas nagradim.

– Neće biti potrebno. Dobit ćete tjedno pismene izvještaje, a razgovarati možemo kad god zaželite.

– Dobro. Posjedujem motel u Floral Beachu. Možete ondje besplatno boraviti koliko god želite. Nudim vam i hranu. Ann kuha.

– Možda ne želite jesti s nama – usprotivi se Ann.

– Neka se sama izjasni. Nitko je ni na što ne prisiljava. Porumenjela je, ali nije odgovorila. Krasna obitelj, pomislila sam. Jedva sam čekala da upoznam ostatak. Obično ne ulazim u posao na neviđeno, ali ovo me zagolicalo. Osim toga, posao mi je bio potreban, ne toliko zbog novca, koliko zbog duševnog zdravlja.

– Kad počinjemo?

– Možete doći sutra. Odvjetnik je u San Luisu. On će vam reći što treba.

Ispunila sam ugovor i promatrala Roycea Fowlera kako ga potpisuje. Izvukao je ček iz novčanika, već ispisan na moje ime i na iznos od dvije tisuće. Čovjek je imao veliko povjerenje. Kad su otišli, bacila sam pogled na sat. Posao je sklopljen za manje od dvadeset minuta.

Rano sam zaključala ured i zaputila se kući. Stanujem blizu obale u uzanoj sporednoj ulici. Stan u garaži koji je za vrijeme novogodišnjih praznika raznijela bomba, u fazi je obnove. Henri je tajanstven kad je u pitanju nacrt, koji je tjednima dogovarao s građevnim poduzetnikom.

Ne provodim mnogo vremena u kući, pa mi i nije osobito stalo na što slični. Plašila sam se jedino da će ga Henry učiniti prevelikim i preraskošnim, pa ću imati obavezu da mu platim primjerenu stanarinu. Sadašnja najamnina je samo dvjesto dolara mjesečno, zanemariva u današnje vrijeme. Uz otplaćen automobil i uredski prostor koji mi ustupa osiguravajući zavod Californija Fidelity, mogu pristojno živjeti i sa skromnom mjesečnom zaradom. Stoga mi je ponajmanje potreban stan preskup za moj kućni budžet. No kuća je njegova i s njom može činiti što ga je volja. Sve u svemu, zaključila sam da gledam svoja posla, a on neka radi što hoće.

Henry je stajao uz ogradu, zalijevao cvijeće i časkao sa susjedom. Osmijeh mu je ozario lice čim me spazio. Nikad o njemu ne razmišljam kao o starcu, premda je prije tjedan dana proslavio osamdesetdrugi rođendan. Visok je i vitak, s uzanim licem i jasnoplavim očima. Ima gustu bijelu kosu začešljanu ustranu, zdrave zube (sve svoje) i preplanulo lice. Natprosječna inteligencija protkana je toplinom, a njegova živahna znatiželja nije izbljedjela s godinama. Kad bih mu htjela pronaći manu, vjerojatno bi to bila lakovjernost i sklonost pasivnosti u situacijama koje zahtijevaju borbeni stav.

Još se nisam navikla na život pod istim krovom, premda je to bio privremen smještaj, samo do uređenja mog stana. Imala sam svoj ključ od kuće, dolazila sam i odlazila kad sam htjela, ali bilo je trenutaka kad me spopadala nesavladiva emocionalna klaustrofobija. Henry mi je silno drag. Ne postoji dobrodušniji čovjek od njega, ali živjela sam sama više od osam godina i jednostavno nisam navikla na nečiju blizinu. To me činilo razdražljivom, kao da bi mogao očekivati od mene nešto čemu ne bih mogla udovoljiti.

Sišla sam na stražnja vrata i osjetila opojan miris kuhinje. Svježe ispečen domaći kruh hladio se. – Stol je bio postavljen za dvoje. Henry je za kratko vrijeme imao prijateljicu, koja je preuredila kuhinju. Tad je još vjerovala da može preudesiti i njegovu ušteđevinu od dvadeset tisuća u gotovini, koja joj se činila sigurnijom na njenu bankovnom računu. Ja sam joj pomrsila račune, pa su od nje sad ostale samo kuhinjske zavjese od zelene tiskane pamučne tkanine, vezane jednobojnim vrpčama sa strane. Pripadajuće ubruse Henry je sad upotrebljavao za brisanje nosa. Nikad nismo razgovarali o Lili, ali katkad se pitam zamjera li mi krišom zbog toga što sam mu se umiješala u ljubavnu priču. Katkad je vrijedno biti zaslijepljen ljubavlju. Čovjek barem zna da je živ i sposoban da podlegne osjećajima, pa makar oni završili bolom u grudima.

Ušla sam u malu spavaću sobu, koju sam trenutačno nazivala domom, i u isti tren osjetila nespokoj. Odlazak u Floral Beach došao mi je u pravi trenutak.

Po zvukovima izvana zaključila sam da je Henry završio s poslom. Zatekla sam ga u kuhinji s novinama i obaveznom večernjom čašicom.

– Što se dogodilo? – zapitao je pogledavši me.

– Danas sam dobila posao u Floral Beachu. Vjerojatno ću biti odsutna osam do deset dana.

– Oh. Zar je to sve? To je dobra vijest. Potrebna ti je promjena. Uputio mi je dobrodušan osmijeh i pogledao na sat. – Imaš još vremena za trčanje prije večere.

Nije mi trebalo reći dvaput. Pogledala sam kroz prozor i zaključila da moram požuriti prije mraka. Stoga sam odustala od razgovora i presvukla se u trenirku. Trčala sam uz biciklističku stazu na plaži. Nastojim trčati svakodnevno, ne iz strasti, nego iz uvjerenja da mi je baš to u više navrata spasilo život.

Vratila sam se kući bolje raspoložena. Kad se čovjek bori za dah, nema mjesta zabrinutosti ili potištenosti. Znojenje kao da potiče životnu radost. Večerali smo uz ugodno čavrljanje, a potom sam otišla u sobu i spakirala stvari za put. Nisam još počela razmišljati o situaciji koja me čeka u Floral Beachu, ali sam ipak na trenutak otvorila fascikl na kojem, sam ispisala ime Baileyya Fowlera. Prelistala sam stare novine i izrezala članke o pojedinostima hapšenja.

Iz novinskih izvještaja sam doznala da je bio uvjetno pušten na slobodu po presudi o sudjelovanju u oružanoj pljački, upravo u vrijeme kad je njegova sedamnaestogodišnja bivša

djevojka nađena udavljena. Stanovnici gradića izjavili su da je tad dvadesettrogodišnji Fowler godinama bio umiješan u trgovanje i uzimanje droge i da je ubio djevojku doznajući za njezinu vezu sa prijateljem. Osuđen je na šest godina državnog zatvora. Odsjedio je manje od godinu dana u San Luisu, a onda je pobjegao. Napustio je Kaliforniju pod imenom Peter Lambert. Poslije cijelog niza različitih poslova, zaposlio se kod tvorničara odjeće, koji je imao lanac prodavaonica u Arizoni, Koloradu, New Mexiku, Kaliforniji. Godine 1979. rukovodstvo kompanije unaprijedilo ga je za šefa cijele zapadne oblasti. Premješten je u Los Angeles, gdje se i nastanio. U izjavama novinarima njegovi poslovni partneri bili su zapanjeni spoznajom da je ikad bio u nevolji. Mahom su ga opisivali kao vrijednog, pouzdanog, nadasve sposobnog, druželjubivog i besprijekornog čovjeka.

Crno-bijela fotografija Baileyja Fowlera prikazivala je četrdesetgodišnjaka, napola okrenutog kameri, lica zaprepaštenog od nevjerice. Imao je snažne crte lica, malo blaže nego u oca i istu ratobornu bradu. Manja fotografija snimljena je u policiji, prije sedamnaest godina, kada je uhapšen zbog ubojstva Jean Timberlake. Otad mu se kosa malo prorijedila. Bio je zgodan mladić, a ni sad nije izgledao loše.

Zanimljivo je da čovjek može izmisliti sama sebe. Nalazila sam nešto izuzetno privlačno u pomisli da se odbaci jedna ličnost i sazda druga koja zauzima njeno mjesto. Pitanje je bi li odsluženje kazne u zatvoru imalo tako pohvalan rezultat. Nigdje nije spomenuta obitelj, pa sam pretpostavila da nije oženjen.

Nametao se jedan jedini zaključak. Ako njegov novi odvjetnik nije zakonski čarobnjak, morat će odslužiti preostale godine prvobitne presude plus dodatnih šesnaest mjeseci do dvije godine zbog krivičnog djela bijega. Do trenutka puštanja na slobodu imao bi četrdeset sedam godina, kojih se zacijelo neće odreći bez borbe.

Izrezala sam još jedan članak. Uglavnom je bio ponavljanje prethodnog uz dodatak fotografije ubijene djevojke, izvučene iz srednjoškolskog godišnjaka. Imala je ravnu i sjajnu tamnu kosu, razdijeljenu na sredini. Oči su joj bile svijetle, obrubljene crnom olovkom, usne široke i čulne. Osmijeh koji se jedva nazirao, davao je naslutiti da zna nešto čega mi drugi još možda nismo svjesni.

Spremala sam isječke u fascikl koji sam gurnula u vanjski džep svoje putne torbe. Odlučila sam usput svratiti u ured i pokupiti svoj mali pisaći stroj.

3.

Prijemni ured bio je malen, a tezga recepcije priječila je pristup Fowlerovom dijelu stana. Čim sam stala na kućni prag, oglasilo se zvonce.

– Dolazim odmah! – začuo se glas.

Učinilo mi se da je to Ann.

Prišla sam tezgi i zavirila. Kroz otvorena vrata opazila sam bolnički krevet. Čula sam prigušene glasove, ali nikoga nisam vidjela. Dokono sam kružila pogledom po maloj prostoriji i dohvatila prospekt termalnog liječilišta pokraj kojeg sam prošla na putu za Floral Beach. Reklamirali su blatne kupke, kade s mineralnom vodom i razumne cijene.

– Kod njih je radila Jean Timberlake u popodnevnima poslije škole – oglasila se Ann iza mojih leđa.

Stajala je na vratima u tamno plavim hlačama i bijeloj svilenoj košulji. Doimala se opuštenija nego u društvu svog oca. Kosa joj se u blagim valovima spuštala do ramena.

– Što je radila?

– Pomagala je honorarno. I kod nas je radila nekoliko dana u tjednu.

– Jeste li je dobro poznavali?

– Dovoljno. Počela je hodati s Baileyom kad mu je bilo dvadeset. Ona je tek krenula u srednju školu.

– Nije li bila premlada za njega?

– Bilo joj je četrnaest godina.

Daljnji razgovor prekinuo je glas iz susjedne sobe.

– Zar je netko došao, Ann? Rekla si da ćeš se odmah vratiti.

Što se tamo događa?

– Upoznat ćeš je, majko – promrmljala je An sumnjičavim glasom.

Podigla je dasku i propustila me.

– Kako vam je otac?

– Ne osobito. Jučerašnji dan je za njega bio izuzetan napor, pa sam mu predložila da se vrati u krevet.

– Morala sam uzeti dopust, čini se da imate pune ruke posla – uzvratila je uz blijed osmijeh.

– Gdje radite?

– Pedagog sam u srednjoj školi. Tko zna kad ću se vratiti na poso.

Odvela me u dnevnu sobu gdje je ležala gospođa Fowler u velikom bolničkom krevetu. Bila je sjedokosa i debela, a naočale s debelim staklima još su uvećale krupne, crne oči. Imala je na sebi bijelu bolničku spavaćicu koja se vezivala na leđima. Na rubu kod vratnog izreza krupnim je slovima pisalo SAN LUIS OBISPO BOLNICA. Učinilo mi se neobičnim da nosi tu krpu kad je sebi mogla priuštiti vlastitu bolničku opremu. Osim ako ta bolest nije kazališna predstava. Noge su joj ležale na pokrivaču kao da čekaju na mesarsku obradu. Debeljkasta stopala bila su gola.

Prišla sam postelji i pružila joj ruku.

– Dobar dan, kako ste? Ja sam Kinsey Millhone. – Ruka joj je bila hladna i gumasta. – Vaš muž je rekao da se ne osjećate dobro.

Stavila je rupčić na usta i briznula u plač.

– Oh, Kenny, oprostite. Ne mogu si pomoći. Baileyevo iznenadno pojavljivanje jednostavno me slomilo. Mislili smo da je mrtav, a sad se pojavio. Godinama sam bolesna, no sad mi se stanje pogoršalo.

– Mogu razumjeti vašu uznemirenost. Ali ja sam Kinsey. Učinilo mi se da ste rekli Kenny.

– Nebesa! Oprostite, sluh me napustio, a ne mogu se pohvaliti ni s vidom. Ann, dušo, dohvati stolac! Čudim se kamo je nestala tvoja pristojnost.

Posegnula je za papirnatim rupčićem i glasno puhнула.

– Dobro je. Upravo sam stigla iz Santa Terese, pa sam se nasjedila.

– Kinsey je detektiv kojega je otac jučer unajmio.

– Znam. – Počela je cupkati pokrivač, uznemirena razgovorom koji je se nije ticao. – Nadala sam se da ću se dotjerati, ali Ann je rekla da ima obveza. Ne volim joj dosađivati više nego što je neophodno, ali s ovim artritismom štošta ne mogu sama. Pogledajte kako grozno izgledam. Zovem se Ori, skraćeno od Oribelle. Zacijelo mislite da sam grozna.

– Ni govora. Izgledate sasvim dobro.

Vječno izgovaram laži. Jedna više, ne može škoditi.

– Imam dijabetes – izgovorila je kao da sam je pitala.

– Imam žmarce i grčeve u udovima, bubrežne teškoće, bolne, noge i sad još artritis, povrh svega.

Pružila mi je ruke na pregled. Očekivala sam iskrivljene i nabrekle zglobove, ali doimali su mi se sasvim dobro.

– Žao mi je što to čujem. Zacijelo vam je teško.

– Odlučila sam da ne jadikujem. Ako nešto ne podnosim, onda su to ljudi koji ne prihvaćaju tegobe.

– Majko, malo prije si spominjala čaj – prekine je Ann.

– Jeste li vi za šalicu čaja, Kinsey?

– Hvala. Sasvim mi je dobro.

– Neću ni ja zlato – reče Ori. – Prošla me volja, ali to nije razlog da ga ne pripraviš za sebe.

– Idem pristaviti vodu.

Ann se ispričala i izašla iz sobe. Najradije bih bila pošla za njom. Iskoristila sam priliku da ponešto upitam Ori.

– Kako je vaš sin umiješan u ubojstvo?

– Jamačno ne svojom krivnjom. Upao je u loše društvo. Nije mario za školu i kad ju je napokon završio, nije mogao naći posao. Onda je naletio na Tapa Grangera. Taj mi se momak nije svidio od prvog trenutka. Njih su dvojica lunjala po gradu do sitnih sati i izvodili nepodopštine. Royce je mahnitao od bijesa.

– Je li se u to vrijeme Bailey sastajao s Jean Timberlake?

– Čini mi se. – Očito su joj pojedinosti izbljebile iz pamćenja nakon toliko vremena. – Bila je draga djevojka, bez obzira na to što su ljudi govorili o njenoj majci. – Uto je zazvonio telefon. – Motel – izgovorila je u slušalicu. – Oh, da, samo trenutak. Ovaj ili idući mjesec? Moram provjeriti. – Privukla je knjigu rezervacija i izvadila olovku. Govorila je odrešitim, poslovnim tonom, iz kojeg je posve iščezao prizvuk slabosti.

Iskoristila sam priliku i pošla u potragu za Ann. Izašla sam u hodnik i po zveckanju šalica

pronašla sam kuhinju. Ann je stavljala tanjurić i šalice na obični, aluminijski pladanj.

– Je li vam potrebna pomoć? Zavrtjela je glavom.

– Razgledajte kuću, ako vas zanima. Tata ju je sam sagradio kad se oženio. Je li vam već dala ključ? Možda biste odnijeli stvari u sobu. Čini mi se da vam je dala sobu na katu. Ima pogled na more i malu čajnu kuhinju.

– Krasno. Pričekat ću ključ pa ću odnijeti stvari. Nadam se da ću još danas vidjeti odvjetnika.

– Koliko sam čula, tata vam je ugovorio sastanak u jedan i četrdeset pet. Vjerojatno će htjeti s vama, bude li se dobro osjećao. Želi biti u toku, što mu ne zamjeravam.

– No ja želim poći sama. Posve je prirodno da tvoji roditelji žele obraniti Baileyja, ali ja se ne želim baktati s njihovom pristranošću pri pokušaju da prikupim osnovne podatke o slučaju.

– Da, imate pravo. Vidjet ću mogu li oca odgovoriti od njegova nauma.

Kotlić za čaj počeo je zviždati. Ann je isključila plin i prelila vrelu vodu u čajnik. Slijedila sam je u dnevni boravak gdje se Ori borila da izađe iz postelje.

– Što to radiš, majko?

– Moram opet mokriti, a tebe dugo nije bilo.

– Zašto me nisi pozvala? Znaš da ne smiješ ustajati bez pomoći.

Odložila je poslužavnik i priskočila Ori. Uspjela ju je osoviti na noge koje su vidljivo podrhtavale pod težinom glomazna tijela.

– Idem u auto po svoje stvari – doviknula sam prije nego što su ušle u susjednu prostoriju.

– Dobro, Kinsey. Začas ću biti s tobom.

4.

Odvjetnik Bailey Fowlersa zvao se Jack Clemson i stanovao je blizu palače pravde. Pronašla sam adresu i parkirala.

Ured mu je bio smješten u privatnoj kući. Sudeći po oznaci na vratima, bio je tu jedini stanar.

Uspela sam se drvenim stubama na trijem ukrašen geranijama i ušla u predvorje preuređeno u prijemni ured. Jedini znak života davao je starinski sat s mjedenim njihalom. Cijelu jednu stijenu zauzeo je ormar od hrastovine s ostakljenom prednjom stranom. Na glomaznom pisaćem stolu stajao je pokriveni pisaći stroj, uređaj za kopiranje i kompjuter. Nedostajala je samo tajnica. Jedno od dugmadi telefona bilo je osvjetljeno, a osjećala sam i svjež dim cigarete.

Sjela sam i počela listati stare časopise. Naposljetku sam začula korake. Pojavio se Clemson.

– Gospođica Millhone? Jack Clemson. Drago mi je. Ispričavam se što ste čekali. Moja tajnica je bolesna, a zamjenica je još na ručku. Izvolite sa mnom.

Rukovali smo se, i pošla sam za njim. Bilo mu je oko pedeset pet godina i pripadao je onoj vrsti ljudi koja se od rođenja smatrala debelom. Nizak, zdepast, širokih ramena i već poprilično ćelav.

Njegov ured zauzimao je cijelu polovicu stražnjeg dijela kuće. Oba naslonjača od zelene kože bila su zatrpana službenim spisima. Clemson je skupio naramak knjiga i spisa s jednog i spustio ih na pod, dajući mi rukom znak da sjednem. Smjestio se za glomazan radni stol i iz jedne ladice izvukao aparat za brijanje. Uključio ga je i vješt看 kretnjama počeo gladiti bradu.

– Za pola sata moram biti u sudnici. Žao mi je što vam danas ne mogu posvetiti više vremena.

– Nema problema. Kad stiže Bailey?

– Vjerojatno je već ovdje. Jutros je zamjenik šerifa otišao po njega. Dogovorio sam sastanak s njim u tri i petnaest. Nije vrijeme posjeta, ali Cjuintana je dao dopuštenje.

– Što je s optužbom?

– Ujutro u osam i pol. Ako želite, možete najprije doći ovamo, pa ćemo prošetati po sudu. To će nam ujedno biti prilika da usporedimo pribilješke.

– Vrlo rado.

– Vraćate li se još danas u Ocean Street?

– Da.

Spremio je brijaći aparat u ladicu i posegnuo za nekim papirima koje je spremio u omotnici.

– Kažite Royceu da je ovo spremno za njegov potpis.

– Spremila sam omotnicu u torbicu.

– Koliko ste obaviješteni u ovom slučaju.

– Ne mnogo.

Pripalio je cigaretu i zakašljao. Zatresao je glavom, očito nezadovoljan stanjem svojih pluća.

– Jutros sam dugo razgovarao s Cliffordom Lehtom, službenim braniteljem koji je preuzeo Fowlerov slučaj. Zgodan čovjek. Sad je u mirovini. Uglavnom, prelistao je dokumentaciju i izvukao bilješke.

– Što je zapravo bilo? Zbog čega je javni tužilac išao na nagodbu?

– Dokazi su bili izvedeni iz okolnosti. George De Witt je u to vrijeme bio javni tužilac. Jeste li ga ikad sreli? Vjerojatno niste. Premladi ste. Sad je sudac Vrhovnog suda. Bježim od njega kao od

kuge.

– Čula sam za njega. Ima političke ambicije, nije li tako?

– Nećemo se mnogo pomoći. Taj gazi preko leševa. Čovjek ne zna kako će pristupiti slučaju. Nije nepravedan, ali je nedosljedan, a to je loše. Uvijek je nalickan i ima vrlo visoko mišljenje o sebi. Bilo mu je mrsko da se pogađa o tako razvikanom slučaju, ali George nije blesav. Prema svemu što sam čuo, ubojstvo Timberlake je izgledalo da može proći, ali nisu raspolagali čvrstim dokazima. Fowler je u gradu bio poznat kao dugogodišnji izgređnik. Stari ga je izbacio iz kuće...

– Čekajte malo. Je li to bilo grije nego što je prvi put išao u zatvor ili poslije? Čini mi se da je osuđen za oružanu pljačku, ali nitko mi ni o tome nije kazao pojedinosti.

– Objasnit ću vam. To je bilo dvije ili tri godine prije. Imam negdje točne datume, ali to sad nije važno. Fowler i neki tip imenom Tap Granger udružili su se u vrijeme kad je Fowler završio srednju školu. Bailey je bio zgodan i pametan momak, ali to nije znao iskoristiti na pametan način. Vjerojatno znate taj tip ljudi. Jedan od onih kojima je sudbina namijenila da skrenu s puta. Po Lehtovim riječima, Bailey i Tap su se upustili u drogu. Morali su isplatiti mjesnog preprodavača pa su počeli obijati benzinske crpke, automate za cigarete i ostale, na krajnje amaterski način. Glupani, navlačili su čarape preko glave oponašajući junake iz filmova. Dabome da su uhvaćeni. Rupert Russel je bio službeni branitelj i učinio je najviše što je mogao.

– Zašto ne privatni branitelj? Zar je Bailey bio siromašan?

– U biti, jest. Sam nije imao ni prebijene pare, a njegov stari je odbio da plati zastupnika.

– Je li Bailey pravio neprilike kao malodobnik?

– Ne, bio je čist. Vjerojatno je zamišljao da će proći samo sa batinama. Tap je imao pištolj, pa pretpostavljam da se Bailey nije smatrao krivim. Nažalost po njega, zakon govori drugačije. Uglavnom, odbio je bilo kakav razgovor, zaklinjao se u nedužnost i išao na sud. Ne treba naglašavati da je dokazana krivica i da je sudac bio nepokolebljiv. U to vrijeme za pljačku se dobivalo od jedne do deset godina.

– Osuda koja trajanje ostavlja zavisnim o zatvorenikovu ponašanju?

– Tako je. Bailey je odsjedio osamnaest mjeseci.

– Ovdje?

– Ne, u Chinou. Izašao je u kolovozu. Vratio se u Floral Beach i počeo bezuspješno tragati za poslom. Vrlo brzo je ponovo počeo s drogom, ovaj put kokainom uz dodatak trava.

– Gdje je bila Jean cijelo to vrijeme?

– Završavala je srednju školu. Ne znam je li vam itko pričao o toj djevojci.

– Nije.

– Bila je nezakonito dijete. Majka joj još i sad živi u Floral Beachu. Možda ćete poželjeti da razgovarate s njom. Bio ju je glas mjesne radodajke, mislim na majku. Jean je bila jedinica. Slatka djevojka, ali zacijelo da je imala velikih teškoća. A tko ih od nas nema?

– Nije li ona radila kod Roycea Fowlera?

– Točno. Bailey je izašao iz zatvora, i ponovo su počeli hodati. Lehto mi je rekao kako ga je Bailey uvjeravao da su bili samo dobri prijatelji. Javni tužilac je smatrao da su ljubavnici i da ju je Bailey ubio u napadu ljubomore, doznajući da se spetljala s Tapeom. Flower to poriče. To nije imalo veze s Grangerom, premda je Tap izašao iz zatvora dva mjeseca prije Raileva.

– Što je s Grangerom? Je li on negdje u blizini?

– Jest. Vodi jednu benzinsku crpku u Floral Beachu. Vlasnik je netko drugi, ali Tap vodi posao, što je otprilike njegov domet. Nije osobito bistar, no čini se da je pouzdan. Svojedobno je bio divlji, ali je popustio.

Pribilježila sam podatke o Tap Grangeru i staroj Timberlake.

– Nisam vas htjela prekidati. Spominjali ste Baileyevu vezu s djevojkom poslije njegova izlaska iz zatvora.

– Pa, Bailey je tvrdio da je ljubav pukla. Jednostavno su se družili i to je sve. Oboje su na neki način bili izopćenici, Bailey zato jer je bio u zatvoru, a mala zbog majke na zlu glasu.

U gradiću poput Floral Beacha nije imala nikakve izgleda. Ne znam koliko znate o malim gradovima. Govorimo o stanovništvu od najviše tisuću ljudi, od kojih su većina starosjedioci. Sve se zna. Dakle, ona i Bailey su počeli izlaziti kao i prije. On tvrdi da je ljubakala s nekim drugim, ali nikad nije odala ime tog čovjeka.

– Te večeri kad je ubijena, njih dvoje su krenuli piti. Obišli su oko šest barova u Sant Luisu i još dva u Pismou. Vratili su se oko ponoći i parkirali na obali. On tvrdi da je bilo deset sati, ali svjedok je tvrdio da ih je vidio u ponoć. Bilo je silno uzrujana. Imali su bocu i nešto droge. Posvađali su se oko tričarija. Kaže da ju je ostavio na plaži i otišao. Sjeća se da se probudio u svojoj sobi u Ocean Stretu. Bilo mu je zlo... isповраćao je dušu. Tog su jutra školska djeca imala akciju čišćenja plaže. zatekla su je mrtvu... udavljenu pojasom, za koji se utvrdilo da je njegov.

– To je mogao učiniti bilo tko.

– Dakako. No Bailey je bio sumnjiv, i možda su mu to mogli nakalemiti, ali De Witt je već imao niz uspjeha i nije se htio izlagati riziku. Lehto je naslutio mogućnost nagodbe, a kako je Bailey već od prije bio opečen, pristao je. U oružanoj pljački bio je kriv, išao je na suđenje i dobio svoje. Sad je tvrdio da je nedužan, ali je sve bilo protiv njega i kad su mu ponudili da prizna ubojstvo s predumišljajem, prihvatio je.

– Je li mogao oboriti optužbu da je izašao na suđenje?

– Tko to zna?

– Suđenje je kockarska igra. Neprestano lažeš, a možeš izgubiti ili dobiti. Na svaki način, slučaj je pobudio veliki publicitet. Raspoloženje mještana nije mu išlo u prilog. Ne može se isključiti Baileyeva prošlost, nitko živ mu nije htio svjedočiti. Nagodbom je prošao bolje. U to vrijeme mogao je dobiti smrtnu kaznu, a s tim se čovjek neće igrati ako mu se nudi mogućnost da se izvuče.

– Smatrala sam da se osuđenima za ubojstvo ne smanjuje kazna.

– Hipotetski je tako, ali ne mora biti. Sve ovisi o uvidavnosti javnog tužioca. Lehto je otišao k De Wittu i rekao: „Slušaj, George, imam dokaz da je momak bio pod utjecajem alkohola. Dokaz od tvojih ljudi.“ Gurnuo mu je pod nos policijski izvještaj. „ Obrati pažnju na vrijeme kad su ga uhapsili, lijepo piše da se doimao mamurno...“ Clifford je mlatio svoje i opazio da se George počeo znojiti. U pitanju je bio njegov ego, a on nije želio izaći u sudnicu sa tako velikom rupom u dokaznom materijalu. Od javnog tužioca se, naime, očekuje da dobije devedeset posto slučajeva, ako ne i više.

– Dakle, – Bailey je priznao krivicu, a osuđen je najvećom kaznom.

– Točno. Shvatili ste, ali ne zaboravite, riječ je o samo šest godina. Velika stvar. S odsluženim rokom i nagradom za dobrim ponašanjem, mogao se izvući za tri godine. Cijelo vrijeme Fowler je

smatrao da je prevaren, ne shvaćajući koliko je imao sreće. Clifford Lehto je obavio vraški dobar posao za njega. Ja sam učinio isto.

– Što će biti dalje?

– Ovisi o tome kako će Bailey tumačiti bijeg. Olakšavajuće okolnosti? Može tvrditi da mu je netko od zatvorenika ugrožavao život, ali to ne objašnjava gdje je bio tolike godine. Ironija je da je u početku morao unajmiti kojeg nadobudnog odvjetnika. U ovoj fazi to mu neće mnogo pomoći. Mogu se rastrgati, ali ni jedan sudac iole zdrave glave neće prihvatiti jamčevinu za čovjeka koji se šesnaest godina krio pod tuđim imenom.

– Što u međuvremenu očekujete od mene? Clemson je ustao i počeo prekapati po spisima na svom stolu.

– Moja tajnica je izrezala sve isječke iz novina u vrijeme ubojstva. Možda će vas zanimati. Lehto je priložio sve što ima. Policijske izvještaje, popis svjedoka. Razgovarajte s Baileyeom i vidite ima li što dodati. Znae postupak. Provjerite sve i pronađite mi drugog osumnjičenog. Možda možemo prikupiti dokaze protiv nekog drugog i Baileya osloboditi krivnje. U protivnom ga čekaju puste godine u zatvoru ukoliko ne uvjerim suca da to ne služi ničemu, što namjeravam pokušati. Sve ovo vrijeme bio je čist, i osobito ne vidim svrhu da ga se lišava slobode, ali tko zna? Evo.

Iskopao je fascikl i pružio mi ga. Pozdravili smo se i, ugodno čavrljajući, izašli na ulicu.

– Ah, zamalo sam zaboravio – reče Clemson. – Razlog Jeaninoj uznemirenosti one večeri. Bila je trudna. Šest mjeseci. Bailey se kune da dijete nije bilo njegovo.

Morala sam ubiti još sat vremena prije odlaska u zatvor. Izvukla sam plan grada i pronašla mali trg s oznakom srednjoškolskog centra.

Po mojim sjećanjima iz srednjoškolskih dana, naše je ponašanje bilo obilježeno glađu za senzacijama. Osjećaji su bili snažni, a događanja su poprimala značajke emocionalnih krajnosti. Dok je maštanje o smrti zadovoljavalo čežnju za vlastitom dramom, stvarnost je, nasreću, bila na sigurnoj udaljenosti. Bili smo čudesno mladi i zdravi, a unatoč lakoumnom ponašanju, nismo ni pomišljali na to da bismo mogli trpjeti posljedice. Spominjanje smrti, slučajne ili namjerne, bacilo bi nas u stanje duboke patnje. Ljubavni jadi pružali su nam sasvim dovoljno povoda za teatralnost. Naš osjećaj tragedije i zaokupljenosti samima sobom bilu su toliko pretjerani, da nismo bili spremni ni na kakav stvaran gubitak. Ubojstvo je prelazilo mogućnost poimanja. Vjerojatno je smrt Jean Timberlake još i sad bila predmet razgovora među ljudima koje je poznavala, budeći nemir što je nagrđivao mladenačke uspomene. Iznenadan povratak Baileya Fowlersa isto će ponovno uzburkati nelagodu, bijes, gotovo neobjašnjiv osjećaj odbojnosti i straha.

Nagonski sam potražila knjižnicu, koja je bila vrlo slična onoj u Santa Teresi. Knjige je izdavala djevojka s gusto i sitno nakovrčanom kosom, te rubinom usvrđanim u nosnicu. Očito ju je obuzela strast samobušenja jer su joj i oba uha bila izbušena po cijeloj uski.

– Zdravo! – Pogledala me glupavo.

– Možete li mi pomoći? Ovdje sam pohađala školu, a ne mogu pronaći godišnjak. Imate li možda kopiju? Rado bih je pogledala.

– Ispred prozora. Prva i druga polica.

Izvukla sam godišnjak za tri različite godine i odnijela ih do stola u zadnjem redu. Oglasilo se zvono za odmor i na hodniku je začas zavladao žamor.

Tražila sam sliku Jean Timberlake listajući godišnjake. Nije imala ništa zajedničko s ostalima. Na nekoliko skupnih fotografija na kojima sam je zamijetila, nije se smiješila niti su je krasila mladenačka bezazlenost njenih kolegica. Oči su joj bile zamagljene, pogled odsutan, a blijed osmijeh na njenim usnama sugerirao je vlastitu zabavu, kojoj je razlog znala je samo ona. Ispisala sam imena istaknutijih mladića u razredu. Pretpostavljala sam da su djevojke mahom udane i pod drugim prezimenima.

Direktor škole u to vrijeme bio je Dwight Shales. Zapisala sam i nekoliko imena profesora. Našla sam i sliku Ann Fowler. Doimala se ljepša nego sad, manje izmoždena i ozlovoljena.

Spremila sam bilješke i vratila knjige na police. Zaputila sam se niz hodnik prema direktorovu uredu. Prema pločici na zidu pokraj vrata, Shales je još i sad bio direktor škole. Zamolila sam tajnicu da mi upriliči sastanak i nakon kratka vremena ušla sam u njegov ured.

Bio je čovjek srednjih pedesetih godina, srednje visine, besprijeckorno odjeven, četvrtasta lica. Boja kose promijenila se iz plave u prerano sijedu. Cijelo njegovo držanje bilo je autoritativno, oči boje lješnjaka prodorne kao u policajca. Preplavila me toplina u obrazima dok sam razmišljala može li na prvi pogled pogoditi da sam stvarala neprilike u srednjoj školi.

– Što mogu učiniti za vas, gospođice?

– Unajmio me Royce Fowler iz Floral Beacha da proučim smrt vaše bivše učenice Jean Timberlake. – Očekivala sam da će se odmah sjetiti, ali nastavio je gledati u mene strogo neutralno.

– Zacijelo je se sjećate.

– Dakako. Samo sam se pokušao sjetiti imamo li njen dosje. Nisam sasvim uvjeren u to.

Upravo sam razgovarala s Baileyevim odvjetnikom. Ako vam je potrebna kakva potvrda...

– Nije potrebno. Poznajem Jacka Clemsona i njegovu obitelj. Morat ću to raščistiti s nadzornikom, ali ni tu ne vidim teškoća... ako pronađemo dokumentaciju. Riječ je samo o tome imamo li je. Govorite o razdoblju od prije petnaestak godina.

– Sedamnaest. Sjećate li se možda vi te djevojke?

– Dopustite mi da najprije raščistimo papire, pa ću vam se javiti. Jeste li odavde?

– Iz Santa' Terese, ali odsjela sam u „Ocean Streetu“ u Floral Beachu. Mogu vam ostaviti moj broj telefona...

– Imam ga. Nazvat ću vas čim nešto doznam. Možda kroz nekoliko dana, ali učinit ćemo sve što možemo. Ne mogu obećati ništa.

– Shvaćam.

Rukovao se kratko i čvrsto.

U tri i petnaest parkirala sam ispred oblasnog zatvora. Ušla sam u predvorje i slijedila strelice do prijemnog ureda. Ušla sam i predstavila se uniformiranom službeniku.

Dok su se obavljale formalnosti za dovođenje Baileya na razgovor, mene su poslali u jednu od malih, ostakljenih kabina, predviđenih za razgovor branitelja i zatvorenika. Na zidu su visjela upozorenja za posjetioce, opominjući da može doći samo jedan posjetilac u dogovoreno vrijeme.

6.

Do ušiju mi je dopirala škripa vrata. Bailey Fowler je promatrao službenika koji je otključavao vrata kabine u koju će sjesti. Dijelilo nas je staklo, a razgovor se imao obaviti pomoću slušalica s objiju strana. Ovlaš me pogledao i sjeo. Držao se toliko krotko da mi je zbog njega bilo neugodno. Bio je u širokoj, narančastoj pamučnoj košulji i tamno sivim pamučnim hlačama. Na fotografiji u novinama imao je besprijekorno krojeno odijelo i kravatu. Doimao se zatečen tom odjećom kao i statusom zatvorenika. Bio je upadljivo očit muškarac, ozbiljnih plavih očiju, visokih jagodica, punih usana i zagasito plave kose kojoj je bilo potrebno šišanje. Činilo se da su ga okolnosti postarale preko noći.

Dohvatila sam telefon i pričekala da on s druge strane namjesti slušalice.

– Ja sam Kinsey Millhone – rekoh.

– Zar vas poznajem?

Glasovi su nam zvučali neobično, odviše blizu i odviše kreštavi istodobno.

– Ne, ja sam privatni detektiv. Unajmio me vaš otac. Upravo sam razgovarala s vašim odvjetnikom. Jeste li već razgovarali s njim?

– Nekoliko puta telefonom. Trebalo bi da navrati danas poslije podne.

Glas mu je bio bezbojan kao i pogled.

– Mogu li te zvati Bailey?

– Dakako.

– Slušaj, znam da je sve ovo zapetljano, ali Clemson je dobar.

– Učinit će sve što se može da te izvuce odavde.

Bailey se smrknuo.

– Bolje da to učini što prije.

– Imaš li obitelj u Los Angelesu? Ženu i djecu?

– Čemu to pitanje?

– Pomislila sam kako želiš da s njim stupim u vezu.

– Nemam obitelj. Samo me izvucite odavde.

– Hej, polako! Znam da ti je gadno.

Svrnuo je ljutit pogled ustranu, a onda se kratkotrajan izljev osjećaja stišao i on je opet utonuo u ravnodušnost.

– Oprosti.

– Pričaj mi. Nemamo previše vremena.

– O čemu?

– Svejedno. Kad si stigao ovamo? Kako si putovao?

– Dobro.

– Kako ti se čini grad? Je li se mnogo promijenio?

– Ne mogu razgovarati o tričarijama. Ne traži to od mene.

– Nemoj biti zatvoren preda mnom. Očekuje nas mnogo posla.

Trenutak je šutio, boreći se s nastojanjem da bude druželjubiv.

– Godinama nisam prolazio ovim krajevima od straha da me ne zaustave.

Opet je zašutio. Uputio mi je izmučen pogled, kao da je želio govoriti, ali je izgubio moć izražavanja. Činilo mi se da nas razdvaja mnogo više od staklene ploče.

– Još si živ, znaš?

– To ti kažeš.

– Pa morao si znati da će se to dogoditi jednog dana.

– Kad su me uhvatili, pomislio sam da je svemu kraj.

Moja je sreća što postoji Peter Lambert kojega su tražili zbog ubojstva. Kad su me pustili, pomislio sam da još imam izgleda.

– Čudim se da nisi pobjegao.

– Sad znam da sam morao, ali predugo sam bio slobodan čovjek. Nisam mogao vjerovati da će me razotkriti. Nisam mogao vjerovati da je još ikome stalo. Osim toga, imao sam ozbiljan posao i nipošto nisam mogao otići tek tako.

– Pročitala sam u novinama da si predstavnik velike tvornice.

– Radio sam za Needham. Prošle sam godine proglašen za njihovog najboljeg trgovačkog putnika. Na osnovi toga sam unaprijeđen u direktora zapadne regije. Možda je trebalo da odbijem to mjesto, ali godinama sam se trudio da steknem ugled i nisam imao razloga za odbijanje. To je značilo preseljenje u Los Angeles, ali nisam ni slutio da bih nakon toliko godina mogao upasti u klopku.

– Koliko dugo si radio u kompaniji?

– Dvanaest godina.

– Kakav je njihov stav? Možeš li računati na njihovu pomoć?

– Bili su sjajni. Spremni na pomoć. Gazda je rekao da će doputovati ovamo... jamčiti svojim ugledom, ali čemu sve to?

– Osjećam se kao mamlaz. Sve ove godine bio sam čist. Uzoran građanin. Nisam dobio čak ni opomenu za pogrešno parkiranje. Uredno sam plaćao porez i sve ostale dadžbine.

– To je dobro. Ići će ti u prilog.

– Ali ne mijenja činjenice. Ne izlazi čovjek iz zatvora bez posljedica.

– Ne bi li tu brigu prepustio Clemsonu?

– Morat ću. Što se očekuje od tebe?

– Da pronađem tko ju je ubio kako bismo te oslobodili krivnje.

– Slaba utjeha.

– Vrijedi pokušati. Imaš li pojma tko je to mogao biti?

– Ne.

– Pričaj mi o Jean.

– Bila je dobra djevojka. Otkaćena, ali ne zla. Zbunjena.

– I trudna.

– Da. Ali dijete nije bilo moje.

– Siguran si u to.

Izgovorila sam to kao tvrdnju, ali s prizvukom pitanja.

– U to sam vrijeme mnogo pio. I drogirao se. Potpuno sam izgubio kompas, pogotovu nakon povratka iz Chinoa. Ali to nije imalo veze s njom. Ona je tad već bila s drugim.

- Jesi li bio impotentan?
- Recimo „privremeno onemoćao“.
- Drogiraš li se još i sad?
- Ne, već petnaest godina nisam ni pio. Alkohol razvezuje jezik. Nisam smio riskirati.
- S kim se spetljala? Znaš li išta o tome? Ponovo je zatresao glavom.
- Momak je bio oženjen.
- Toliko mi je rekla.
- Jesi li joj povjerovao?
- Nije imala razloga da mi laže. On je neki uglednik, a ona je bila maloljetnica.
- Dakle on bi imao što izgubiti da je istina izašla na vidjelo.
- Vjerojatno. Zacijelo mu nije htjela reći da je trudna. Plašila se.
- Mogla je pobaciti.
- Valjda... da je došlo do toga. Tek je onaj dan otkrila trudnoću.
- Tko je bio njen liječnik?
- Još nije imala svog ginekologa. Dr Dunne je bio obiteljski liječnik, ali test na trudnoću obavila je u nekoj klinici u Lompocu, gdje je nitko ne poznaje.
- Zvuči prilično paranoično. Zar je bila toliko poznata?
- U Floral Beachu jest.
- Što je s Tapom? Je li dijete moglo biti njegovo?
- Ne. Ona ga je smatrala kretenom, a ni ona njemu nije bila draga. Osim toga, nije bio oženjen i bilo bi mu svejedno da je dijete i bilo njegovo. Više nije imao što izgubiti.
- Ima li još nešto? Zacijelo si mnogo razmišljao o toj temi.
- Ne znam. Bila je nezakonito dijete i pokušala je doznati tko je njen otac. Njena je majka odbijala da to prizna, ali novac je redovito pristizao poštom svaki mjesec, pa je Jean slutila da je čovjek negdje blizu.
- Je li vidjela čekove?
- Ne vjerujem da je plaćao čekovima, ali nekako mu je ušla u trag.
- Je li rođena u oblasti San Luis? Zveckanje ključeva prekinuo je razgovor.
- Vrijeme je isteklo – objavio je dežurni. – Žao mi je što vas moram prekinuti. Ako niste završili, neka gospodin Clemson ugovori novi sastanak.

Bailey je ustao bez protivljenja, ali opazila sam da se skamenio. U tren oka iščezla je sva živost koju je probudio naš razgovor. Obuzela ga je prijašnja obamrlost.

- Doći ću poslije čitanja optužbe.
- Bailey mi je uputio očajnički pogled.

Ostala sam sjediti, praveći bilješke. Mogla sam se samo nadati da nije imao sklonosti ka samoubojstvu.

Da popunim još jednu vremensku rupu, skrenula sam na benzinsku crpku u Floral Beachu i zatražila prodavača da napuni rezervoar. Uzela sam novčanik i ušla u malu prodavaonicu. Za tezgom nije bilo nikoga, ali kroz staklo sam spazila da netko radi iza kućice. Momak je ključem za odvijanje skidao vijke na stražnjem kotaču forda fieste.

– Imate li možda sitnog za automat u vašoj prodavaonici? – zapitala sam.

– Kako ne.

Odložio je ključ i obrisao ruke o krpu zataknutu za pojas. Povrh gornjeg džepa kombinezona bila je značka s oznakom „Tap“. Slijedila sam ga u ured. Bio je nizak i žilav, širokih ramena i uske stražnjice, tip koji bi, skinuvši košulju, mogao otkriti raskošno tetovirana prsa. Imao je kovrčavu crnu kosu, začušljanu u krijestu na vrhu glave i svezanu u rep na potiljku. Unatoč mladoliku licu, moglo mu je biti četrdesetak godina. Pružila sam mu dva dolara.

– Razumijete li se u volkswagen? – zapitala sam. Prvi put me pogledao u oči. Njegove smeđe oči nisu iskrijele živošću. Naslućivala sam da jedino problem s automobilom može probuditi kakvo-takvo zanimanje u njemu. Pogledao je kroz staklo.

– Imate li teškoća?

– Pa, možda i nije ništa strašno. Čujem neko cviljenje kad natjeram na stotku. To me plaši.

– Uspijevate li tu kantu natjerati na stotku? Otvorio je blagajnu.

– Pa, katkad uspijem – odgovorila sam uz osmijeh.

– Pokušajte kod Guntera u Sant Luisu. On će to srediti.

Pružio mi je novac i udaljio se. Sad sam bar doznala tko je Tap Granger. Platila sam gorivo i krenula prema motelu.

Ispalo je da taj dan uopće nisam razgovarala s Royceom. Rano se povukao u svoju sobu, ostavivši Ann poruku da ćemo razgovarati ujutro. Kratko sam porazgovarala s njenom majkom, ispričavši joj kako je Bailey.

Ušla sam u sobu i natočila čašu vina. Pijuckala sam na balkonu, udišući svjež zrak i promatrajući zalazak sunca.

U šest sam začula kucanje na vratima. Tipkala sam dvadesetak minuta, premda su podaci s kojima sam raspolagala bili vrlo šturi. Na vratima je stajala Ann:

– Htjela sam upitati kad želiš večerati?

– Svejedno mi je. Kad vi obično jedete?

– Zapravo se možemo dogovoriti. Majku sam već nahranila.

Ona mora jesti u strogo određenim razmacima, a tata će jesti kasnije, bude li uopće htio. Planirala sam prženi list, što je brzo gotovo. Nadam se da nemaš ništa protiv ribe.

– Naprotiv, zvuči sjajno. Hoćeš mi se najprije pridružiti sa čašom bijela vina?

– Rado – reče nakon kraćeg oklijevanja. – Kako je Bailey? Je li dobro?

– Nije oduševljen, ali što može. Još ga nisi vidjela?

– Otišla bih sutra, ako me puste.

– Dogovori se s Clemsonom. On to vjerojatno može srediti. Ne bi trebalo biti prepreka. U osam i pol je optužnica.

– To ću morati propustiti. Majci u devet dolazi liječnik, pa nikako ne bih stigla na vrijeme. Tata

će svakako ići, bude li se dobro osjećao. Može li s tobom?

– Dakako.

Ulila sam joj čašu vina i dopunila svoju. Sjela je na kauč, a ja sam sjela malo podalje uza stol na kojemu je bio moj pisaći stroj. Očito je bila u neprilici. Pijuckala je vino kao da joj je netko dao da popije riblje ulje.

– Čini se da nisi oduševljena mojim izborom – primijetila sam. Osmjehnula se pokajnički.

– Rijetko pijem. Bailey je u našoj obitelji bio jedini pijanac. Nadoknadio je za sve.

Plašila sam se da ću morati izvlačiti iz nje obiteljske podatke, ali me iznenadila. Fowlerovi nikad nisu marili za alkohol. Ona je to pripisivala majčinu dijabetesu, ali meni se to uklapalo u stroga načela malograđanskog mentaliteta koji je prevladavao u Floral Beachu.

Royce je rođen i odrastao u Tennesseeu, a mračne crte njegova škotskog podrijetla učinile su ga mrkim, mučaljivim i pretjerano opreznim. Na vrhuncu ekonomske krize, sa v devetnaest godina, krenuo je trbuhom za kruhom. Čuo je da ima posla u naftnim poljima Kalifornije. Putem je upoznao Oribelle. U osamnaestoj godini već je bila osuđena na doživotnu ovisnost o inzulinu. Radila je u jeftinoj zalogajnici svog oca, i najviše čemu se mogla nadati, bio je godišnji izlet na sajmište u Fort Smithu.

Royce je sišao s vlaka i vratio u zalogajnicu tražeći topli obrok. Ori još i sad rado govori o susretu s njim i o tome kako joj je zaigralo srce kad ga je ugledala na vratima, plećata, s kosom boje konoplje. Bfeditavila mu se i podvorila ga hrpom makarona sa sirom, vlastitim specijalitetom. Do kraja večeri saslušala je cijelu njegovu životnu priču. Pozvala ga je kući. Spavao je u staji, a jeo s obitelji. Dva je tjedna ostao gostom Baileyevih, a kroz to vrijeme ona je od uzbuđenja dvaput pala u komu, pa je nakratko, završila u bolnici. Roditelji su to smatrali dokazom njegova loša utjecaja na njeno zdravlje, pa su je na sve moguće načine pokušali odgovoriti od druženja s njim. Ništa je nije moglo odvratiti od zacrtana plana. Ona je odlučila da se uda za nj. Kad se njen otac usprotivio, pokupila je sav novac koji je sakupila za školovanje i pobjegla s njim. Bilo je to 1932.

– Teško mogu ikoga od njih dvoje zamisliti u neobuzdanu ushиту.

– I ja. Moram ti pokazati sliku. Zapravo je bila vrlo lijepa djevojka. Dakako, ja sam rođena tek šest godina poslije a Bailey pet godina poslije mene. Dotad je već sagorjela sva vatra osjećaja, ali povezanost među njima još je i danas vrlo jaka. Svi smo mislili da će umrijeti mnogo prije njega, ali sad se čini da on neće dugo.

– Što mu je zapravo?

– Rak gušterače. Prognoziraju mu šest mjeseci.

– Zna li on to?

– O, da. To je jedan od razloga njegovu oduševljenju glede Baileyevog povratka. Priča o teškoj bolesti, ali ne misli tako.

– A ti? Kako se ti osjećaš?

– Olakšano, rekla bi. Čak i ako ode u zatvor, imat ću nekoga tko će mi pomoći da izdržim nekoliko idućih mjeseci. Odgovornost i obaveze slamaju me otkako je nestao.

– Kako to podnosi tvoja majka?

– Loše. Zbog kronične bolesti, oduvijek je bila preosjetljiva.

Teško podnosi ikakva uzbuđenja. Ovo je za nju stres. Za sve nas, na ovaj ili onaj način. Moj život je postao pakao, otkako je očeva dijagnoza proglašena konačnom.:

– Spomenula si da si uzela dopust s posla.

– Nisam imala izbora. Netko mora biti ovdje dvadeset četiri sata. Ne možemo sebi priuštiti njegovateljicu, pa sam to ja.

– Gadno.

– Ne bih se smjela žaliti. Znam da ima ljudi kojima je još teže..

Promijenila sam predmet razgovora.

– Imaš li ikakvu predodžbu o tome tko je mogao ubiti malu Timberlake?

– Kad bih barem imala! Bila je učenica srednje škole i Baileyeva djevojka.

– Ovdje je provodila mnogo vremena, je li?

– Prilično. Manje kad je Bailey bio u zatvoru.

– Uvjerena si da on nije imao ništa s njenom smrću?

– Ne znam što da vjerujem. Ne želim pomisliti da je to učinio. S druge strane, nikad nisam bila pristaša ideje da ubojica prođe nekažnjeno, ma tko to bio.

– Ni njemu se to neće svidjeti, sad kad je Bailey opet u zatvoru. Netko je sve ove godine morao biti prilično samozadovoljan. Kad se ponovo otvori istraga, tko zna gdje može završiti?

– Imaš pravo. Ne bih htjela biti u tvojoj koži. – Protrljala je ruke kao da je hladno, a onda se nasmiješila s nelagodom. – Dakle, mogla bih sići i pogledati kako je mama. Drijemala je kad sam otišla, ali obično spava vrlo kratko. Čim otvori oči, hoće da sam negdje u blizini.

– Daj mi vremena da se umijem, pa ću doći i ja. – Ispratila sam je do vrata. Prolazeći pokraj svoje torbice, spazila sam omotnicu koju mi je uručio Clemson. – Oh, ovo je za tvog oca. Jack Clemson me zamolio da mu to predam.

Prihvatila je omotnicu i bljedno se osmjehnula.

– Hvala na piću. Nadam se da te nisam zamorila pričom o svojoj obitelji.

– Nimalo. Uzgred, što je s majkom Jean Timberlake? Hoću li uspjeti da je nađem?

– Koga, Shanu? Pokušaj u dvorani za biljar. Ondje je gotovo svaku večer. I Tap Granger.

* * *

Poslije večere uzela sam vjetrovku iz svoje sobe i sišla niz stube.

Večer je bila prohladna, a s Tihog oceana puhao je slankast i vlažan povjetarac. Uvukla sam se u vjetrovku i krenula pješice do susjednog bloka zgrada. Floral Beach je noću bio okupan svjetlošću koja je jačinom gotovo nadmašivala dnevnu. Mjesec još nije bio isplovio, a ocean je bio posve crn.

Nadomak biljarnice kod Pearla, čula sam glasnu country glazbu. Vrata bijahu širom otvorena, a nadaleko je zaudarao dim cigareta. Izbrojila sam pet velikih motocikla ispred ulaza, sve ulašten krom i sjedala od crne kože. Sjetila sam se da su dječaci u nižim razredima srednje škole ganjali slične motore. Bilo bi zanimljivo doznati jednog dana u što su se pretvorili ti mladići.

Prostorija je bila duga baš za dva stola za biljar, uz toliko prostora između njih da se jedva može izvesti ozbiljni udarac. Stolove su zaposjeli ulični gusari s bradom i kosom svezanom u rep na potiljku, nedvojbena vlasnici teških motora ispred ulaza. Njihove pratilje zauzele su barske stolice, smještene duž cijelog prostranog zida. Zidovi i strop prostorije bijahu oblijepljeni kolažom reklamnih plakata za pivo, cigarete, izrescima iz novina, starim fotografijama i šalama.

Zauzela sam jedino slobodno mjesto za barom. Pipničarka je bila gospođa šezdesetih godina, možda baš ona po kojoj je lokal dobio ime. Bila je niska i debeljuškasta osobito oko struka, sijede

kose, umjetno nakovršane i ošišane na vratu. Imala je na sebi sintetičke hlače i majicu bez rukava. Mišićave nadlaktice bile su posljedica prenošenja pivskih sanduka. Možda je povremeno izbacivala kroz vrata nepoćudne goste.

Zatražila sam pivo i dobila ga u keramičkom vrču. S obzirom na to da je buka onemogućavala svaki razgovor, imala sam dovoljno vremena da s mirom razgledam prostor oko sebe. Okretala sam se u stolcu sve dok leđima nisam dodirivala točionik iza sebe. Promatrala sam igrače i povremeno pogledavala postrance. Nisam znala kako da se predstavim. Zaključila sam kako je zasad najbolje da šutim o svom zvanju i razlogu dolaska u Floral Beach. Mjesne novine su na naslovnoj stranici objavile vijest o Baileyevu hapšenju, pa sam pomislila da bih mogla započeti razgovor o toj temi, a da ne ispadnem odviše znatiželjna.

Meni slijeva, pokraj automata s gramofonskim pločama, dvije su žene počele plesati. Pratilje motorista dobacile su nekoliko grubih primjedaba, ali se nitko drugi nije osvrnuo na njih. Dva stolca dalje sjedila je žena pedesetih godina, sa sladunjavo čuvstvenim osmijehom na licu. Učinila mi se da bi to mogla biti Shana Timberlake, djelomično zbog toga što ni jedna druga u prostoriji nije prije sedamnaest godina mogla imati kćerku srednjoškolu.

U deset sati motociklisti su se razišli stvarajući halabuku snažnim motorima. Ostalo nas je desetak u prostoriji i atmosfera je postala prisnija.

Pokraj mene je sjedio krupan šezdesetogodišnjak, 's pivskim trbušinom koja je stršala poput goleme vreće napunjene rižom. Imao je široko lice, s nekoliko podvoljaka povezanih s vratom. Čak je i na potiljku imao salastu kobasicu. Osjetila sam njegov znatiželjan pogled. Činilo se da su se ostali dobro poznavali, jer su im teme razgovora uprave i negdašnjih sportskih uspjeha, pijanstva nekog po imenu Ace zbog ponašanja prema staroj Betty, koju je očito odveo sa sobom kući. Ace je uživao u optužbama za nedolično ponašanje, a kako Betty nije bila prisutna da ispravi dojam, svi prisutni su zaključili da ne pretjeruje.

– Betty je njegova bivša žena – objasni mi debeljko u želji da i mene uvuče u zabavu. – Izbacila ga je već četiri puta, ali ga uvijek prima natrag. Hej, Daisy! Ne bi li nam nabacila malo kikirikija?

– Držala sam da je to Pearl – rekoh da razgovor ne presahne.

– Ja sam Curtis Pearl – odgovorio je. Pearl za prijatelje. Automat za ploče ponovo se uključio, ovaj put sladunjavim muškim glasom koji je mogao biti križanac između Franka Sinatre i Della Reese. Dvije žene u dnu bara počele su ponovo plesati. Obje su bile tamnokose, obje vitke. Jedna nešto viša. Pearl se okrenuo i pogledao ih, a potom je vratio pogled na mene.

– Smeta li vas?

– Nije me briga.

– Nije ono što mislite. Ona više voli plesati kad je tužna. – Što je razlog njenoj nesreći?

– Upravo su uhvatili tipa koji je prije mnogo godina ubio njenu djevojčicu.

Zagledala sam se u nju. S ove udaljenosti doimala se kao dvadeset petogodišnjakinja. Imala je zatvorene oči, glavu nagnutu na jednu stranu. Lice joj je bilo srcoliko, a kosa podignuta i čvrsto stisnuta na vrh glave. Njena partnerica mi je bila okrenuta leđima pa nisam mogla reći ništa o njoj.

Vještinom uvježbana pripovjedača Pearl mi je ispričao novosti ništa što već nisam čula, ali mi je bilo drago da je načeo temu bez poticaja s moje strane. Bilo je očito da uživa u svojim govorničkim sposobnostima.

– Odsjeli ste u „Ocean Streetu“? Pitam stoga što je vlasnik motela otac momka o kojem govorim.

– Zaista?

– Da. Našli su je dolje na obali. Mještani Floral Beacha godinama prepričavaju tu priču.

Morala sam paziti što govorim, jer mu nipošto nisam htjela odati da išta znam. A opet sam morala paziti da ne budem uhvaćena u laži. Ljudi onda sumnjaju u sve.

– Zapravo, poznajem Roycea.

– Ah, tako onda znate i cijelu priču.

– Djelomično. Zar uistinu mislite da je to učinio Bailey? Royce smatra da nije.

– Teško je reći. Prirodno je da će poricati. Nitko od nas ne vjeruje da je naše dijete kadro ubiti.

– Istina je.

– Imate li djece?

– Ne.

– Moj sin ih je vidio kad su stali uz pločnik. Izašli su iz kamioneta s bocom i pokrivačem te krenuli niza stube. Rekao je da je Bailey bio pijan kao čep, a ni ona nije bila u mnogo boljem stanju. Vjerojatno su išli raditi one stvari. Možda mu je priznala da je trudna.

– Pozdravljam! Kako ide mali Nijemac? Okrenula sam se i spazila Tapa s vragolanskim osmijehom na licu. Pearl nije pokazivao oduševljenje što ga vidi.

– Što je Tape? Čuo sam da tvoja stara ne voli da svraćaš ovamo.

– Ma, nije njoj stalo. S kim to razgovaramo?

– Ja sam Kinsey. Kako si? Pearl je u čudu izvinuo obrvu.

– Vi se poznajete?

– Danas poslije podne dovezla je svoju bubu i htjela je da je pogledam.

Tap se smjestio na visok stolac meni slijeva i naručio pivo.

– Baš smo razgovarali o tvom starom prijatelju Baileyu – reče Pearl. – Odsjela je u „Ocean Streetu“ i Royce joj puni glavu kojekakvim pričama.

– Ah, Bailey je sasvim drukčiji – primijeti Tap. – Bistar je. Ima milijun ideja. Nagovori čovjeka na svašta. Mogu vam samo reći da smo se ludo zabavljali u svoje vrijeme.

– Ne sumnjam u to – promrmlja Pearl. – Tap i on su nekoć radili poslove – poverljivo mi se obrati Pearl.

– Kakve poslove?

– Saberite se, Pearl! Nju ne zanimaju te gluposti.

– Uistinu vas ne zanima u kakvo ste društvo upali? Tap se počeo vrpeljiti.

– Popravio sam se i to je činjenica. Imam dobru ženu i djecu i ne guram nos u tuđe poslove.

Nagnula sam se prema Pearlu, hineći zabrinutost.

– Što je zgriješio, Pearl? Jesam li sigurna u njegovu društvu? Pearl je uživao. Tražio je način da produži zabavu.

– Na vašem mjestu pričuvao bih novčanik. On i Bailey su navlačili ženske gaćice na glavu i nasrtali na benzinske crpke sa svojim dječjim pištoljima.

– Pearl! Dobijesa, što to trabunjaš? Znaš da to nije istina. Tapu očito nisu bile drage priče o

negdašnjim nedjelima, a bilo mu je jasno da nema uzmaca. Pearl je povukao izjavu dostojanstvom tužioca koji je svjestan da je porota već shvatila bit.

– Oh, dovraga, oprosti mi. Imaš pravo, Tape. Bio je samo jedan pištolj – reče Pearl. – Nosio ga je ovaj ovdje, Tap.

– Ponajprije to nije bila moja zamisao, a drugo, pištolj nije bio nabijen.

– Bailey je smislio to s pištoljem. Tapov domet su ženske gaćice.

– Teško je kad čovjek ostari pa ne razlikuje čarape od gaća. Ne obazirite se na nj! Ljubomoran je, jer smo čarape uzeli od njegove žene. Digla je noge i one su pale.

Pearl se nije uvrijedio. Kiselo sam se nasmiješila, više od nelagode nego od zabavljanja. Ponašali su se kao dva psa koji reže jedan na drugog preko zaštitne ograde.

Na kraju bara zavladao je uznemirenost, koja je privukla Pearlovu pažnju. Činilo se da je Daisy odmah shvatila u čemu je problem.

– Automat je opet pokvaren. Ždere kovanice cijeli dan. Darryl tvrdi da je već izgubio dolar i dvadesetpet.

– Vрати mu novac iz blagajne, a ja ću pogledati. Pearl je skliznuo sa stolca i zaputio se prema automatu. Shana Timberlake je i dalje plesala uz glazbu koju nitko drugi nije mogao čuti. U njoj boli bio je primjese želje za pokazivanjem. Nekoliko muškaraca koji su još igrali biljar, promatrali su je s neskrivenim zanimanjem, proračunavajući koliko mogu ušićariti od njezinog raspoloženja. Otprilike sam poznavala taj tip žena koje su svoje nevolje koristile kao razlog za seks, kao da on sam po sebi ima iscjeliteljsku moć.

Čim se Pearl udaljio, napetost u zraku se prepolovila. Osjećala sam da se Tap opustio.

– Hej, Daze, dodaj mi još jedno pivo! Ovo je čaknuta Daisy. Radi za Pearla otkad postoji svijet.

Daisy je pogledala u mene.

– Jesi li ti za još jedno, mala?

– Na moj račun – dometne Tap.

– Hvala. – Kratko sam se nasmiješila. – Lijepo od tebe.

– Nisam htio da pomisliš da sjediš ovdje s, propalicom.

– Čini se da te voli zadirkivati, je li?

– To je prava istina. Ne misli time ništa zla, ali... ide mi na živce. Da ovo nije jedina gostionica u gradu, otjerao bih ga u... ovako, neka brblja što ga je volja!

– Svatko može pogriješiti. I ja sam u djetinjstvu zbijala obijesne šale. Imala sam sreću da me nisu uhvatili. No, obijanje benzinskih crpki nije baš nedužna šala.

– A to nije ni polovica našeg jogunjenja! Zbog toga su nas priveli.

Glas mu je odražavao prizvuk hvalisanja. Čula sam to već prije od muškaraca, najčešće kad su pričali o sportskim uspjesima. Nisam, doduše, zločin smatrala vrhunskim iskustvom, ali Tap možda jest.

– Čuj, da su nas kažnjavali za sve nepodopšine, zacijelo bismo završili u zatvoru.

Tap se nasmijao.

– Hej, sviđaš mi se. Sviđa mi se tvoj stav. Ipak, ne mogu vjerovati da si sudjelovala u oružanoj pljački.

– Ja nisam, ali moj stari jest. Čak je i odsjeo za to. Oh, kako mi se to svidjelo! Laž se skotrljala

preko usana bez trenutka razmišljanja.

– Oduševljavaš me. Tvoj stari je odsjeo, kažeš? Ma, ne mogu vjerovati. Gdje?

– Lompoc – To je savezni zatvor. Zar je orobio banku? Kako su ga upecali?

Nehajno sam slegnula ramenima.

– Hvatali su ga i prije zbog ispostavljanja krivotvorenih čekova, pa su zacijelo usporedili otiske na novčanici koju je pružio blagajniku. Siromah nije imao priliku da potroši novac.

– A ti nisi okušala sreću?

– Ne, ja sam voljna slušati zakon.

– To je dobro. Ostani takva. Previše si dobra da bi se umiješala među zatvoreničke tipove. Žene su najgore. Spremne na sve. Čuo sam priče od kojih bi ti se naježila kosa na glavi. I ne samo na glavi.

– Vjerujem. – Promijenila sam temu, ne želeći da me ulovi u laži. – Koliko imaš djece?

– Čekaj, pokazat ću ti. – Posegnuo je u stražnji džep i izvukao novčanik. – Ovo je Joleen.

Na slici je stajala mlada i pomalo začuđena ženica, okružena sa četvero sitne djece. Najstariji je bio dječarac, možda devetogodišnjak, škrbavih zuba i zalizane kose. Za njim su došle dvije djevojčice, vjerojatno od šest i osam godina, pa debeljuškasti dječčić koji još nije stao na noge.

– Dražesni su – izgovorila sam u nadi da nije čuo prizvuk zaprepaštenja u mom glasu.

– Vragolani – reče s roditeljskom nježnjošću. – Snimak je načinjen prošle godine. Sad je opet trudna. Bila bi sretna da ne mora raditi, ali snalazimo se nekako.

– Što radi?

– Medicinska sestra u Gradskoj bolnici, na odjelu za ortopediju, noćna smjena. Od jedanaest do sedam. Onda dolazi kući, a ja idem. Ostavim djecu u školu i vraćam se na benzinsku crpku. Za najmanjeg imamo ženu, ali ne znamo što ćemo kad dođe još jedno.

– Nešto ćete smisliti.

– Vjerojatno.

Sklopio je novčanik i gurnuo ga natrag u džep.

Platila sam rundu piva, onda je opet bio red na njemu. Imala sam grižnju savjesti što sam jadnika napajala, ali pripremila sam još nekoliko pitanja za nj. pa sam htjela da se sasvim opusti. U međuvremenu je broj gostiju pao na šest. Sa žaljenjem sam opazila da je otišla i Shana Timberlake. Bila sam opuštena, ali ni izdaleka toliko razuzdana kako sam se doimala.

– Reci mi nešto. – Lupnula sam Tapa po nadlaktici. – Baš me zanima.

– Koliko ste love digli ti i tvoj Bailey? Onako, okruglo. Eto, ja pitam... ne moraš odgovoriti.

– Platili smo odštetu na dvije tisuće i nešto sitno.

– Samo dvije tisuće? Koješta! Izvukli ste više. Tap je blistao od zadovoljstva.

– Misliš?

– Kladila bih se da ste samo na benzinskim stanicama izvukli više.

– Toliko sam vidio.

– Za toliko su vas uhvatili – ispravila sam se:

– Toliko sam strpao u džep. Poštena riječ.

– A ostalo? Sveukupno?

– Pa... rekao bih... blizu četrdeset dvije tisuće šesto i šest.

– Kod koga je to? Kod Baileya?

– Oh, potrošeno! Koliko znam, ni on nije od toga vidio ni novčić.

– Odakle vam novac?

– Nekoliko sitnih poslova koje nikad nisu otkrili.

– E, vraže jedan! – zavrtjela sam glavom hineći divlje i ponovo ga lupnula po ruci. – Gdje je završio novac?

– Vrag me odnio ako više znam!

Prasnula sam u smijeh kao da je to najbolja šala koju sam čula. Zarazila sam ga smijehom. Kad se uozbiljio, ispalila sam još jedno pitanje.

– Vjeruješ li da je Bailey usmratio onu djevojku?

– Ne znam, ali ću ti reći nešto drugo. Kad smo otišli u zatvor, novac smo ostavili na čuvanju kod Jean Timberlake. On je izašao i onda čujem da je ona mrtva, a on tvrdi da nema pojma gdje je novac. Nedvojbeno je potrošen davno prije.

– Zašto ga niste preuzeli čim ste izašli iz zatvora.

– Ma kakvi! Murjaci su nas držali na oku i čekali da napravimo potez. Dovraga! Svi misle da ju je ubio. Ja nisam baš uvjeren u to. Ne slični njemu. A s druge strane, možda je doznao da je spiskala sve pare, pa ju je zadavio u provali bijesa.

– To ja ne vjerujem. Pearl je spomenuo da je trudna.

– Bila je, ali Bailey je ne bi ubio zbog toga. Nema razloga. Bilo nam je do novca, a zašto i ne bi? Odradili smo svoje u zatvoru. Platili smo. Izašli smo na slobodu, ali smo v bili bistri, pa se nismo počeli razmetati novcem. Čekali smo. Poslije njene smrti Bailey mi je rekao da je samo ona znala gdje je novac, ali nije rekla. On nije znao za skrovište, za slučaj da ga podvrgnu testiranju s detektorom laži. Sad je otišlo zauvijek. Ili je možda novac još i sad skriven, samo što nitko ne zna gdje.

– Možda je ipak kod njega. Možda je od toga živio cijelo vrijeme svog bijega.

– Ne znam. Sumnjam, ali bih svakako rado malo popričao s njim.

– Svejedno, što misliš? Iskreno.

– Najiskrenije? – Prikovao je pogled za mene, a onda se povjerljivo nagnuo. – Moram odvesti malog na pišanje. Nemoj zato pobjeći.

Spustio se sa stolice i krenuo prema zahodu pretjeranom nehajnošću pijana čovjeka. Čekala sam petnaest minuta, vrteći čašu s pivom i povremeno pogledavajući prema zahodu. Plesačica Shane Timberlake je sad igrala biljar s momkom kojemu je moglo biti osmanaest godina. Bližila se ponoć, i Daisev je počela krpom brisati točionik.

– Kamo je nestao Tap? – zapitala sam je kad se približila.

– Imao je telefonski poziv i otišao je. – Sad?

– Maloprije. Još mi duguje nekoliko dolara za ovu rundu.

– Ja ću to srediti.

Položila sam petaka na točionik i odmahнула rukom da zadrži razliku. Oštro se zagledala u mene.

– Tap je veliki seronja, znaš – progovorila je ozbiljno. Možda je u mladosti činio ludosti, ali sad je brižljiv otac velike obitelji. Ima zgodnu ženu i djecu.

- Zašto to meni govoriš? Neću im ga otet.
- Čemu sva ona pitanja o Fawlerovom sinu? Cijedila si ga cijelu večer.
- Razgovarala sam s Royceom. Zanima me taj posao s njegovim sinom, to je sve.
- Što ti imaš od toga?

– Temu za brbljanje. Ništa drugo. Činilo se da se smekšala, očito zadovoljna mojom dobro namjernošću.

- Jesi li na odmoru?
- Poslovno.

Očekivala sam da će nastaviti s pitanjima, ali je odustala.

– U tjednu zatvaramo u ovo vrijeme – rekla je. – Možeš ostati otraga dok ja ne završim s poslom, ali Pearl ne voli da se itko muva dok pravim obračun.

Tek tad sam shvatila da sam posljednja. Žurno sam pozdravila i krenula u mrklu noć. Žustro sam koračala prema motelu, razmišljajući zbog čega se Tap izgubio bez pozdrava.

Baileyeva optužba imala se pročitati u općinskom sudu u prizemlju zgrade Okružnog suda Sant Luis Obispo. Royce se dovezao sa mnom. Nije izgledao dovoljno dobro za put do grada, ali njegovoj tvrdoglavosti nitko se nije mogao oduprijeti. S obzirom na to da je Ann vodila majku liječniku, pa nam se nije mogla pridružiti, pokušali smo njegove napore svesti na minimum. Iskrcala sam ga ispred same zgrade i promatrala dok se uspinjao širokim kamenim stubama. Dogovorili smo se da me čeka u velikoj kavani u predvorju sudnice. Putem sam ga obavijestila o najnovijim zbivanjima. Činilo se da je zadovoljan mojim napredovanjem. Preostalo mi je da još razgovaram s Clemsonom.

Parkirala sam auto nedaleko od odvjednikove kuće. Clemson i ja smo polagano hodali prema sudnici, koristeći priliku da porazgovaramo o Baileyevom duševnom stanju koje je nalazio zabrinjavajućim. Za razgovor sa mnom Bailey je lebdio između obamrlosti i očaja. Clemson je razgovarao s njim kasnije istoga dana, kad mu se raspoloženje znatno pogoršalo. Bio je uvjeren da neće izbjeći kaznu zbog bijega iz zatvora, da će ponovo završiti u strogom zatvoru i da to neće preživjeti.

– Momak je sasvim potonuo – žalio se Jack. – Ne mogu ga urazumjeti.

– Kakvi su mu izgledi zapravo?

– Hej, poduzimam sve što mogu. Postavili su jamčevinu od pola milijuna dolara, što je smiješno. Pa nije to slučaj Jacka Trbosjeka! Dakako, tražim smanjenje. Pokušat ću suca svrnuti na najmanju kaznu na temelju olakotnih okolnosti. Ali, se neke stvari ne mogu izbjeći.

– A ako se ja pojavim s uvjerljivim dokazom da je netko drugi ubio Jean Timberlake?

– Onda ću odustati od prvobitnog zahtjeva.

– Ne oslanjaj se na to, ali učinit ću sve što je u mojoj moći. Dobacio mi je osmijeh i pokazao prekrizene palčeve.

Razišli smo se u predvorje sudnice. Zatekla sam Roycea za malim stolom pokraj stuba, s rukama preklapljenim na štapu. Doimao se umoran. Naručena kava stajala je netaknuta ispred njega. Konobarica s vrčem svježe kave zastala je kraj stola, ali ja sam odmahнула glavom. Royceova zabrinutost stvorila je obruč bespomoćna jada oko stola. Nedvojbeno je bio ponosit čovjek, navikao na to da se svijet pokorava njegovoj volji. Ovo ga je slomilo. Proglašenje optužbe već je imalo sva označja velikog spektakla. Mjesne novine su danima na naslovnoj stranici objavljivale priču o njegovu uhićenju, a radio-stanice spominjale su to u vijestima svaki puni sat.

– Vrijeme je da krenemo – reko.

Obuzdala sam poriv da mu pomognem, osjećajući da bi ga to povrijedilo. Ušli smo u prepunu sudnicu. Nitko se nije obratio Royceu, ali slutila sam gurkanje i šaputanje posvuda oko nas. Ako ga je ponizilo ponašanje sumještana ničim to nije pokazivao. On je bio uvažan član zajednice, ali su ga okaljali Baileyevi nestašluci. Imati sina optužena za ubojstvo isto je kao da je čovjek sam optužen za zločin... roditeljski neuspjeh najgore vrste. Ma koliko nepravedno, uvijek je prisutno prešutno pitanje: što su radili ti ljudi da su nekoć nedužno dijete pretvorili u hladnokrvnog ubojicu drugog ljudskog bića?

Dok smo čekali da počne suđenje, preletjela sam pogledom po okupljenom mnoštvu. Shana Timberlake sjedila je na drugoj strani prolaza. Pod običnom, neonskom rasvjetom nestala je iluzija o

njenoj mladosti. Tamni kolobari oko očiju i duboke bore u kutovima navještavale su godine, zamor i noći probdjevane u lošem društvu. Imala je široka ramena raskošne grudi, uzan struk i sitne bore. Bila je odjevena u traperice. Kao majka žrtve, mogla se odjenuti kako god je htjela. Kosa joj je bila gotovo crna, tek tu i tamo prošarana po kojom sijedom i stisnuta u čvor na vrhu glave. Ošinula me pogledom koji nisam izdržala. Znala je da sam s Royceom. Kad sam uzdigla pogled, opazila sam da drsko procjenjuje njegovu tjelesnu kondiciju.

Jedna druga žena privukla je moju pažnju dok je silazila prolazom. Bila je nadomak tridesetoj, blijedožuta i krhka u pletenoj haljini boje breskve, s velikom mrljom na rubu. Imala je izblijedelu plavu kosu pričvršćenu otrcanom vrpcom. S njom je bio muškarac za koga sam pretpostavila da joj je muž. On je odavno završio tridesetu, imao je kovrčavu plavu kosu i namrgođen izgled naduta ljepotana koji nikad nisam mogla podnijeti. Pearl je bio s njim, pa mi se odmah nametnula misao da bi to mogao biti njegov sin koji je one kobne noći vidio Baileyja s Jean Timberlake.

Iz stražnjeg dijela dvorane začuo se žamor. Okrenula sam glavu. Pažnja prisutnih bila je usmjerena na vrata, kao da očekuju da će se nad njima pojaviti mladenka koja će polagano i dostojanstveno krenuti niz dugi prolaz. Uvedeni su zatvorenici, njih devetorica, kojima se tog dana imala izreći optužba. Pogled na njih bio je uznemirujući. Sva devetorica imala su lisičine na rukama, noge su im bile povezane zajedničkim lancem.

Većina promatrača došla je vidjeti Baileyja Fowlera, ali mu nitko nije zavidio na statusu. Smješteni su u prostor za porotnike i oslobođeni lanca za noge, za slučaj da netko od njih mora pristupiti klupi.

Sudska službenica počela je uobičajenu litaniju, i svi smo ustali kad se pojavio sudac i sjeo na svoje mjesto. Sudac McMahan bio je u naponu snage. Uredan i besprijekoran, odavao je dojam čovjeka koji redovito trči i igra rukomet po cijenu da ga jednog dana izda srce, usprkos svim prijašnjim pokazateljima dobra zdravlja. Baileyjev slučaj bio je pretposljednji na redu, pa smo bili primorani slušati razne drame, od sitnih provala do silovanja.

Jack Clemson se nagnuo na naslon stolca, zadubljen u prigušeni razgovor s kolegom odvjetnikom. Kad se primaklo vrijeme poziva njegova klijenta, odmaknuo se i prešao preko sudnice. Obratio se službenom licu, uniformiranoj ženi, koja je otključala Baileyjeve lisičine. Tek što je to učinila, dvoranom se prolomio urlik. Sudac je naglo podigao glavu, a svi prisutni pogledali su otraga. Na vratima je stajao muškarac u crvenoj skijaškoj kapi s prorezom za oči i vitlao je pištoljem.

– Ne mičite se! – povikao je. – Ostanite svi na svojim mjestima!

Opalio je jednom, očito zato da potkrijepi svoje riječi. Zaglušujući prasak ispunio je dvoranu, a metak je pogodio jedan od svjećnjaka na stropu. Raspršeno staklo pljuštalo je poput kiše, a ljudi su vrištali i tražili zaklon. Svi se baciše na pod. Jedino je Baileyjev otac sjedio uspravno, prikovan od zaprepaštenja. Podigla sam ruku i zgrabila ga za košulju. Povukla sam ga dolje i zaštitila težinom svog tijela. Borio se pokušavajući da ustane, ali u njegovu stanju nije trebalo mnogo snage da ga se umiri. Spazila sam da je jedan od stražara potbuške puže po prolazu, klupama zaštićen od pogleda revolveraša.

Gotovo sam se mogla zakleti da je maskirani revolveraš bio Tap. Ruke su mu se opasno tresle. Doimao se odveć sitan da bi predstavljao ozbiljnu opasnost, a cijelo tijelo mu je bilo napeto od straha. Prava opasnost prijetila je od revolvera. Bilo čija nepromišljena kretnja mogla ga je navesti na to da opali.

– Hajde, Bailey! Bježi odavde!

Glas mu je prepukao od straha. Sledila sam se provirivši ponovo. To je zacijelo bio Tap.

Bailey se ukočio. Zurio je u nevjerici, a potom se pokrenuo. Preskočio je drvenu ogradu i potrčao kroz prolaz prema stražnjim vratima. Za to je vrijeme Tap ponovo pripucao, povlačeći se iz sudnice. Čula sam trčanje, tresak vrata na hodniku i pucnjavu.

U sudnici je zavladao metež. Čim je prošla prva opasnost, ljudi su jurili prema sudačkoj klupi i prostorijama iza nje.

Pearl je gurao sina i snahu kroz izlazak za nuždu, uključivši usput zvonce za uzbunu, koje je prodornim piskom samo povećalo paniku.

Iz hodnika se također čulo vrištanje. Duboko pognuta, krenula sam u tom smjeru. Prošla sam kraj žene koja je ružno krvarila od stakla što joj je isjeckalo lice. Netko joj je već pružio prvu pomoć. Dospjela sam do vrata i gurnula ih.

Smrtno blijeda, Shana Timberlake je stajala naslonjena na zid. Njeni podočnjaci bili su uvjerljiviji nego što su nacrtani.

Vani su već tulile policijske sirene.

Kroz stakleni pregradni zid hodnika, vidjela sam uniformirane policajce u jurnjavi prema stubama. Nekoliko žena vrištalo je neprekidnim intenzitetom, kao da je pucnjava otkočila godinama obuzdanu tjeskobu. Hrpa histeričnih ljudi hrlila je naprijed, a onda se naglo razdvajala.

Tap Granger je ležao na podu raširenih ruku kao da se sunča. S lica mu je smaknuta crvena skijaška kapa, koja se poput pijetlove krijeste zgužvala navrh glave. Tijelo mu je bilo nepomično. Baileyu nigdje ni traga.

Vratila sam se u sudnicu, tek sad svjesna da gazim po staklu. Royce Fowler se nesigurno njihao između redova praznih klupa. Usta su mu zamjetno drhala.

– Recite da s ovim nemate nikakve veze.

– Gdje je Bailey? Gdje je moj dječak? Ubit će ga kao psa.

– Neće. Nenaoružan – je. Pronaći će ga. Vjerojatno, niste znali da će se ovo dogoditi.

– Tko je bio onaj s maskom.

– Tap Granger. Mrtav je.

Royce je sjeo na klupu i rukama pokrio lice. Škripa pod nogama natjerala me da spustim pogled. Za oko su mi zapele bijele mrlje. Zbunjeno sam gledala, a potom sam se sagnula i zgrabila..

– Što je ovo? – promrsila sam naglas.

Spoznaja mi je stigla do mozga isti tren, ali nije imala nikakva smisla. Tapov pištolj bio je nabijen kamenom soli.

Dok smo stigli do motela, Royce je bio na rubu snage, pa sam ga morala smjestiti u krevet. Ann i Ori su čule vijesti u ordinaciji, pa su odmah krenule kući i stigle malo' poslije mene. Bailey Fowler dobio je novu etiketu „ubojice na slobodi, možda naoružana i nadasve opasna“. Ulice Floral Beacha već su opustjele kao u očekivanju prirodne katastrofe. Gotovo sam čula zaključavanje vrata po cijelom mjestu, smještavanje djece na sigurno i znatiželjne starice iza zavjesa. Nije mi bilo jasno zbog čega su svi mislili kako će Bailey biti toliko glup da sklonište potraži u roditeljskoj kući. Čak su u šerifovu uredu to ocijenili razumnom mogućnošću, jer se doskora pojavio zamjenik i dugo službeno razgovarao s Ann, ne skidajući ruku «s drška pištolja i šarajući očima okolo u potrazi za nekakvim znakom da je bjegunac u blizini.

Čim su se udaljila patrolna kola, počeli su stizati prijatelji, ozbiljnih lica i punih ruku. Neke sam vidjela u sudnici, ali nisam znala pouzdano je li njihov posjet potaknut suosjećanjem ili neodoljivom željom da se sudjeluje u nastavku obiteljske drame.

Predstavljene su mi dvije ostarjele usidjelice iz susjedstva, gospođice Emma i Maude, koje su Baileyya poznavale od najranijeg djetinjstva. Pojavio se i svećenik Robert Haws sa svojom ženom June, i s još jednom koja se predstavila kao gospođa Burke, vlasnica praonice rublja. Svratila je samo na minutu, rekla je, da vidi može li što pomoći. Uzaludno sam se nadala da će ponuditi popust za pranje rublja, ali takvo što joj očito nije palo na um. Sudeći po izražaju lica gospođične Maude, kad je vidjela kupljeni dubokosmrznuti kolač od sira koji je donijela vlasnica praonice rublja, ovo nije bila prva zgodna u kojoj je gospođa Burke dokazala svoj nedostatak kulinarske gorljivosti. Telefon nije prestao zvoniti pa se gospođica Emma proglasila dežurnom telefonisticom. Revno je bilježila imena i telefonske brojeve za slučaj da Ori poslije smogne snage za uzvratni poziv.

Royce je odbio da ikoga primi, ali Ori je to činila zdušno iz svoje bolesničke postelje, ponavljajući u beskraj okolnosti pod kojima je doznala vijest, što je prvo pomislila kad joj je spoznaja doprla do svijesti i kako je počela tuliti od jada dok je liječnik nije smirio. Sudbina Tapa Grangera i nezavidan položaj njena sina bili su periferni događaji za „Šou Ori Fowler“ u kojem je igrala glavnu ulogu.

U dokolici sam proučavala June Haws. Ne viša od metar pedeset devet, June je poput mnogih žena u toj težinskoj kategoriji, bila osuđena na miran način života. Gola, zacijelo je bila mrtvački bijela i naborana od sala. Nosila je bijele pamučne rukavice, koje su kod zglobova otkrivale žućkastu mrlju od nekih masti za rane.

Opazila sam da se Ann ispričala i otišla u kuhinju. Bilo je očito da joj je robovanje poslu bio način da se izvuče kad god joj ustreba. Krenula sam za njom i pod izlikom da joj pomažem, počela sam slagati tanjuriće i šalice za kavu, te donesene kolačiće.

– Čime vam mogu pomoći? – zacrvkotala je June Haws s vrata. S bijelim rukavicama podsjećala je na nosioca lijesa, po svojoj prilici nekoga tko je umro od iste bolesti kože. Nagonski sam pomaknula tanjur s kolačima i izvukla stolicu da može sjesti. – Oh, ne za mene, dušo. Nikad ne sjedim. Dopusti da te zamijenim, Ann, a ti se malko odmori.

– Nema potrebe – odgovori Ann. – najveća pomoć bila bi da uspijete majku odvratiti od razmišljanja o Baileyu.

– Haws joj upravo čita Bibliju. Sirota žena, koliko je propatila. Dovoljno da čovjeka potpuno skrši. Kako je to primio otac? Je li mu dobro?

– Pa, doživio je šok, dakako.

– Jasno. Jadan čovjek! – Svrnula je pogled na mene. – Ja sam June Haws. Ne sjećam se da su nas upoznali.

– Oprosti – umiješa se Ann. – June, ovo je Kinsey Millhone, privatni istražitelj. Otac ju je unajmio da nam pomogne.

– Privatni istražitelj? – ponovila je s nevjericom – Vjerovala sam da takvo što postoji samo u TV serijama.

– Drago mi je. Nažalost, moram vam reći da naš posao nije tako uzbudljiv kakvim ga prikazuju.

– Bolje da nije. Sva ona puškaranja i jurnjava za automobilima. Dovoljno da se krv sledi u žilama! Ne čini mi se prikladnim zanimanjem za ovako zgodnu djevojku.

– Pa, nisam baš osobito zgodna – rekoh skromno. Nasmiješila se, shvativši to kao šalu. Izbjegla sam daljnu raspravu dohvativši tanjur kolačima.

– Ovo ću odnijeti unutra – promrljala sam. Dokopavši se hodnika, usporila sam korak. U jednoj sobi čitala se Biblija, a u drugoj je tema bila svakidašnjica. Zastala sam na pragu, oklijevajući. U mojoj odsutnosti stigao je Dwight Shales, direktor škole, ali bio je zadubljen u razgovor s gospođicom Emmom pa me nije opazio. Ušla sam u dnevnu sobu i pružila tanjur gospođici Maude, a onda se povukla.

Uspela sam se u svoju sobu. Bližilo se podne, pa sam zaključila da će posjetioći pričekati i topli objed. Bude li sreće izvući ću se stražnjim stubama i dočepati automobila, prije nego što itko shvati da sam nestala. Oprala sam lice i počeshljala kosu. Prebacila sam vjetrovku preko ruku i uhvatila kvaku u trenutku kad je netko zakucao. U tren oka pomislila sam na Dwighta Shalesa. Možda je dobio dopuštenje da razgovara sa mnom. Otvorila sam vrata. Na hodniku je stajao svećenik Haws.

– Nadam se da ne smetam. Ann je zaključila da ste vjerojatno otišli u svoju sobu. Nisam imao prilike da vam se predstavim. Ja sam Robert Haws, ovdašnji svećenik.

– Drago mi je. Kako ste?

– Dobro sam, hvala. Moja žena June mi je ispričala kako je malo prije ugodno ćaskala s vama. Predložila je da nas posjetite još večeras...

– Lijepo od nje. Zapravo još ne znam gdje ću biti večeras, ali u svakom slučaju, hvala na pozivu.

Poput svoje žene Haws, je zašao u pedesete, ali činilo se da ljepše stari od nje. Imao je okruglo lice, čak naočito po nečijim mjerilima, naočale s metalnim okvirom i besprijekorno ošišanu kosu boje pijeska, prošaranu sjedinama. Krasio ga je lepršav šarm osobe koja je navikla na to da cijeli život prima prijetrovno pobožne laske.

Rukovasio se. Zadržao mi je ruku, gledajući me ravno u oči.

– Čujem da ste iz Santa Terese. – Navirio je u sobu iza mene.

– Je li vaš muž s vama?

– Ah, ne, nije ovdje. – Bacila sam pogled na sat. – Oprostite, kasnim.

– Žao mi je što morate bježati. Ako ste u nedjelju u Floral Beachu, mogli biste svratiti na misu i priključiti nam se na ručku. June više ne kuha zbog svog zdravstvenog stanja, ali bit ćete nam dragi gost u restoranu „Apple Farm“

– Oh, hvala vam, ali ne znam pouzdano hoću li vikend provesti ovdje. Možda kojom drugom zgodom.

– Čini se da vas se teško može odvratiti od plana.

Učinilo mi se da mu je krivo, jer nije navikao na odbijanje.

– Dobro ste zaključili. – Obukla sam vjetrovku i izašla u hodnik. Haws se pomaknuo, ali je još stajao bliže nego što bih htjela. Zatvorila sam vrata i provjerila da su zaključana. Krenula sam prema stepeništu, ali on za mnom. – Žao mi je što žurim, ali imam dogovoren sastanak.

– Pustit ću vas da idete svojim putem.

Ostao je stajati na vrhu vanjskih stuba, promatrajući me ledenim pogledom koji je odudarao od vanjske dobrodušnosti. Uključila sam motor i pričekala na parkiralištu dok nije ušao u kuću. Nije mi bila draga pomisao na to da se mota u blizini moje sobe, dok nisam kod kuće.

Odvezla sam se do spoja s autocestom i krenula na sjever. Parkirala sam ispred ulaza u mineralna vrela Eucalyptus. U prospektu sam pročitala da su izvori na bazi sumpora otkriveni potkraj 1800. godine. Otkrila su ih dvojica tragača za crnim zlatom. Umjesto naftnih, tornjeva, sagrađene su toplice koje su služile za liječenje bolesnika. Ekipe liječnika i medicinskih sestara predvodila je terapije koje su uključivale kupke, masaže, ljekovito bilje i kombinacije hidro i elektroterapije. Nakon kratka procvata, toplice su pale u zaborav sve do potkraj devetsto tridesetih, kad je izgrađen postojeći hotel. Ponovnu renesansu doživjele su početkom sedamdesetih kad je liječenje u toplicama opet postalo moderno. Sad je uz pedesetak kupki, razbacanih po brežuljku ispod drveća eukaliptusa i hrasta, bilo nekoliko tenis igrališta, bazen, te tečajevi aerobika, kozmetička njega, joga, masaža tijela i savjetovališta za ishranu.

Kroz natkriven prolaz ušla sam u glavnu zgradu, ne mogavši se osloboditi dojma da su još i sad potrebna golema sredstva za održavanje. Predvorje je djelovalo malo uređenije od ostalog dijela. Odnekud iz dna hodnika dopirao je autoritativan ženski glas „Izbaci! Opusti! Izbaci! Opusti!“. Njene naredbe bile su popraćene lijenim bućkanjem po vodi koje je podsjećalo na nezgrapno parenje nilskog konja.

– Mogu li vam pomoći?

Iz malog ureda, meni iza leđa, pojavila se službenica. Bila je visoka, krupnijih kostiju, jedna od žena koje odjeću mogu naći samo u izvanstandardnim prodavaonicama. Bila je na kraju četrdesetih, bijele kose, bijelih trepavica i svijetle čiste kože. Imala je krupne ruke i noge u cipelama s vezicama. Prikovala je pogled za moje lice. Pružila sam joj posjetnicu i predstavila se.

– Tražim nekog tko bi se mogao sjećati Jean Timberlake. Morat ćete razgovarati s mojim mužem, doktorom Dunneom. Na žalost, nije ovdje.

– Možete li reći kad se vraća?

– Ne znam točno. Ako mi ostavite broj telefona, reći ću da vas nazove kad dođe.

Pogledi su nam se uklještili. Boja njezinih očiju bila je kameno siva, boja zimskog neba pred snijeg.

– A vi? Jeste li upoznali tu djevojku?

– Znala sam tko je – odgovorila je oprezno, poslije kraće stanke.

– Čula sam da je radila ovdje kad je ubijena...

– Ne možemo razgovarati o tome... gospođice Millhone – izgovorila je pogledavši posjetnicu.

– Zar je to problem?

– Ako mi kažete gdje vas se može naći, reći ću mužu da vas nazove.

– Soba 22 u hotelu „Orean Street“ u...

– Znam gdje je. Vjerujem da će vam telefonirati, ako nađe vremena.

– Dobro, tako ćemo izbjeći sudski poziv. – Dakako da sam blefirala, i ona je to možda naslutila, ali zabavljao me tračak nekakve boje na blijedu licu. – Vratit ću se, ako mi se ne javi.

Tek kad sam stigla do automobila, prisjetila sam se da sam u prospektu pročitala da su doktor i gospođa Dunne kupili hotel iste godine kad je umrla Jane Timberlake.

Bilo je 12.35 kad sam skrenula u glavnu ulicu Floral Beacha i parkirala ispred Pearlove dvorane za biljar. Vrata su bila otvorena. Spazila sam Daisy na stražnjim vratima. Natezala se s velikom vrećom za smeće. Ovlaš me pogledala, ali zaključila sam da je loše volje.

Sjela sam za točionik. U to doba dana bila sam jedini gost. Prazna prostorija doimala se prljavije nego sinoć. Čula sam tresak vrata i spazila Daisy koja je brisala ruke u krpu zataknutu za pojas. Vukla se umorno, izbjegavajući moj pogled.

– Kako napreduje detektivski posao?

– Oprosti što se sinoć nisam predstavila.

– Misliš da mi to nešto znači? Fućka mi se tko si.

– Možda, ali nisam bila sasvim iskrena prema Tapu, i to mi je krivo.

– Baš se ne doimaš slomljeno. Slegnula sam ramenima.

– Znam da zvuči glupo, ali je istina. Učinilo ti se da ga cijedim i unekoliko si imala pravo.

– Šutke me promatrala. Progovorila je tek nakon duže šutnje.

– Hoćeš li sa mnom popiti kokakolu?

Kimnula sam. Natočila je dvije velike čaše.

– Hvala.

– Čujem po vezi da te unajmio Royce. – progundala je. – Zašto je to učinio?

– Nada se da će Baileyu osoboditi optužbe za ubojstvo.

– Grdno će se namučiti nakon onoga jutros. Ako je Bailey nedužan kako tvrdi, zašto je pobjegao?

– Ljudi pod pritiskom postaju nagli i nepromišljeni. Kad sam u zatvoru razgovarala s njim, bio je na rubu očaja. Možda je u Tapovu pojavljivanju vidio izlaz.

– Taj mali nikad nije imao soli u glavi – prezrivo reče Daisy. – Što je s Royceom? Kako je on?

– Ne baš najbolje. Odmah je legao u postelju. Mnogo je ljudi tamo s Ori.

– Ona me ne zanima. Je li tko čuo štogod o Baileyu?

– Ne, koliko ja znam.

Natočila je vodu i počela prati čaše, odlažući ih na čistu krpu da se ocijede.

– Što si htjela doznati od Tapa?

– Zanima me što zna o Jean Timberlake.

– Čula sam da ga pitaš o lovi koju su digli njih dvojica. Zanimalo me hoće li se njegova verzija podudarati s Baileyevom.

– I?

– Manje-više, da. – Promatrala sam je kako radi, pitajući se odakle ta iznenadna znatiželja. Nisam joj htjela spomenuti 42.1 koje su nestale prema Tapovim riječima. – Tko ga je sinoć zvao? Jesi li prepoznala glas?

– Neki muškarac. Nitko, koga bih odmah prepoznala. Možda sam već prije razgovarala s njim, ali ne bih mogla tvrditi. Nešto je bilo čudno u cijelom tom razgovoru. Smatraš da ima veze s pucanjem?

– Nego što.

– I ja tako mislim, po načinu na koji je odletio odavde. Mogla bih se zakleti da to nije bio Bailey.

– Vjerojatno. Nipošto mu ne bi dopustili da se u taj sat posluži zatvorskim telefonom i nikako se

nije mogao sastati s Tapom. Po čemu je razgovor bio čudan.

– Glas. Dubok. A govor je bio nekako usporen, kao u čovjeka koji je pretrpio udar.

– Smetnje u govoru?

– Možda. Morala bih malo razmisliti. Ne bih stavila ruku u vatru. – Zašutjela je, a onda je zatresla glavom i promijenila temu.

– Meni je žao Tapove žene Joleen. Jesi li razgovarala s njom?

– Još nisam. Namjeravam.

– Četvero male djece. I peto na putu.

– Grozno. Da je barem razmislio! Nije imao nikakva izgleda. Stražari su uvijek naoružani. Nije se mogao izvući.

– Možda je baš htio tako.

– Tko?

– Onaj tko ga je natjerao na to. Poznavala sam Tapa od njegove desete godine. Vjeruj mi, nije bio dovoljno bistar da bi smislio takav plan.

Pogledala sam je sa zanimanjem.

– Dobra zamisao. Možda je očekivao da će istodobno stradati i Bailey, pa bi se riješio obojice. – Posegnula sam u džep i izvukla popis školskih drugova Jean Timberlake. – Je li itko od ovih još u gradu?

Obrisala je ruke i prihvatila popis. Naherivši glavu, zagledala se u imena.

– Ovaj je mrtav. Sletio je automobilom s ceste prije desetak godina. Ovaj je preselio u Santa Cruz. Ostali su ili ovdje ili u San Luisu. Zar ćeš razgovarati sa svima?

– Budem li morala.

– David Poletti je zubar s ordinacijom na Marshu. Mogla bi početi s njim. Zgodan čovjek. Godinama poznajem njegovu majku.

– Je li bio blizak s Jean?

– Dvojim, ali vjerojatno će znati tko je bio. Ispostavilo se da je David Poletti dječji zubar, koji je srijedom poslije podne ostajao u ordinaciji da obavi administrativne poslove.

Nakon kraćeg čekanja ponudio mi je da sjednem, dok se presvukao u sportski kaput od smedeg tvida. Moglo mu je biti trideset pet godina, visok, uzana lica. Imao je gusto i sitno nakovrčanu kosu, sa strane već prošaranu sijedima. Sjetila sam se sa slika da je igrao košarku i, zacijelo, je bio predmet salijetanja zaljubljenih djevojčica. Objektivno nije bio ljepotan, ali bio je dopadljiv uz dodatak blagosti koja je ulijevala povjerenje. Imao je sitne, svijetlosmede oči iza lakih metalnih okvira.

Sjeo je za svoj pisaći stol, na kojem je na vidljivom mjestu stajala fotografija njegove žene i dva sina, vjerojatno zato da svojim pomoćnicama izbije svaku primisao o flertu.

– Tawna mi je kazala da me želite ponešto pitati o kolegici iz srednje škole. S obzirom na najnovija zbivanja, vjerojatno je riječ o Jean Timberlake.

– Koliko dobro ste je poznavali?

– Ne osobito. Znam tko je, ali zaboravio sam i da je sa mnom bila u razredu. Kakvu vrst informacija tražite?

– Sve što mi možete reći. Unajmio me je otac Baileyja Fowlera u nadi da ću naći nove dokaze.

Odlučila sam početi od Jean i nastaviti dalje.

– Kako ste dospjeli do mene?

Ispričala sam mu o razgovoru s Daisy i njenu prijedlogu da mu se obratim za pomoć. Činilo se da je postao manje sumnjičav, ali zadržao je oprez. Promatrajući me, poigravao se gipsanim modelom čeljusti.

– Mnogo sam razmišljao o ubojstvu otkako su uhapsili Baileyja Fowlera. Grozno. Zaista užasno.

– Čula sam da je bila prilično slobodna ponašanja. – Takav ju je bio glas. Neke od mojih pacijentica su djevojčice njenih godina. Četrnaest, petnaeset. Doimlju se tako nezrele. Ne mogu zamisliti da su seksualno aktivne, a znam da neke to jesu.

– Vidjela sam Jean na fotografijama. Bila je lijepa djevojka.

– Ne na način koji bi joj poslužio. Bila je drukčija od svih nas. Prestara u nekim stvarima, naivna u drugim. Vjerojatno je mislila da će takvim svojim ponašanjem postati omiljena, pa je to činila. Mnogi mladići su to iskoristili. – Zastao je da pročisti grlo.

– Oprostite. – Natočio je pola čaše vode iz termosice na stolu. – Želite li vode?

Zavrtjela sam glavu.

– Netko posebno?

– Molim?

– Pitam je li bila s nekim koga ste poznavali? – Umilno me pogledao.

– Ne sjećam se – odgovorio je.

– A što je bilo s vama?

– Sa mnom? Zbunjeno se nasmijao.

– Da, pitam jeste li imali ljubavni odnos s njom. Opazila sam da mu boja navire u lice, pa sam nastavila temu. – Zapravo, netko mi je rekao da ste hodali s njom. Ne mogu se više sjetiti tko je to spomenuo, ali svakako netko tko vas je oboje poznao.

– Možda jesam. Kratko. Nisam se sastajao s njom redovito.

– Ali ste bili bliski.

– S Jean?

– Doktore Poletti, poštedite me igre riječima i pričajte mi o vašoj vezi. Govorimo o događajima otprije sedamnaest godina.

Trenutak je šutio, poigravajući se gipsanom čeljusti.

– Ne bih htio da ovo ide dalje, bez obzira o čemu razgovaramo.

– Strogo povjerljivo.

– Čini mi se da sam se uvijek kajao zbog druženja s njom. Onakvog kakvo je bilo. Još i sad se stidim jer sam znao bolje. Za nju nisam uvjeren.

– Svi mi činimo stvari kojih se poslije stidimo. To je dio sazrijevanja. Kakve veze to ima nakon toliko vremena?

– Znam, imate pravo. Ne znam zbog čega mi je tako teško govoriti o tome.

– Polako.

– Sastajao sam se s njom. Mjesec dana. Čak manje. Ne mogu reći da su mi namjere bile časne. Bilo mi je sedamnaest godina. Znae kakvi su mladići u toj dobi. Čim je pukla vijest da je Jeannie razuzdana, svi smo se pomamili. Činila je stvari za koje nikad nismo ni čuli. Poredali smo se kao

gladni psi, pokušavajući da dopremo do nje. Nепrestano se samo razgovaralo o tome, kako bismo se zavukli u njene gaćice. Nisam bio ništa bolji od drugih momaka.

Uputio mi je zbunjen osmijeh.

– Nastavite.

– Neki od njih se nisu zamarali udvaranjem. Pokupili bi je i odveli na plažu. Čak je nisu izveli u grad.

– Ali vi jeste.

– Nekoliko puta. Čak i zbog toga sam imao grižnju savjesti. Bila je pretjerano čuvstvena... i preplašena istodobno. Bila je dovoljno bistra, ali je očajnički željela vjerovati da je nekome istinski stalo do nje. To je čovjeka zbunjivalo pa smo se poslije sastajali i ogovarali je.

– Za ono što se činili.

– Tako je. Još ni sad ne mogu pomisliti na nju bez osjećaja mučnine. No čudno je što se jasno sjećam stvari koje je činila. Bila je uistinu vatrena... nezasitna je prava riječ... ali na takvo je ponašanje nije tjerala seksualna želja. Ne znam ni sam što je to bilo... gnušanje nad samom sobom ili potreba da dominira. Od silne želje za njom bili smo prepušteni njenoj samovolji. Naša osveta joj nikad zapravo nije dala ono što je željela... izražavanje poštovanja u klasičnom smislu.

– A kakva je bila njena osveta?

– Ne znam. Poticanje neobuzdane strasti. Davala nam je do znanja da je ona jedini izvor topline, da je se nikako ne možemo zasititi, niti ćemo ikad u životu pronaći nekoga barem upola vrijednog kao ona. Žudila je za odobravanjem, za momkom koji bi bio pristojan prema njoj. A mi smo se smijuljili iza njenih leđa, i to je zacijelo znala.

– Je li se vezala za vas?

– Vjerojatno, ali ne zadugo.

– Pomoglo bi kad biste mi rekli tko je još imao vezu s njom.

– Ne mogu to učiniti – usprotivio se. – Nećete me natjerati na to da okaljam čije ime. S nekim momcima se još i danas sastajem.

– Kako bi bilo da vam pročitam imena s popisa?

– Ne mogu, uistinu. Ne protivim se otvoreno priznati svoj udio u tome, ali ne mogu sramotiti nikog drugog. Čudna je to povezanost i nešto o čemu ne pričamo, ali vam mogu reći ovo... spomene li se njeno ime, ne kažemo ni riječ, no svi mislimo na istu prokletu stvar.

– Što je s ljudima koji vam nisu bili prijatelji?

– U kojem pogledu?

– U vrijeme ubojstva očito je imala neku vezu, jer je zatrudnjela.

– Nemam pojma.

– Razmislite. Kružile su priče o tome.

– Vjerojatno nisu doprle meni do ušiju.

– Možete li se propitati? Netko jamačno zna.

– Čekajte, voljan sam vam pomoći, ali sam već zacijelo rekao više nego što je trebalo.

– A djevojke iz vašeg razreda? Neka je barem nagađala... Ponovo je pročistio grlo.

– Pa, možda Barbara zna štogod. Mogao bih je pitati.

– Koja Barbara?

– Moja žena. Išli smo u isti razred.

Pogledala sam fotografiju na stolu i prepoznala je. – To bi bilo sjajno. Neka me nazove. Ako ona ne zna, možda će se sjetiti nekoga koga bih mogla upitati.

– Ne bih želio da se pred njom spominje...

– Shvaćam.

Dala sam mu posjetnicu na poledini koje sam napisala telefonski broj „Ocean Street“. Izašla sam iz ordinacije s malo optimizma i mnogo nespokoja. Bilo je nešto bolesno u spoznaji da odrasle muškarce proganja putenost sedamnaestogodišnje djevojke... perverzno i bijedno. Osjećala sam se poput voajera.

U dva sata sam se vanjskim stubama ušuljala u motel i presvukla se za trčanje. Nisam ručala, jer sam se osjećala prenapetom. Poslije hysterije u sudnici provela sam sate i sate u tijesnom dodiru s ljudima, i energetska razina u meni nabujala je do uzburkanosti. Istim putem vratila sam se na ulicu, zasad nespremna za ikakva objašnjenja ukućanima.

Trčala sam stazom uz plažu.

Trebalo mi je trideset minuta da stignem do kraja puta gdje je bila lučica. Prešla sam u hod, hvatajući zrak. Košulja mi je bila potpuno mokra, a niz obraze mi se slijevao znoj. Znala sam i za bolju kondiciju i nimalo me nije radovalo stanje u koje sam se dovela.

Krenula sam polako natrag. Kad sam stigla do glavne ulice u Floral Beachu, bilo je blizu četiri sata. Zimsko sunce bacalo je duboke sjene po brežulju.

Istuširala sam se i odjenula u čisto rublje, ponovno spremna da se suočim sa svijetom.

Telefonski imenik Floral Beacha nije bio veći od sveska stripa. Potražila sam Shanu Timberlake i pribilježila njenu adresu, koja je po mom proračunu bila odmah iza ugla.

Jeanina majka stanovala je u bloku kućica poslaganih u nizu u obrnuto slovo U, s prostorom za parkiranje ispred svake. U susjedstvu je bila garaža mjesne vatrogasne brigade, s vratima obojenim u svijetloplavo. Pomišljala sam koliko će mi se poslije ovoga Santa Teresa doimati velegradski.

Kraj prve kućice bio je parkiran istrošen zeleni plymouth. Zavirila sam kroz prozor. Ključevi su bili ostavljeni u bravi, a s privjeska je visjelo veliko metalno slovo T... za Timberlake, zaključila sam. Povjerljivi su ovi ljudi. Krađa automobila zacijelo nije popularna u Floral Beachu.

Mali trijem ispred kuće Shane Timberlake bio je pun limenki zasađenih biljem. Na svakoj je bila uredno ispisana naljepnica: timijan, mažuran, origano, ružmarin, bosiljak i peršin u velikoj limenki umaka od rajčica. Prozori sa strane ulaznih vrata bili su odškrinuti, ali preko njih su bile navučene zavjese. Pokucala sam.

– Da? – čula sam s druge strane. Nije otvorila.

– Gospođa Timberlake? Ja sam Kinsey Millhone, privatni detektiv iz Santa Terese. Rado bih porazgovarala s vama.

Tišina.

– Je li vas Royce unajmio da oslobodite Baileya? – Nije zvučala odveć sretna.

– Moglo bi se reći i tako. No ovdje sam zato da istražim okolnosti ubojstva. Sad Bailey tvrdi da je nedužan.

Tišina. Pokušala sam još jednom.

– I sami znate da nije provedena istraga pošto je preuzeo krivnju na sebe.

– Pa što?

– Pretpostavimo da govori istinu? Pretpostavimo da stvarni krivac još slobodno šeće gradom i ugrožava sve nas?

Zavladala je duga šutnja, a potom je otvorila vrata.

Kosa joj je bila raščupana, oči natečene, šminka razmazana, a nos šmrkav. Vonjala je na burbon. Zategnula je traku na platnenom kimonu sa cvjetnim uzorkom i mutno se zapiljila u mene.

– Vidjela sam vas u sudnici.

– Da.

Blago se zanjihala, ali se održala na nogama.

– Vjerujete li u pravdu? Vjerujete li da je ima?

– Povremeno.

– Ja ne vjerujem u to. O čemu ćemo onda razgovarati? Tap je ubijen. Jean je ugušena. Mislite da će ikakve priče vratiti moju kćer?

Šutke sam ju promatrala, čekajući da se ispuše. Licem joj je prelazio oblak mržnje.

– Vjerojatno nemate djece. Kladim se da ni psa niste imali. Doimate se kao osoba koja lebdi kroz život bez i najmanje brige. Stojite tu i trabunjate o „nedužnosti“. Što vi uopće znate o nedužnosti?

Nije me uspijela razjariti, ali glas mi je bio nesmiljen.

– Postavimo stvari na mjesto, gospođo Timberlake. Da je netko ubio moje dijete, zacijelo ne bih bila pijana usred bijela dana. Prevrnula bih cijeli grad da pronađem počinitelja. A onda bih provela pravdu na svoj način, ako je ne bih mogla polučiti drugačije.

– Ne mogu vam pomoći.

– To još ne znate. Čak ne znate ni što hoću.

– Što mi ne kažete?

– Što me ne pozovete unutra da porazgovaramo kao odrasle osobe?

Pogledala je preko svog ramena.

– U stanu mi je svinjac.

– Ne smeta.

S velikim naporom uspijevala me dobiti u fokus. Jedva je stajala na nogama.

– Koliko djece imate?

– Ni jedno.

– Kao ni ja.

Gurnula je vrata i ja sam ušla unutra.

Stan se sastojao od jedne velike sobe sa štednjakom, sudoperom i hladnjakom postavljenim u dnu. Svaki komadić slobodna prostora bio je zakrčen prljavim posuđem. Mali drveni stol s dva stolca dijelio je kuhinju od dnevnog boravka u kojem je cijeli jedan kut zauzeo krevet od mjedi. Madrac je na sredini bio uleknut i činilo se da bi se mogao raspuknuti kad bi čovjek sjeo na nj. Kroz napola navučenu zavjesu na prolazu s lijeve strane, opazila sam kupaonicu. Do nje je bio zahod i stražnji ulaz.

Slijedila sam je do kuhinjskog stola. Uvalila se u stolac, a malo zatim je opet ustala i vrlo opreznim kretnjama pošla u kupaonicu gdje je dugo povraćala. Mrzim kad ljudi povraćaju. Otišla sam do slivnika, izvukla prljavo posuđe i pustila vodu da zaglušim zvukove iz kupaonice. Istisnula sam tekući deterdžent i sa zadovoljstvom promatrala mjehuriće. Uronila sam tanjure i uokolo gurnula pribor za jelo.

Dok se posuđe namakalo, ispraznila sam kantu za smeće, sadržaj koje su uglavnom bile prazne boce viskija i limenke piva. Zavirila sam u hladnjak. Svjetlo je bilo pokvareno, a unutrašnjost je zaudarala na plijesan: Metalne rešetke imale su na sebi nešto nalik na zakoreni pseći izmet. Brzo sam zatvorila vrata, plašeći se da ću joj se priključiti u povraćanju.

Naćulila sam uši. Čula sam šum vode u zahodu i, poslije toga, ohrabrujući šum tuša. S obzirom na moju nepopravljivu potrebu za njuškanjem, bacila sam se na hrpu neotvorene pošte na kuhinjskom

stolu. Uz račune i prospekte našla sam samo jedno osobno pismo, veliku četvrtastu omotnicu s poštanskim žigom Los Angelesa. Omotnica je bila tako čvrsto zalijepljena da nisam mogla dokučiti ništa. Shanino ime i adresa bili su ispisani tintom, bezličnim slovima koja nisu govorila ništa osobno. Nevoljko sam vratila omotnicu na mjesto i poslala do sudopera.

Dok sam oprala posude i složila ih na sušilo, iz kupaonice se pojavila Shana. Glava joj je bila umotana u jedan ručnik, a tijelo u drugi. Bez imalo stida obrisala je tijelo i odijenu se. Tijelo joj je bilo starije od lica. Sjela je za kuhinjski stol u trapericama i majici, bosa. Doimala se iscrpljena, ali koža joj je bila čista, a i oči su se razbistrile. Pripalila je cigaretu bez filtera. Gospođa je oštro pušila. Nisam ni znala da još postoje cigarete bez filtera.

Sjela sam joj sučelice.

– Kad ste zadnji put jeli?

– Zaboravila sam. Počela sam piti jutros, kad sam se vratila iz sudnice. Jadni Tap! Stajala sam sasvim blizu. – Prekinula se, a oči joj se napuniše suzama. – Nisam mogla vjerovati vlastitim očima. Nisam mogla ništa. Nisam ludovala za njim, ali bio je dobar momak. vPrigrup. Ne mogu vjerovati da je sve opet počelo. Što je uopće mislio? Valjda je šenuo. Bailey se vratio u grad, i gle što se događa. Još jedan mrtav. Ovaj put njegov prijatelj.

– Daisy vjeruje da je Tapa netko nagovori na to.

– Bailey, tko drugi – prasnula je.

– Samo trenutak. Sinoć ga je netko nazvao telefonom kod Pearla. Obavio je kratak razgovor i otišao.

Ispuhala je nos.

– To je moralo biti poslije mog odlaska izgovorila je sumnjičavo. Hoćeš li kave?

– Mogla bih.

Ostavila je cigaretu na rubu pepeljare i ustala. Napunila je posudu s vodom i stavila je na plin? Iz hrpe opranog posuđa izvadila je dvije šalice.

– Hvala ti što si ovo oprala. Nije trebalo.

– Bilo mi je dosadno.

Izvukla je bočicu instant kave i stavila je na stol zajedno sa žlicama. Povukla je dim i otpuhnula ga prema stropu. Osjećala sam da me obavio poput tankog vela. Morat ću ponovo oprati kosu i presvući odjeću.

– Još i sad smatram da ju je ubio Bailey.

– Zašto bi to učinio?

– A zašto bi netko drugi?

– Pa, ne znam, ali prema onome što sam čula, on joj je bio jedini pravi prijatelj.

Shana je zavrtjela glavom. Kosa joj je bila vlažna, razdvojena u duge pramenove koji su vlažili ramena njene majice.

– Gospode, kako mi je mrsko sve ovo! Katkad razmišljam o tome kako bi završila da nije ubijena. Mnogo sam razmišljala o tome. Nikad nisam bila osobito dobra majka u klasičnom smislu, ali to dijete i ja bile smo bliske. Više kao sestre.

– Vidjela sam neke njezine slike u školskom godišnjaku. Bila je vrlo lijepa.

– Kakve koristi od toga. Katkad mi se čini da joj je izgled donio svu silu teškoća.

– Znate li s kojim je muškarcem imala vezu u to vrijeme? Zavrtjela je glavom.

– Nisam znala da je trudna sve dok nisam čula izvještaj suca istražitelja. Znala sam da se iskrada noću, ali nisam imala pojma kamo odlazi. I što sam mogla...zakovati vrata? Ne možete nadzirati dijete u toj dobi. Možda je trebalo da promijenim način života. Oduvijek smo bile bliske. Vjerovala sam da smo i ostale. Ako je bila u nevolji, morala je doći k meni. Učinila bih sve za nju.

– Doznala sam da je pokušavala doznati istinu o svom ocu. Shana mi je dobacila iznenađen pogled, a onda je iznenađenje prikrila iznenadnom zaokupljenošću poslom. Ugasila je cigaretu i prišla štednjaku gdje je potpuno bespotrebno pomaknula lonac za pirjanje.

– Gdje si to čula?

– Od Baileya. Jučer sam razgovarala s njim u zatvoru. Nikad joj niste otkrili tko joj je otac?

– Nisam.

– Zašto?

– Dogovorila sam to s njim prije mnogo godina i držala sam se svog obećanja. Mogla sam ga pogaziti i reći joj, ali nisam nalazila svrhu tome.

– Je li pitala?

– Možda je spomenula, ali nije ustrajala na odgovoru, a ja nisam tome davala posebno značenje.

– Bailey je smatrao da je nekako doznala. Je li postojao način da mu ude u trag?

– Zašto bi to činila kad je imala mene.

– Možda je htjela istinu ili joj je možda bila potrebna pomoć.

– Zbog trudnoće?

– Moguće je. Koliko sam shvatila tek je dobila potvrdu, ali morala je sumnjati ako joj je izostala menstruacija. Zbog čega bi inače prevalila cijeli put od Lompoka za test?

– Ne znam.

– Što bi bilo da ga je pronašla. Kako bi reagirao?

– Nije ga pronašla – izgovorila je ravnodušno. – Rekao bi mi.

– Osim ako nije želio da vi doznate.

– Na što ciljaš?

– Netko ju je ubio.

– On zacijelo nije.

Glas joj je postao kreštav, a lice joj je planulo srdžbom.

– Možda je bio nesretan slučaj. Možda je bio uzrujan ili bijesan.

Bila mu je kćer, za ime svijeta! Sedamnaestogodišnjakinja. Nikad to ne bi učinio. On je krasan čovjek. Princ.

– Kako to da nije preuzeo odgovornost, ako je tako dobar?

– Nije mogao. Bilo je neizvedivo. Ipak jest, na određen način. Slao je novac. Još i sad to čini. To je sve što sam ikad tražila.

– Moram znati tko je on, Shana.

– Ne tiče te se. Ne tiče se nikog osim mene i njega.

– Čemu tolika tajnovitost? Znači, oženjen je. Pa što onda?

– Nisam rekla da je oženjen. To si rekla ti. Ne želim razgovarati o tome. On s tim nema nikakve

veze i ostavi ga na miru! Postavi još jedno pitanje vezanovza njega pa ću te naglavačke baciti iz stana!

– Što je s Baileyevim novcem? Je li to ikad spomenula? Pažljivo sam je promatrala.

– Tap mi je rekao da su imali lovnu za koju nitko nije znao. Zamolili su je da pričuva novac dok ne izađu iz zatvora. To je posljednje što su čuli.

– Nemam pojma ni o kakvu novcu.

– A Jean? Je li trošila više nego što je mogla zaraditi na poslu?

– Nije mi upalo u oči. Da ga je imala ne bi ostala živjeti u ovoj rupčagi.

– Stanovale ste ovdje u vrijeme njezine smrti?

– Imale smo stan u stambenom bloku, malo dalje, ali ništa bolji od ovog.

Razgovarale smo još neko vrijeme, ali nisam mogla izvući nikakvo obavještenje. Vratila sam se u svoju sobu u šest, ništa pametnija nego kad sam izašla. Natipkala sam izvještaj, krpajući rečenice kako bih prikrila činjenicu da nisam doznala baš mnogo.

Rano sam večerala, ovaj put s Fowlerovima. Ori je morala jesti u točno određenim razmacima, da bi se moglo nadzirati šećer u krvi. Ann je pripremila goveđi gulaš i salatu, sve prilično bezukusno. Opazila sam da Royce ima teškoća s tekom. Bolest mu je oduzela apetit i snagu, a duboko usađeno nestrpljenje, otežalo mu je podnošenje ikakva druženja. Nisam mogla zamisliti kako je bilo odrasti uz ovakva čovjeka. Bio je osoran do surovosti, osim kada je spomenuto Baileyevo ime. Tad bi se raznježio ne pokušavajući da to sakrije. Ann nije pokazivala da joj smeta to što je Bailey omiljenije dijete, ali imala je cijeli život da se na to privikne. Ori, ne želeći nikako dopustiti da Royceova bolest zasjeni njenu, nevoljko je prčkala po tanjuru, ne prigovarajući, ali uzdišući duboko. Bilo je očito da se osjeća „bijedno“, a Royceova nespremnost da se raspita za njeno zdravlje, izazvala je samo udvostručenje njenih napora.

– Učinila sam se nezamjetljivom, isključivši sadržaj njihova razgovora, da bih mogla usredotočiti pažnju na međusobno djelovanje riječi. U djetinjstvu nisam iskusila mnogo od obiteljskog života, pa sam obično bila zatečena kad bih se našla u takvoj prilici. Ljudi govore o „disfunkcionalnim“ obiteljima. Drugačije ja nisam ni vidjela.

Ori je spustila vilicu i odgurnula tanjur.

– Idem pokupiti stvari. Ujutro dolazi Maxine.

Ann je zamijetila koliko je pojela Ori. Opazila sam da razmišlja da li da joj prigovori ili ne.

– Zar je opet promijenila dane? Smatrala sam da dolazi ponedjeljkom.

– Zamolila sam da dođe iznimno.

– Ne moraš to činiti, majko. Ovdje nitko živ ne obavlja proljetno čišćenje.

– Jasno da ne moram. I kakve to ima veze? Da trpim prašinu posvuda. Ide mi na živce. Ako sam prikovana za postelju, ne moram živjeti u svinjcu.

– Nitko ne kaže da moraš. Ori se nije dala omesti.

– Još sam korisna, makar se to ne priznaje.

– Dabome da se priznaje – poslušno je mrmljala Ann. Kad dolazi?

– Oko devet. Morat ćemo očistiti svaki kutak.

– Samo neka ne ulazi u moju sobu! – reče Ann.

– Zbog čega? Već sam joj kazala da očisti pod i skine zavjese u toj sobi. Ne mogu se samo tako predomisliti i tražiti nešto drugo.

– Ne brini, reći ću joj sama. – Što skrivaš?

– Ništa, majko, nije riječ o tome.

– Nego o čemu?

– Ne mogu podnijeti tu ženu. Spletkarica je i svakamo gura nos.

– Samo će skinuti zavjese!

Royce se počeo razdraženo vrpeljiti.

– Dobijesa, Ori! Čovjek ima potrebu za vlastitim mirom. Ako ne želi da joj Maxine ulazi u sobu, neka tako i bude! Kad smo kod toga, neka ne zalazi ni u moju sobu. Slažem se sa Aninim mišljenjem.

– No pardon! Nadam se da ćete mi oprostiti, gospodo – teatralno je dobacila Ori.

Činilo se da je Ann iznenađena Royceovom podrškom, ali se nije usudila ništa primjetiti. Ori je sad već bila uzrujana, a lice joj je odražavalo tvrdoglavost. Zapala je u šutnju. Ann je proučavala

tanjur ispred sebe, a ja sam grozničavo tražila razlog da se ispričam i udaljim.

Royce se usredotočio na mene.

– S kim ste danas razgovarali?

Mrzim ispitivanja za stolom. To je jedan od razloga što najradije jedem sama. Spomenula sam razgovor s Daisy i sa zubarom. Iznosila sam neke pojedinosti koje sam doznala od Jean, kad me prekinuo.

– Gubljenje vremena – primijetio je. Zastala sam izgubivši nit.

– Ne razumijem.

– Ne plaćam vas da razgovarate s tim pederom.

– Onda ću to učiniti na svoj račun.

– Zubar je idiot. Nikad nije imao ništa sa Jean. Bilo mu je ispod časti. Smatrao je da je predobar za nju. Sama mi je to kazala.

– Kratko se vrijeme ipak sastajao s njom.

– Ann ja podigla lice.

– Zar David Poletti?

– Činite što vam kažem i ostavite njega po strani!

– Tata, ako Kinsy smatra da joj može pružiti korisne informacije, pusti je da čini što hoće.

– Plaćaš li je ti ili ja?

Ann se povukla u šutnju. Nestrpljivo mahnuvši, Ori je pokušala ustati.

– Upropastio si nam večeru! – Okomila se na njega. – Povuci se u postelju, ako se ne možeš pristojno družiti s ljudima. Za ime svijeta, Royce, zaista više ne mogu podnijeti tvoje prostačko ponašanje.

Sad se durenje nastavilo preko stola, između Ori i Roycea. Ann je ustala i pošla do radne plohe, tjerana valjda istom napetošću od koje me već bolio želudac. Svakim trenutkom, djetinjstvo bez roditelja činilo mi se milijim rješenjem.

Ori je zgrabila štap i počela šepati prema dnevnoj sobi.

– Oprostite za prekid – obratio mi se Royce. – Popustili su joj živci.

– Nije istina – ispalila je Ori preko ramena.

Ne obazirući se na nju, Royce, je usredotočio pažnju na mene.

– Je li to sve? Daisy i zubar... homoseksualac?

– Razgovarala sam sa Shanom Timberlake.

– Zašto?

Ori je zastala ne vratima, ne želeći propustiti zadjevicu.

– Maxine veli da se uhvatila Dwighta Shalesa. Možete li to zamisliti?

– Oh, mama! Ne budi smiješna. Dwight se nikad ne bi upuštao s njom.

– Istina je. Maxine ju je vidjela prošle subote ujutro kako izlazi iz njegova automobila... dolje kod njegove prodavaonice.

– Pa što onda?

– U šest ujutro? pobjedonosno poviče Ori.

– Maxine ne zna što govori. Glavno da mlati jezikom.

– Itekako zna! Imala je pravo kod Šarah Brunswick i njenog vrtlara, nije li tako?

Royce se okrenuo i značajno se zagledao u nju.

– Hoćeš li prestati? Ann je porumenjela do korijena kose kad je ponovo planula svađa među roditeljima. – Kakve veze ima Shana Timberlake s mojim sinom? – obratio mi se ponovo.

– Pokušavam dokučiti tko je bio otac Jeanina djeteta. Naslućujem da je bio oženjen.

– Je li spominjala imena?

Ann se vratila s košaricom svježe narezana kruha, koju je pružila prema njemu. Uzeo je komad i košaricu pružio meni. Spustila sam je na stol, nespremna da sudjelujem u ovakvim obredima na njihov način.

– Tvrdi da joj Jean nije ništa kazala, ali jamačno sumnja u nekoga. Pustit ću je neko vrijeme a onda ću pokušati ponovo. Bailey je natuknuo da je Jean pokušavala otkriti tko je bio njezin otac, što bi također moglo otvoriti nove mogućnosti.

Royce je prezrivo frknuo nosom, odbacujući tu pomisao.

– Vjerojatno kakav usputni kamiondžija. Ta žena nikad nije bila odveć izbirljiva. Čim je dasa imao novac u džepu, bila je spremna udovoljavati.

Obuzeo ga je još jedan napadaj kašlja, pa sam morala pričekati.

– Ako je bio kamiondžija, zašto bi ga toliko skrivala? Gotovo sam uvjerena da je to netko odavde, i to vrlo ugledan građanin.

– Koješta! Nitko, tko imalo drži do sebe ne bi se upuštao s tom droljom...

– Onda netko tko nije htio da se to dozna.

– Sranje, ne vjerujem ni riječi od svega toga...

– Royce, znam svoj posao! – prekinula sam ga u tren oka. – Hoćete li me ostaviti na miru da ga obavim?

S nevjericom je zurio u mene, a lice mu je poprimalo prijeteći izražaj.

– Što ste rekli?

– Unajmili ste me da obavim određeni dio posla, i to činim. Ne namjeravam opravdavati i braniti svaki svoj potez.

Royceova nagla ćud planula je poput ulja na vatri. Izbacio je ruku, uprijevši prijeteći drhtav prst u mene.

– Neću trpjeti nikakve ucjene, mala!

– Utoliko bolje. Jer ja nemam namjeru trpjeti ikakve ucjene od vas. Obavit ću posao na svoj način ili možete potražiti nekog drugog!

Royce se napola pridigao u stolcu, nagnuvši se preko stola.

– Kako se usuđujete tako razgovarati sa mnom! Lice mu je plamtjelo od bijesa, a drhtave ruke jedva su držale težinu.

Ostala sam sjediti, promatrajući ga kroz omaglicu vlastite srdžbe. Bila sam na rubu toliko grube primjedbe da sam se kolebala da li da je prevalim preko usana, kad je Royce počeo kašljati. Uzalud se trudio da obuzda žestok napadaj kašlja. Pokušao je doći do zraka. Kašalj se samo pojačao. Izvukao je rupčić i nalijepio ga preko usta. Ann i ja smo se uzmuvale oko njega, ali činilo se da mu ne možemo pomoći. Prsa su mu se nadimala u jalovu pokušaju da uzdahne.

– Tata, tata... što ti je?

Zatresao je glavom, me mogavši odgovoriti, jer mu se cijelo tijelo treslo u neobuzdanom, grčevitom kašlju. Nagonski sam posegnula za njim, ali se srondao u stolac, hvatajući zrak. Znoj mu je oblio lice, zajapureno od napadaja.

– Nebesa! – zgranuto je zavapila Ann, pokrivši rukama usta. Ori je stajala na vratima, prikovana užasavajućim prizorom.

Cijelo Royceovo tijelo treslo se u grču. Lupala sam ga po leđima, vukla sam ruku uvis da bih mu oslobodila pluća.

– Zovi hitnu pomoć! – povikala sam.

Ann me tupo pogledala, a onda se pokrenula prema telefonu.

Nije skidala oči s oca, dok sam mu ja raskopčavala ovratnik i petljala po kopči na pojasu.

Upravo kad je Ann spustila slušalicu, Royce je došao k sebi, ali je bio okupan u znoju. Kašalj se postupno posve smirio, ostavivši ga blijeda i iznurena, očiju utonulih od iscrpljenosti, kose slijepjene za glavu. Iscijedila sam ručnik u hladnoj vodi i obrisala mu lice. Počeo je drhtati poput pruta. Mrmljala sam nerazgovijetne riječi utjehe, tapšajući ga po rukama.

Nije bilo načina da ga ja i Ann podignemo, ali smo ga uspjele spustiti na pod, vjerujući da će mu tako biti udobnije. Ann ga je pokrila pokrivačem i zgurala jastuk pod njegovu glavu. Ori je i dalje stajala na istom mjestu, gušeci se u suzama. Čini se da je prvi put shvatila težinu njegove bolesti i plakala je poput male djevojčice, potpuno prepuštene bolu.

Iz daljine smo čule sirene kola hitne pomoći. Uvježbana ekipa preuzela je sve u svoje ruke. Valjalo je spašavanje ljudski život.

Royca su spojili na bocu s kisikom. Odvezli su ga. Ann je otišla s njim u kolima hitne pomoći. Iznenada sam ostala sama s Ori. Sjela sam i pogledala oko sebe. Prostorija se doimala kao poslije temeljite pretrage.

– Ori? Jesi li tu? – oglasio se ponizan glas s recepcije.

– To je Bert – promrmlja Ori. – Dežuran je noću. Bert je zavirio u dnevnu sobu. Moglo mu je biti šezdesetpet godina. Bio je vitak i nizak, odjeven u odijelo koje je zacijelo kupio u dječjoj konfekciji.

– Vidio sam kola hitne pomoći – rekao je. – Je li sve u redu? Ori mu je ispričala što se dogodilo. Pričanje joj je očito godilo.

Bert je pokazao dovoljnu mjeru suosjećanja, pa su stali na dugo raspredati o sličnim slučajevima za koje su čuli. Upornja zvonjava telefona primorala ga je da se vrati na radno mjesto.

Smjestila sam Ori u postelju. Brinula me njezina injekcija inzulina, ali ona o tome nije htjela razgovarati, pa sam odustala. Događaj s Royceom bacio ju je u stanje ovisnosti. Tražila je neprekidnu prisutnost. Uspjela sam se udaljiti tek toliko da joj spravim umirujući biljni čaj. Prigušila sam svijetla i stajala sam kraj kreveta držeći je za ruku. Pričala je o Royceu i djeci, a ja sam joj postavljala pitanja da održim razgovor. Bila sam spremna na sve samo da joj odvratim misli od Royceova sloma.

– Bailey je bio krasno dijete. Dakako, Ann je imala napadaje ljubomore kad se rodio.

– Koliko je njoj bilo tada...pet godina?

– Tako je. Bila je boležljiva kao malo dijete. Slatka djevojčica, ali mjesecima noću nije uopće spavala, katkad samo po pola sata.

– Jesu li je mučili grčevi?

– Nije joj odgovarala dojenačka hrana, makar je bila posebno pripravljena. Gospode, kako se tada derala! Royce mi je govorio da je ostavim, ali to nisam mogla slušati, pa sam je zapravo razmazila. Kad se rodio Bailey, počelo je sve ispočetka.

– Zar je i on imao teškoća?

– Ne, nego ona. Bila je toliko ljubomorna da je mučila sve oko sebe. Bailey je bio dobar koliko se samo može poželjeti, ali Ann...ta je bila pravi vrag. U to je vrijeme već išla u vrtić, ali odbila je da pohađa školu. Jednostavno nije htjela. Počela je sisati palac. Odbijala je jelo. Bila je tanka kao štapić. Oh, bila sam na rubu snaga! Načinili su joj biopsiju crijeva i ustvrdili da je bolesna, a cijelo vrijeme su govorili da je to nešto u vezi s glavom.

– Što joj je bilo zapravo.

– Oh, zaboravila sam dijagnozu. No, navodno su joj škodile nekakve žitarice. Maknuli smo to iz prehrane i ona se sredila, makar je Royce ostao tvrdoglavo uvjeren da je sve to bio samo njen prkos. Moram reći da je postala vrlo draga djevojčica. – Bacila je pogled na sat. Bilo je deset i petnaest.

– Mogla je već nazvati i reći nam kako mu je – dometnula je zabrinuto.

– Sve će biti dobro.

– Ipak nam je mogla javiti.

– Vjerojatno ne može do telefona.

Ubrzo zatim Ori je zadrijemala, ali Ann se vratila tek u ponoć.

Roycea su ostavili u bolnici, a ona je ostala uz njega sve dok nije usnuo. Za jutro su planirali cijeli niz pretraga. Liječnik je sumnjao da je karcinom zahvatio pluća. Nije mogao ništa tvrditi sa sigurnošću dok ne dobije rentgenske snimke, ali prognoze nisu bile blistave. Brbljala sam s Ann još neko vrijeme, a onda sam joj poželjela laku noć i otišla u svoju sobu. Tek kad sam bila spremna za krevet, shvatila sam da je netko bio u mojoj sobi.

Najprije sam opazila dio polukružna otiska pete na sagu tik uz pomična balkonska vrata. Čak više ne znam što me navelo na to da spustim pogled. Ušla sam u kuhinju da natočim čašu vina. Gurnula sam čep u bocu i spremila je u hladnjak. Prišla sam pomičnim vratima i razmaknula zavjese, potom sam uklonila zapor i povukla vrata, puštajući unutra noćni povjetarac. Stajala sam nepomično, udišući svježinu punim plućima. Voljela sam taj miris i šum valova koji su uranjali duboko u pijesak.

Pažnju mi je privukla čudna kvržica na rubu zavjese. Pokraj metalne tračnice po kojoj su klizala vrata spazila sam trag vlažna pijeska. S nevjericom sam buljila u pod. Odložila sam čašu i spustila sena ruke i koljena da bih pažljivije pregledala mrlju. Čim sam shvatila o čemu je riječ, odmaknula sam se od vrata, okrenuvši glavu da bih mogla promotriti sobu.

Nije bilo mjesta u koje bi se netko mogao sakriti. Ormar je bio smješten u udubljenju bez vrata. Krevet je bio pribijen uza zid, nizak i odozdo uokviren letvicama presvučenim tkaninom za sagove. Netom sam bila izašla iz kupaonice, ali sam svejedno još jednom zavirila u nju.

Znala sam da sam sama, ali osjećaj nečije prisutnosti bio je toliko živ da mi se koža naježila. Obuzeo me neobuzdan drhtaj strave, toliko žestok da sam nevoljko ispustila neki neprepoznatljiv glas.

Pregledala sam svoje stvari. Činilo se da mi je torba netaknuta, ali je bilo sasvim moguće da je netko vješto uvukao ruku i prekopao sadržaj. Vratila sam se do kuhinjskog stola i pregledala svoje papire. Pisaći stroj je stajao kako sam ga ostavila a zabilješke su bile na lijevoj strani. Koliko sam mogla ocijeniti, ništa nije nedostajalo. Nisam mogla znati jesu li preturani, jer im nisam posjećivala posebnu pažnju pri odlaganju. Bilo je to prije večere, dakle prije šest sati.

Ponovo sam provjerila zapor na pomičnim staklenim vratima. Sad, kad sam znala što tražim, znakovi su bili nepogrešivi. Brava je bila jednostavna i nipošto predviđena za nasilno ulaženje. Ručica se još mogla okrenuti, ali mehanizam je bio oštećen, zasun više nije sjedao na mjesto i bilo kakav pokušaj zaključavanja bio je nemoguć. Uljez je nasilu rinuo zasun u zatvoren položaj i izašao je kroz vrata u hodnik. Izvukla sam džepnu bateriju i pažljivo pregledala balkon. Pokraj ograde zamijetila sam dodatne tragove pijeska. Zavirila sam kat niže, pokušavajući dokučiti kako se netko mogao uspeti ovamo... jedina mogućnost ostala je koja od soba na istom katu i veranje s balkona na balkon. Odvojak puta vodio je ravno ispod moje sobe prema natkrivenu parkiralištu. Netko je mogao zaustaviti automobil uz rub puta, popeti se na krov automobila i odatle na balkon. Za tu akciju čak i nije trebalo mnogo vremena. U ovo doba večeri pitanje je da li je itko prolazio tim putem. Grad je odavno spavao, a i gosti u motelu su se povukli na počinak.

Nazvala sam recepciju, ispričala Bertu što se dogodilo i zatražila da me premjesti u drugu sobu.

Gotovo sam čula kako češka bradu. Glas mu je bio napuknut i bespomoćan.

– Za ime svjeta, gospođice Millhone! Ne znam što bih vam rekao u ovo doba noći! Mogu vas premjestiti tek sutra.

– Berte! Netko je provalio u moju sobu! Nipošto ne dolazi u obzir da ostanem ovdje.

– Čak i ako jest tako, ne znam što bismo mogli učiniti u ovo doba noći?

– Samo mi nemojte reći da nemate slobodnu sobu! Odavde vidim svijetleći znak „SOBE SLOBODNE“.

– Možda bismo vas mogli premjestiti – izustio je sumnjičavo^

– Vrlo je kasno, ali ne tvrdim da ne možemo. Što mislite, kad vam je netko upao u vašu sobu?

– Kakve to ima veze? Iskrivljena je brava ne pomičnim vratima. Ne mogu ih pošteno ni zatvoriti, a kamoli zaključati.

– Oh, pa i iako vam se čini...čovjek se katkad prevvari. Te su vam brave prilično stare, vrijeme ih je nagrizlo. Ovdje morate gotovo sva vrata...

– Možete li me spojiti s Ann Fowler?

– Vjerujem da je zaspala. Rado ću doći i pogledati. Sumnjam da ste u ikakvoj opasnosti. Razumijem vašu zabrinutost, ali vi ste na drugom katu i ne znam kako bi se netko mogao popeti na taj balkon.

– Na isti način kao i prije – rekoh ratoborno.

– Čekajte! Hoćete li da dođem gore i pogledam? Možda ćemo nešto i smisliti.

– Dovraga, Berte! Želim drugu sobu!

– Ja vas potpuno razumijem. Ali ne zaboravite da je pouzdanost u pitanju. Činjenica je da sve godine otkako sam ovdje, a to je gotovo osamnaest, nismo imali provala. Dakako, preko u Tidesu, sasvim je drugačija situacija...

– Ja hoću...drugu...sobu – izgovorila sam naglašavajući svaku riječ.

– Oh, Dakle... – Zašutio je. – Dopustite da provjerim što mogu učiniti. Ostanite na liniji, da pogledam kartoteku.

Ostavio me da čekam dajući mi priliku da smirim živce. Na neki čudan način osjećala sam se više razdražena, nego u prividnom miru.

Čula sam kako prevrće po kartoteci. Vjerojatno je pritom slinio prste. Potom je pročistio grlo.

– Možete preseliti u susjednu sobu – rekao je – To će biti broj dvadeset četiri. Donijet ću vam ključ. Zapravo je povezana s vašom sobom, pa možete i sami. Osim, dakako, ako nemate predosjećaj da su provalili i u nju...

Spustila sam slušalicu, što mi se učinilo uputnije nego da pomahnitam.

Nisam prije obraćala pažnju na činjenicu da je moja soba iznutra povezana sa susjednom. U sobu broj dvadeset četiri moglo se ući kroz dvoja vrata, koja je dijelio zrakoprazni prostor. Prostorija je bila prazna i čista, s blago ustajalim zrakom. Pronašla sam prekidač i upalila svjetlo, a zatim provjerila pomična vrata za balkon do mojega.

Zaključivši da se mogu zaključati sa svih strana, ubacila sam stvari u putnu torbu i premjestila se. Pokupila sam pisaći stroj, papire i bocu vina. Sve sam sredila za nekoliko minuta. Obukla sam se, uzela ključeve i spustila se do automobila. Pištolj mi je bio zaključan u kovčežiću na stražnjem sjedalu. Na čas sam zastala kod recepcije da pokupim ključ, ne upuštajući se ni u kakav razgovor s Bertom. Nije se protivio, držao se vrlo popustljivo. Neke žene su jednostavno preosjetljive, zaključio je.

Donijela sam kovčežić u sobu, koju sam zaključala i osigurala lancem. Zatim sam sjela za kuhinjski stol i napunila pištolj. Bio je nov, jer je moj stari pištolj otišao u zrak u eksploziji koja mi je raznijela stan.

Bilo je jedan izjutra. O spavanju sam mogla samo maštati. Ugasila sam svjetlo i razgrnula zavjese, ali nisam namjeravala otključati vrata. Provirila sam na praznu ulicu. Jednolična buka s

mora bila je prigušena staklom. Sirena za maglu potmulo je tulila upozorenje svim plovilima. Nebo je bilo zastrto oblacima. Bez svježeg zraka, prostorija je podsjećala na zatvorsku ćeliju. Odjevena sam se uvukla u postelju i sjela uspravno, pogleda prikovana za pomična vrata, kao da u svakom trenutku očekujem sjenu koja će se prebaciti preko ograde.

Vrijeme je sporo odmicalo. Tješila sam se da netko ipak zna gdje sam. Mnogima sam rekla da sam odsjela u „Ocean Streetu“, premda ne i u kojoj sobi. Ponovo sam ustala i otapkala do stola. Pokupila sam svoje zabilješke i strpala ih u torbu. Odsad ću ih nositi sa sobom. Kao i pištolj. S tim odlukama vratila sam se u postelju.

U 2,47 zazvonio je telefon. Skočila sam, postavši u tren oka svjesna da sam bila zaspala. Srce mi je divlje udaralo. Prodorna telefonska zvonjava probudila je u meni novu strepnju. Zgrabila sam slušalicu i javila se.

– Ja sam – izgovorio je ispod glasa. Zgrčila sam se u mraku.

– Bailey?

– Jesi li sama.

– Dabome. Gdje si?

– Nije važno. Nemam mnogo vremena. Bert zna da sam to ja i ne želim mu dati priliku da pozove pajkane.

– Zaboravi. Ne mogu tako brzo otkriti odakle zoveš. Jesi li dobro?

– Jesam. Je li tamo vrlo loše?

Ukratko sam mu ispričala događaje. Namjerno mu nisam opširno govorila o Royceovu stanju, ne želeći ga opterećivati. No spomenula sam mu da je netko provalio u moju sobu.

– Da to nisi slučajno bio ti?

– Ja? Nipošto. Tek sad sam izašao. Čuo sam za Tapa. Žao mi je jadnika.

– Znam. Koji je to tikvan! Čak nije imao nabijen pištolj. Ispucavao je kamenu sol.

– Sol?

– Kakov si čuo. Provijerila sam ostatke na mjestu događaja. Čak ne znam je li bio svjestan toga ili nije.

– Prokletstvo! – zavapio je Bailey. – Nije imao izgleda da se izvuče.

– Zašto si pobjegao? To je najgori mogući potez koji si mogao učiniti! Vjerojatno su uzbunili sve žive pajkane. Jesi li ti to smislio?

– Ma kakvi! U prvi mah nisam znao tko se krije iza maske, a onda mi je postalo važno samo to da se izvučem odande.

– Tko ga je mogao nagovoriti na to?

– Nemam pojma, ali netko svakako jest.

– Možda Joleen zna nešto o tome. Pokušat ću skoknuti do nje. No ti ne možeš ostati na slobodi.

Označen si kao naoružan i opasan.

– Mislio sam da je tako, ali što mogu učiniti? Čim izađem na svjetlost dana, zbrisat će me s majčice zemlje isto kao Tapa.

– Nazovi Jacka Clemsona i predaj se njemu.

– Odakle mogu znati da to nije njegovo maslo?

– Zar tvog odvjetnika?

– Hej, ako umrem, slučaj je zaključen. Svi se oslobađaju brige. Svejedno, moram odavde prije nego... – Čula sam njegov uzdah.

– Pričekaj. – Zavladao je šutnja. Njegove riječi ostale su visjeti u praznoj telefonskoj govornici. Čula sam škripu metalnih vrata. – Dobro je. Učinilo mi se da je netko vani.

– Slušaj, Bailey. Činim sve što mogu, ali potrebna mi je pomoć.

– U kojem smislu?

– Na primjer, što se dogodilo s novcem od onog posla s bankom?

– Tko ti je pričao o tome? – zapitao je nakon kraće šutnje.

– Tap, sinoć u dvorani za biljar. Rekao je da si novac ostavio kod Jean, ali posljednje što je o tome doznao jest da je cijela svota od četrdeset dvije tisuće netragom nestala. Je li moguće da je to učinila Jean?

– Ona zacijelo nije. Jean nam to ne bi napravila.

– Kakvu ti je priču ispričala? Nešto je morala reći.

– Poznato mi je samo da je pošla po lovu i doznala da je nema.

– Barem je tako rekla.

Mogla sam vidjeti kako sliježe ramenima.

– Čak da ju je potrošila, što sam mogao? Da je prijavim pajkanima?

– Je li ti rekla kamo je to sakrila?

– Nije, ali stekao sam dojam da je novac pohranila u toplicama, tamo gdje je radila.

– Sjajno. Tamo zaista ima dovoljno prostora. Tko je još znao za novac?

– To je sve što znam – protisnuo je u slušalicu.

– Što je? – zapitala sam uplašeno. Tišina.

– Bailey?

Veza je bila prekinuta.

Gotovo isti tren telefon je ponovo zazvonio. Pomoćnik šerifa savjetovao mi je da ostanem gdje jesam dok ne stignu službena kola. Dragi stari Bert! Ostatak noći provela sam u uredu oblasnog šerifa... ispitivali su me na sve mile načine, prijetili, optuživali, grdili... dakako, sve vrlo pristojno. Obavljao je to detektiv Sal Quintana iz odijela za ubojstva, koji u to doba noći nije bio nimalo bolje volje nego ja. Drugi detektiv stajao je naslonjen na zid i packao zube prelomljenom šibicom. Slutila sam zadovoljstvo njegovog zubara pri idućem pregledu.

Quintana je bio u četrdesetim, kratko ošišane crne kose, krupnih, crnih očiju i lica koja se pantilo po ravnodušnosti. Lice Dwighta Shalesa imalo je istu, ubojitu bešćutnost. Ovaj je imao barem desetak kilograma viška i košulju iz prijašnjih dana. Imao je lijepe zube i da sam imala sreće da se nasmiješi, možda bih o njegovu izgledu imala još bolje mišljenje. Činilo se da mu je polaznica svega, bila teorija da smo Bailey i ja ljubavnici.

– Vi ste ljudi – rekoh. – Čovjeka sam vidjela jednom u životu.

– Kada?

– Znao i sami. Jučer. Dobila sam propusnicu kod vas. Imate je pred sobom.

Proletio je pogledom po papirima na stolu.

– Hoćete li nam reći o čemu ste razgovarali?

– Bio je potišten. Pokušavala sam ga ohrabriti.

– Je li vam drag gospodin Fowler?

– To se vas ne tiče. Nisam zatvorenik niti sam pod ikakvom optužbom, je li tako?

– Tako je – odgovorio je strpljivo. – Pokušavamo samo shvatiti situaciju. S obzirom na okolnosti, to će vam zacijelo biti jasno.

– Značajno me pogledao, a drugi detektiv se sagnuo da mu nešto prišapne. Quintana je usmijerio pogled u mene. Vjerojatno ste bili u sudnici kad je gospodin Fowler pobjegao. Jeste li u to vrijeme bili u kakvoj vezi s njim?

– Baš nikakvoj.

– Kad ste razgovarali telefonom, je li vam natuknuo o tome odakle zove?

– Nije.

– Jeste li stekli dojam da je negdje u blizini?

– Ne znam. Vjerojatno. Mogao je zvati bilo odakle.

– Što vam je rekao o bijegu?

– Ništa. O tome nismo razgovarali.

– Imate li pojma tko ga je pokupio?

– Ne znam ni kamo je krenuo. Bila sam u sudnici kad su ispaljeni meci.

– Što je s Tapom Grangerom?

– Ne znam ništa o Tapu.

– Večer prije proveli ste dovoljno vremena s njim.

– Da, ali nije bio odveć razgovorljiv.

– Znae tko ga je mogao potplatiti? Quintana je hladnokrvno čekao odgovor.

– Čak nije spomenuo odlazak u sudnicu. Bila sam zapanjena kad sam se okrenula i shvatila da je to Tap.

– Vratimo se Baileyevu telefonskom pozivu.

– O tome sam već rekla gotovo sve.

– Što je još rečeno?

– Savjetovala sam mu da ode do Clemsona i da se prijavi.

– Je li rekao da će to učiniti?

– Ni govora. Nije bio baš oduševljen, ali možda će promijeniti mišljenje.

– Teško nam je povjerovati da je mogao propasti u crnu zemlju. Jednostavno je morao imati nečiju pomoć.

– Od mene je zacijelo nije dobio.

– Vjerujete li da ga netko skriva?

– Otkud bih ja to znala?

– Zašto bi vam se inače javio?

– Nemam pojma. Razgovor je prekinut prije nego što mi je to dospio saopćiti.

Nastavili smo u tom dosadnom, jalovom krugu, sve dok mi se nije činilo da ću se onesvijestiti. Quintana je cijelo vrijeme bio ugladen, ozbiljan, ustrajan, neumoljiv... naposljetku je pristao da me otpusti, ali tek kad je iz mene iscijedio sve podatke.

– Da razbistrimo jednu stvar, gospođice Millhone – izgovorio je pomaknuvši se u stolcu. Ovo je

stvar policije. Hoćemo da se Bailey Fowler vrati u istražni zatvor. Ne bih želio utvrditi da mu pomazete na ikoji način. Jesmo li se razumjeli?

– Sasvim.

Pogledom koji mi je dobacivao, pokazao mi je da sumnja u moju iskrenost.

Uvukla sam se u postelju u 6:22 i spavala do devet. Probudila me Ann kucajući na moja vrata.

Ann je krenula u posjet ocu. Čistačica Maxine se negdje zadržala, ali se klela da će stići do deset, a dotad se zabrinutu Ori, po Anninu mišljenju, nije moglo ostaviti samu.

– Nazvala sam gospođicu Maude. I ona i Emma su pristale da ostanu uz majku, ali mogu stići tek poslije podne. Neugodno mi je što to moram tražiti od tebe, ali...

– Ne brini za to, odmah ću sići.

– Hvala ti.

Još sam bila odjevena, pa nisam morala gubiti vrijeme na to.

Oprala sam zube i lice ispljuskala sam vodom, zanemarujući tamne kolutove ispod očiju. Bilo je u mojoj mladosti dana kad je probdjevena noć bila prava pustolovina. Zora bi došla prebrzo, a nije bilo kraja fizičkoj snazi. Sad sam debelo plaćala gubitak sna.

Ori je sjedila u postelji i petljala po vrpčama na kućnom haljetku. Pribor na noćnom ormariću i slabašan trag alkohola bili su znak da je Ann obavljala provjeru šećera i dala joj jutarnju dozu inzulina. Kapljica krvi na traci s reagensom osušila se u rdavo smeđu mrlju. Stari flaster bio je nalijepljen na rub pladnja poput smotane izvakane gume. Na njega je nasadena grudica vate s ostacima krvi. Sve to prije doručka. Krišom sam zakolotala očima, ali latila sam se posla kao da sam terenska sestra. Dugogodišnje iskustvo pomoglo mi je da očeličim na prizor nasilne smrti, ali od ovih ostataka dijabetičkog pribora dizao mi se želudac. Nevoljko sam sve potrpala i maknula s očiju.

Obično je Ori imala noge omotane elastičnim zavojima, ali danas ih je očito zračila. Izbjegavala sam pogled na išarane potkoljenice, ledene noge u koje je jedva dopirala krv i plavkasto ispucane nokte.

– Malo ću sjesti – promrmljala sam.

– Svakako, dušo, blijeda si kao zid. Otiđi u kuhinju po čašu soka.

Sok od naranče je pomogao, a usput sam pojela i komad prepečenca, očistivši kuhinju da izbjegnem ženu u drugoj prostoriji. Tri tisuće sati istražnog obrazovanja nije me sasvim pripremio za ove sporedne služinjske poslove.

Činilo mi se da sam više od pola vremena utrošenog u ovaj slučaj provela perući prljavo posuđe.

Dvadeset minuta poslije deset pojavila se Maxine s priborom za čišćenje u vrećici. Bila je od onih žena koje su imale pedesetak suvišnih kilograma, raspoređenih po tijelu poput zaštitnog obruča. Jedan očnjak joj je bojom i veličinom podsjećao na čavao. Bez predaha, izvukla je krpu za brisanje prašine i počela se vrzmati po sobi.

– Žao mi je što sam zakasnila, ali ni za živu glavu nisam mogla upaliti onu krtiju. Naposljetku sam pozvala Johna Roberta, ali i njemu je trebalo dobrih pola sata da dođe. Čula sam za Roycea. Neka ga čuva dragi Bog!

– Zamolit ću Ann da me večeras odveze u bolnicu – reče Ori.

– Uz uvjet da mi bude dobro.

Maxine je samo vrtjela glavom.

– Što ćete! Zacijelo niste čuli ni riječi od Baileya. Da i ne pitam gdje je!

– Ah, vrlo sam zabrinuta. Nisam ga čak uspjela ni vidjeti nakon toliko godina. Tek što je stigao, opet je pobjegao.

Maxineino lice odražavalo je suosjećanje i žaljenje.

Mary Burney se zaista ponašala krajnje budalasto. Zabravila je prozore, stavila veliki lokot na vrata, sve iz uvjerenja da će doći k njoj i valjda je odnijeti.

– Ma zbog čega?

– Nikad nisam baš mnogo držala do njene bistrine, ali većina ljudi s kojima sam razgovarala ima nabijene pištolje. Na radiju su rekli da će „možda potražiti utočište kod starih poznanika“. Baš tako. „Potražit će utočište“. Zamislite tu glupost! Baš sam rekla Jonu Robertu: „Bailey je pametan“, kazala sam. „Ponajprije, Mary Burney mu ne znači ništa u životu, a osim toga stanuje tik uz oružanu. Ograda od bodljikave žice, reflektori s mlazovima svjetla. Koješta! Svašta ljudi smisle. Rekla sam: „Možda Bailey jest zločinac, ali nije mentalno zaostao“.

Čim sam se uspjela uključiti, obavijestila sam Ori da ću izaći. Maxine se umirila, zacijelo u nadi da će pokupiti neki podatak koji bi prvom prilikom mogla prenijeti svom Johnu Robertu i Mary Burney. Izbjegla sam nagovještaj o svojim namjerama. Dok sam izlazila, Maxine je pružila Ori hrpu pošte da je pregleda.

Udovica Tapa Granera živjela je u trošnoj jednokatnici sa zaklonjenim trijemom. Izašla je na prag blijeda i mršava. Jedino joj je trbuh stršao poput lopte. Nos joj je bio tamnoružičast od suza, oči nabrekle, sva šminka isprana. Kosa joj je dala onaj izmučen izgled trajne u kućnoj radinosti. Nosila je izbljedele traperice, koje su tužno visjele s uzane stražnjice, i majicu bez rukava koja je otkrivala suhonjave ruke, naježene od jutarnje svježine. Debeljuškasto joj se dijete poput jahača ugnijezdilo na boku. Duda u njegovim ustima doimala se poput čepa, koji bi čovjek izvukao da ispusti sav zrak. Ozbiljne oči, šmrkav nos.

– Oprostite što smetam, gospođo Granger. Zovem se Kinsey Millhone, privatni sam istražitelj. Bih li mogla razgovarati s vama?

– Vjerojatno – odgovorila je.

Nije joj moglo biti više od dvadeset šest godina, ali je ostavljala dojam žene kojoj je prisilno uskraćena mladost.

Gdje li će pronaći nekoga tko bi bio spreman preuzeti petero tuđe djece?

Kuća je bila mala i jednostavno uređena, ali se pokušstvo još činilo novo. Sa žaljenjem sam zaključila da će ga otplaćivati i kad joj djeca krenu u srednju školu. Ponudila me da sjednem.

– Prestani, Linnetta! – Uzviknula je iznenada, premda nisam zamijetila nikoga u sobi.

Tad sam shvatila da je prestalo škripanje koje je proizvodila djevojčica, skačući po krevetu.

– Što želite? – obratila mi se. Policija je dvaput bila ovdje i rekla sam im sve što sam znala.

– Nastojat ću biti kratka. Držim da vam je sve ovo vrlo naporno.

– Nije važno.

– Jeste li znali u što se sinoć Tap umiješao?

– Znala sam da ima novac, ali je kazao da je dobio neku okladu i da ga je tip napokon isplatio.

– Okladu?

– Možda nije istina – izgovorila je pomalo ratoborno – ali sam Bog zna da nam je novac bio potreban i da nisam htjela postavljati suvišna pitanja.

– Jeste li ga vidjeli kad je otišao od kuće?

– Zapravo nisam. Došla sam iz noćne službe i otišla ravno u krevet čim je odveo djecu. Vjerojatno da je ostavio Ronniea i djevojčice, a onda je odveo Maca na čuvanje. Valjda se poslije

toga odvezao u San Luis Obispo. Drukčije nije mogao kad je ondje završio.

- Nije vam spomenuo ni riječi o svojim namjerama niti tko ga je naveo na upad u sudnicu?
- Ne bih mu to dopustila da sam znala.
- Zna li možda koliko je bio plaćen? Uputila mi je izmožden pogled.
- Ne.
- Nitko vam neće oduzeti novac. Jednostavno me zanima iznos.
- Dvije tisuće – promrmljala je.

Ironija života. Čestita žena udana za lakovjernika i notornu budalu. Tko bi zdrave glave žrtvovao život za dvije tisuće dolara?

- Jeste li svjesni da je pištolj bio nabijen solju? Opet mi je uputila onaj plah pogled.
- Tap je rekao da nitko neće stradati.
- Osim njega.

Njen kvocijent inteligencije dopustio je samo jedan „Oh“.

- Je li pištolj bio njegov?
- Ne, nije. Tap nikada nije imao pištolj. Ne bih mu dopustila da ga drži u kući s tolikom djecom.
- Imate li uopće blagu predodžbu o tome s kim je poslovaao?
- S nekom ženom, koliko sam čula.
- Zaista? – Zapitala sam sa zanimanjem.
- Netko ga je vidio s njom u dvorani za biljar večer prije smrti.

U djeliću sekunde shvatila sam svoju preranu radost.

– Dovraga, to sam bila ja! Pokušala sam pohvatati konce slučaja Bailey Fowler, a znam da su bili prijatelji.

- Oh, tako. A ja sam mislila da je on s nekom ženom, znate kako...
  - Nipošto. Zapravo, pola večeri mi je pokazivao slike vas i djece.
- Oblila ju je blaga rumen, a u očima su se nakupile suze.

– Lijepo. Žao mi je što vam ne mogu pomoći. Vrlo ste mi dragi.

Izvukla sam posjetnicu i na poleđini napisala broj motela.

– Na ovoj adresi ću biti još nekoliko dana. Nazovite, ako se sjetite bilo čega.

– Hoćete li doći na sprovod? Sutra poslije podne. Vjerujem da će biti mnogo svijeta, jer su svi voljeli Tapa.

Duboko sam sumnjala u svoj dolazak, ali bilo je jasno da očekuje potvrdu.

– Svakako ću nastojati. Možda ću biti spriječena, ali ću učiniti sve da dođem.

Joleen je ostavila malog da tapka uz kauč i ispratila me do vrata. U tom trenutku oglasilo se zvonce. Dwight Shales stao je na pragu, iznenađen isto kao mi. Nekoliko puta prešao je pogledom s nje na moje lice. Kimanjem je pozdravio Joleen.

– Svratio sam da vidim kako si.

– Hvala vam, gospodine Shalese. Zaista lijepo od vas. Ovo je...

Pružila sam ruku.

– Kinsey Millhone. Upoznali smo se.

– Sjećam se – izgovorio je, rukujući se. Zapravo, dolazim iz motela. Ako imate trenutak vremena,

mogli bismo porazgovarati.

– Vrlo rado.

Stajala sam po strani dok je razgovarao s Joleen. Shvatila sam da nije tako davno bila njegovom učenicom.

– Nedavno sam izgubio ženu i znam kako se osjećaš, govorio je.

Autoritativnost je iščezla iz njegova glasa, potisnutog tugom toliko snažnom da su se Joleenine oči opet orosile suzama.

– Znam, gospodine Shalese. Tek sad vas potpuno razumijem. Gospođa Shale je bila krasna osoba, što ćete. Hoćete li ući? Ponudila bih vas čajem.

Bacila je pogled na sat.

– Sad nemam vremena. Već kasnim, ali svratit ću ponovo. Samo sam ti htio reći da svi mi suosjećamo s tobom. Mogu li ti čime pomoći? Imaš li dovoljno novca?

Joleen je bila duboko ganuta. Nos joj je porumenio, a glas napukao.

– Dobro mi je. Tata i mama večeras dolaze iz Los Angelesa. Sve će biti kako valja, samo kad mi oni dođu.

– Obavijesti nas, ako ti se ičim može pomoći. Mogao bih poslati jednu od starijih učenica da sutra poslijepodne pripazi na djecu. Bob Haws mi je rekao da ispraćaj počinje u dva.

– To bi mi pomoglo. Nisam čak ni razmišljala o tome tko će ostati s djecom. Hoćete li doći na sprovod? Tapu bi to bilo vrlo drago.

– Dakako, doći ću. Bio je dobar momak i svi se njime ponosimo.

Krenula sam s njim do automobila.

– Izvukao sam podatke o školovanju Jean Timberlake. Ako imate vremena da svratite u moj ured, vidjet ćete čime raspoložemo. Jeste li s automobilom? Mogu vas povesti.

– Radije bih pošla svojim automobilom. Ostavila sam ga kod motela.

– Uđite. Odvest ću vas.

– Imate li toliko vremena? Ne bih vas željela zadržavati.

– Ni govora. I tako sam okrenut u tom smjeru. Pridržao mi je vrata i ja sam ušla. Časkali smo nevezano. Taj komadić puta mogla sam prijeći i pješice, ali pokušala sam mu se dodvoriti u nadi da će progovoriti o nekim svojim sjećanjima, koja nisu zabilježena u dokumentaciji o Jean Timberlake.

Ann se bila vratila iz bolnice. Opazila sam je kako proviruje kroz prozor ureda kad smo se zaustavili. Ona i Shales su izmijenili osmijehe. Mahnula mu je u znak pozdrava i iščezla.

Izašla sam iz automobila i nagnula se prema otvorenu prozoru.

– Moram još obaviti nešto sitno, pa ću svratiti.

– Dobro. U međuvremenu ću provjeriti ima li netko od osoblja štogod dodati postojećim podacima.

– Hvala vam.

Okrenula sam se i zamalo naletjela na Ann. Činilo se da je neugodno iznenađena njegovim odlaskom.

– Zar neće ući?

– Shvatila sam da se mora vratiti u školu. Slučajno smo se sreli kod Joleen Granger. Kako ti je

otac?

Ann je nevoljko svrnula pogled na moje lice.

– Gore nego što smo očekivali. Rak je zahvatio pluća, jetru i slezenu. Sad mu predviđaju manje od mjesec dana.

– Kako je to primio?

– Loše. Očekivala sam da će se smiriti, ali je ozbiljno uzrujan.

– Želi razgovarati s tobom.

Obuzelo me malodušje. Najmanje od svega sad mi je bio potreban razgovor s osuđenikom na smrt.

Nastojat ću svratiti k njemu u toku poslijepodneva.

Sjedila sam u predvorju kabineta Dwighta Shalesa i prelistavala hrpu papira iz dosjea Jean Timberlake.

Sudeći po svemu, imala je prilično nevolja. Sporost, opomene, kazne, dogovoreni roditeljski sastanci otkazani zato jer se gospođa Timberlake nije pojavila. Čitala sam izvještaje o razgovorima sa svakim od četiri školska pedagoga, među njima i Ann Fowler. Veći dio školovanja Jean je provela u razgovorima i uvjeravanjima kod direktora Shalesa i u kaznenim klupama, možda prkosna i namrgođena izražaja koji sam uočila na nekoliko školskih fotografija. A možda je sjedila, prebirući u miru uzbudljive seksualne pokuse, koje je izvodila s dječacima u tišini parkiranih automobila.

Od trenutka kad je zagrezla u pubertet, prosjek njezinih ocjena neprestano je padao, usprkos izvanrednim podacima o kvocijentu inteligencije i prijašnjim ocjenama. Gotovo sam osjećala vrelinu pogubnih hormona koji su obilježili svaku stranicu dnevniku o njoj, dramu, nesporazume i naposljetku potpuno povlačenje u sebe. Njeno povjerenje u školsku ambulantu naglo je opalo. Pošto je gospođa Berringer zabilježila primjedbe o grčevima i bolnim menstruacijama savjetovavši joj pregled kod obiteljskog liječnika, nastupila je iznenadna zabrinutost zbog djevojinog sve češćeg izbivanja.

Sve Jeanine teškoće bile su zamijećene i zabilježene. Po zapisima se dalo zaključiti da je učinjen svaki moguć napor da se vrati s ruba ponora. Onda je 5. studenog netko tamnoplavom tintom zabilježio da je djevojka pokojna. Riječ je jednom potcrtana, a poslije toga stranica je ostala prazna.

– Hoće li vam to pomoći?

Poskočila sam. Dwight Shales se pojavio na pragu svog ureda.

– Uplašili ste me – rekoh, tapšajući se po prsima.

– Oprostite. Dođite u ured. Imam dogovorenu sjednicu za dva sata, ali do tad možemo razgovarati. Ponesite dokumentaciju.

Pokupila sam sve papire i krenula za njim.

– Izvolite sjesti.

Ponašanje mu se promijenilo iz temelja. Ležeran muškarac kojeg sam prije srela kao da je potpuno iščezao. Sad je bio oprezan čovjek, koji je odmjeravao svaku riječ, strogo poslovan... čak pomalo krut, kao da ga je dvadesetogodišnji rad s neposlušnim tinejđerima učinio zlovoljnim prema svakome. Ton kojim je govorio, bio je na granici ratobornog. Navikao je na to da rukovodi i drži sve konce u rukama.

Vanjštinom je bio privlačan muškarac, ali njegov dobar izgled bio je obilježen znacima upozorenja. Imao je pristalo tijelo, građu i način hoda bivšeg vojnika, naviklog na rad u ratnim uvjetima. Ako se bavio sportom mogao je biti vrstan strijelac, igrati rukomet, poker i šah. Ako je trčao, zacijelo je skraćivao vrijeme svaki put barem za nekoliko sekundi.

Možda je nekoć bio otvoren, ranjiv ili blag, ali s godinama se zatvorio u sebe, a jedini dokaz ikakve topline zamijetila sam u ophođenju s Joleen. Očito je smrt njegove žene probila obruč samokontrole. U trenucima žalosti još je ipak pokazivao čovječnost.

Sjela sam i postavila debeli fascikl na stol ispred sebe. Nisam otkrila ništa zapanjujuće, ali sam pribilježila nekoliko podataka: njenu bivšu adresu, datum rođenja, broj socijalnog osiguranja i slične podatke koji su njenom smrću izgubili svako značenje.

– Kakvo je vaše mišljenje o njoj? – zapitala sam.

– Mogu vam reći da je bila tvrd orah.

– Tako sam i mislila. Čini se da je pola školovanja provela u kaznama.

– Najblaže rečeno. Ono što je mene najviše boljelo... a možete porazgovarati o tome i s nekim drugim nastavnicima... bila je činjenica da je Jean bila drago dijete. Bistra, razgovorljiva, ljubazna... barem s odraslima. Ne bih mogao ustvrditi da je bila omiljena među ostalim učenicima, bila je dobra prema nastavnicima. Čovjek bi je pozvao na razgovor i činilo se da je problem riješen. Klimala je i slagala se sa svim predloženim, sudjelovala u razgovoru, a onda bi izašla i učinila točno ono za što je već bila strogo ukorena.

– Možete li mi navesti primjer?

– Koliko god hoćete. Izbjegavala je školske obaveze, zakašnjavala, izostajala, nije pisala zadaće, odbijala je zadatke. Pušila je u školskom krugu, što je u ono doba bilo strogo zabranjeno, držala je piće u svom ormariću. Sve nas je izluđivala. Ne mogu reći da je činila nešto gore od drugih. Ona jednostavno nije imala grižnje savjesti, ni trunka želje da ispravi svoje ponašanje. Kako s takvom osobom možete na kraj? Izgovorila bi svašta da se izvuče. A znala je biti savršeno uvjerljiva. Mogla vas je uvjeriti u sve što je izgovorila, a onda bi sve isparilo, čim bi za sobom zatvorila vrata.

– Je li imala prijateljica?

– Nikada to nisam zapazio.

– Je li bila u sukobu s nekim od nastavnika?

– Ne vjerujem. Možete pitati u zbornici, ako želite.

– A seksualna sloboda? Uzvrpoljio se u nelagodi.

– Čuo sam priče o vrlo slobodnom ponašanju, ali nikad nisam imao konkretan podatak o tome. Ne bi me čudilo. Imala je nekih teškoća u pogledu samopoštovanja.

– Razgovarala sam s jednim od njezinih školskih kolega, koji je iznio mnogo uzbudljivih iskustava.

Shales je nevoljko zavrteo glavom.

– Na tom planu nismo mogli ući mnogo. U nekoliko navrata smo je slali na – /radu, ali dakako, nije otišla.

– Vjerojatno ni školski pedagozi nisu polučili uspjeh.

– Nažalost, imate pravo. Ne možete nam prigovoriti – iskrenu brižnost, ali nismo je mogli prisiljavati ni na što. A k'tome ni majka nije surađivala. Da mi je novčić za svaku poruku koju smo joj poslali! Činjenica je da nam je Jean svima bila izuzetna draga i da smo vjerovali da se može izvući. U određenom trenutku se činilo da je gospođa Timberlake digla ruke od nje. Možda smo i mi. Ne znam. Kad danas gledam unazad, ne osjećam se dobro, ali ne znam što smo uopće mogli poduzeti da ispadne drugačije. Ona je jednostavno bila dijete koje je krenulo stranputicom. Šteta, ali je tako.

– Koliko dobro danas poznajete gospođu Timberlake?

– Zašto me to pitate?

– Plaćena sam da pitam.

– Prijatelji smo – odgovorio je nakon kraćeg oklijevanja. Čekala sam, ali nije objašnjavao.

– Što je sa čovjekom s kojim je Jean navodno imala tajnu vezu?

– Sad ste me zatekli. Mnoge su priče kovale neposredno poslije njene smrti, ali nikad nije

spominjano ime.

– Možete li se sjetiti ičega što bi pomoglo? Nekoga kome se možda povjerila?

– Ne sjećam se. – Licem mu preleti sjena. – Zapravo, nešto mi se uvijek činilo neobjašnjivim. Baš sam je te jeseni u nekoliko navrata vidio u crkvi, što mi je sasvim odudaralo od njezina karaktera.

– U crkvi?

– Da, kod Boba Hawsa. Zaboravio sam tko mi je rekao, ali pričalo se da se zagrijala za mladića koji je vodio mlađu grupu. Kako li se, dobijesa, zvao? Čekajte malo. – Prišao je vratima za tajništvo. – Kathy, kako se zvao onaj mladić koji je bio blagajnik u završnom razredu one godine kad je ubijena Jean Timberlake? Sjećate li ga se?

Nakon kraće šutnje uslijedio je odgovor koji nisam dobro čula.

– Da, to je. Hvala vam. – Dwight Shales se ponovo okrenuo prema meni. – John Clemson, njegov otac zastupa Fowlera, ako se ne varam.

***

Parkirala sam iza kuće Jacka Clemsona.

Uspela sam se na trijem i zastala. Cijelim sam putem ponavljala što ću mu reći, nemalo ljutita što mi je ustegnuo značajnu informaciju. Možda će se na kraju pokazati nevažnom, ali odluka je trebalo da bude moja. Vrata su bila odškrinuta, pa sam ušla u predvorje. Žena koja je podigla glavu, jamačno mu je bila stalna tajnica. Bilo joj je četrdesetak godina, sitna i okretna, kose obojene u kestenjasto, s prodornim sivim očima i srebrnom narukvicom u obliku zmije ovijene oko ruke.

– Je li gospodin Clemson unutra?

– Imate ugovoren sastanak?

– Svratila sam da ga izvijestim o slučaju. Ja sam Kinsey Millhone.

Odmjerila me ocjenjivačkim pogledom od glave do pete, s jedva zamjetnim bljeskom nesklonosti. Očito sam joj se doimala kao socijalni slučaj.

– Samo trenutak da provjerim. „Neće ići“, govorio joj je pogled.

Umjesto da pozvoni, ustala je od stola i otapkala kroz predvorje do njegova ureda. Imala je tijelo desetogodišnje djevojčice. U dokolici sam pogledala njen radni stol i pogledom preletjela po spisu koji je obrađivala. Čitanja naopačke, jedna je od nekoliko nerazjašnjivih vještina koje sam razvila radeći kao privatni detektiv, „...i zabranjuje mu se da uzrujava, muči, prijeti i tuče podnositeljicu zahtjeva...“

– Kinsey? Hej, drago mi je što te vidim! Dođi u moju sobu. Clemson je stajao na vratima svoga ureda. Skinuo je sako, raskopčao je košulju i podvrnuo rukave na njoj, naherio kravatu. Hlače od gabardena izgledale su isto kao one prije dva dana, izvješene na stražnjici, izgužvane u naborima na krilu. Slijedila sam oblak dima prema njegovu uredu. Njegova sićušna tajnica vratila se k svom pisaćem stolu, zračeci negodovanjem.

Oba stolca bila su natrpana pravničkim knjigama, iz kojih su virili jezici papira na stranicama što ih je označio. Stajala sam dok je čistio prostor da mogu sjesti. Dišući glasno, pošao je do svoje strane stola. Ugasio je cigaretu, vrteći glavom.

– Nisam u formi – priznao je. – Što ćemo napraviti s tim Baileyem, ha? Momak je potpuno lud kad je mogao pobjeći.

Obavijestila sam ga o kasnom telefonskom pozivu i Baileyevoj verziji bijega, dok je Jack

Clemson cupkao vršak nosa i u očaju tresao glavom.

– Kakav glupan. Jednostavno nemam riječi za način na koji ovi momci gledaju na stvari. – Dohvatio je pismo sa stola i mrzovoljno ga odgurnuo. – Pogledaj! Znaš li što je ovo? Neki momak dobio dvadeset dvije godine u vrijeme kad sam bio službeni branitelj zatvorenika. Svake godine mi se javlja iz zatvora kao da sam mu ja to priskrbio. Sjećam se da su jedne godine načinili anketu među zatvorenicima. Pitanje je bilo tko je po njihovu mišljenju kriv za presudu koju su dobili... znaš već pitanje „zbog čega ste u zatvoru i čijom krivnjom“? Nitko ne priznaje da je kriv sam, jer je bio lakomislen, ili nešto takvo.

Najčešće se optužuje vlastiti odvjetnik.

„Da sam imao stručnjaka umjesto službenog branitelja, zacijelo bi se izvukao“. Dakle, krivac broj jedan je branitelj. Krivac broj dva je najčešće svjedok koji je svjedočio protiv njega. Broj tri je sudac koji je izrekao presudu. „Da sam imao poštenog suca, ovo se nikad ne bi dogodilo!“ Broj četiri je policija koja je istraživala slučaj, dežurni policajac ili tko ga je već uhitio. Manje od deset posto ispitanika moglo se prisjetiti imena javnog tužioca. Ja sam zaista na krivoj strani. – Ljutito je frknuo i nalaktio se, razmaknuvši papire po stolu. – No, sad preskočimo to. To i dalje ostaje moj problem. Kako je kod tebe? Jesi li štogod pronašla.

– Još ne znam – izustila sam oprezno. – Upravo se vraćam s razgovora s direktorom srednje škole. Spomenuo je da je vidio Jean češće u crkvi nekoliko mjeseci prije nego što je ubijena. Pričalo se da je zaljubljena u tvog sina.

Grobna tišina.

– Mog sina?

Nehajno sam slegnula ramenima.

– Momka imenom John Clemson. Pretpostavljam da je to tvoj sin. Je li on bio voditelj mlađe grupe?

– Pa, jest – John je to radio neko vrijeme, ali to za nju mi je čista novost.

– Zar nikad ništa nije spominjao?

– Ne, ali pitat ću.

– Zašto to ne bih učinila sama?

Šutnja. Jack Clemson je bio odveć profesionalan u duši da bi prosvjedovao.

– Točno, zašto ne? – Na komadiću papira napisao je ime i adresu i pružio mi. – Tu radi. – Pogledi nam se susretoše. – Nije umiješan u njezinu smrt.

Ustala sam.

– Nadajmo se.

Ispalo je da je adresa koju sam dobila bila velika ljekarna, u kojoj se začudo nije prodavala dječja odjeća, gumene lopte, stolice i ležaljke za tratine ili motorno ulje. Slijeva od ulaza bile su police s uredno složenim zubarskim potreštinama, proizvodi za žensku higijenu, termofori i električni jastuci, proteze za učvršćivanje raznih dijelova tijela.

Očima sam pasla po bočicama iza tezge dok je pomoćnica čavrljala s jednom mušterijom o djelotvornosti vitamina E. Prostorija je odisala mirisom koji je budio sjećanje na ljepljivi sloj na svježoj polaroid fotografiji. Muškarac za kojeg sam naslućivala da je John Clemson stajao je iza pregrade u bijelom ogrtaču, glave pognute nad poslom. Nije podizao glavu, ali čim je mušterija izašla, promrmljao je nešto svojoj pomoćnici.

– Gospođica Millhone? – obratila mi se.

Nosila je hlače i žuti haljetak od poliestera s našivenim džepovima, jednu od uniformi koje bi jednako pristajale konobarici ili kućnoj pomoćnici.

– Da.

– Izvolite ovamo. Jutros smo u gužvi, ali John je rekao da će razgovarati s vama dok radi, ako vas to ne smeta.

– Nimalo. Hvala vam.

Podigla je dasku na tezgi i pridržala je dok sam se provukla. S ove strane je tezga bila opremljena sasvim drukčije.

Dva kompjutera s monitorima, pisači stroj, štampač i sva sila sitnog pribora. Ispod tezge uredno, su bile složene posude s naljepnicama u svicima i onim s raznobojno tiskanim upozorenjima: SAMO ZA VANJSKU UPOTREBU; PROTRESI PRIJE UPOTREBE; DRŽI NA HLADNOM. Na desnoj strani bile su ladice od poda do stropa, u kojima su abecednim redom bile zalihe antibiotika, raznih masti za rane i prišteve, ulja, tekućine i sirupi. Nadohvat ruke imala sam lijekove za gotovo sve životne tegobe: depresiju, bolove, apatiju, sedative, srčane boljetice, groznicu, infekciju, vrtoglavicu, reumu, slabokrvnost. S obzirom na moju nesanicu, gornji red je bio za mene, ali činilo se neprimjerenim da se počnem žaliti.

Očekivala sam da će Jorm Clemson sličiti ocu, ali razlika je bila više nego uočljiva. Bio je visok i vitak, guste, crne kose. Lice iz profila bilo mu je suhonjavo, obrazi upali, jagodice istaknute. Mogao je biti mojih godina, ali doimao se umorno, boležljivo ili zasićeno. Nije me pogledao, zapravo je cijelo vrijeme bio usredotočen na posao ispred sebe. Malom lopaticom gurkao je po pet pilula u“ žljebić sa strane, hvatajući ih u plastičnu posudicu koju je odmah zatvarao. Zalijepio je naljepnicu i krenuo ispočetka, radeći jednoličnim, vještima kretnjama djelatnika karata u Las Vegasu. Uzani zglobovi, dugi, tanki prsti.

– Oprostite, ali ne mogu prekidati posao – izgovorio je blago – čime vam mogu pomoći?

Glas mu je imao blag prizvuk poruge, kao da ga zabavlja nešto što možda hoće, a možda i neće otkriti.

– Vjerojatno vam je otac telefonirao. Koliko vam je rekao?

– Da na njegov zahtjev istražujete ubojstvo Jean Timberlake.

Otprije sam, dakako, znao da je prihvatio zastupanje Baileyja Fowlera. Ne znam samo što biste htjeli od mene.

– Sjećate li se Jean?

– Da.

Nadala sam se da će biti razgovorljiviji, ali nisam namjeravala odustati.

– Možete li mi reći nešto više o svojoj vezi s njom?

Jedva zamjetno je nakrivio usta. – Mojoj vezi?

– Netko mi je rekao da je često navraćala u crkvu. Koliko sam shvatila, vi ste s njom išli u razred, a u to vrijeme ste vodili mladu grupu. Pomislila sam da ste bili bliski.

– Jean nije imala prijatelja. Samo poražene.

– Jeste li vi bili jedan od tih?

– Ne, nisam.

Kakva je ovo glupa igra?

– Sjećate li se njenih dolazaka u crkvu?

– Kako ne, ali nije dolazila radi mene. Rado bih rekao da jest. Naša kolegica je bila vrlo probirljiva.

– U kojem smislu?

– Nije zamjećivala mladiće moga kova.

– Zaista? Ne razumijem vas.

Okrenuo je lice prema meni. Cijela desna strana lica bila mu je unakažena. Nedostajalo je oko, a kapak je bio prilijepljen za lice sjajnom ružičasto-srebrnom brazgotinom koja se protezala od čela do vilice. Lijevo oko bilo mu je krupno i crno. Opazila sam da mu je i desna ruka ozbiljno nagrđena.

– Što je to bilo?

– Automobilska nesreća, kad mi je bilo desetak godina. Eksplodirao je rezervoar za benzin. Majka je umrla na mjestu, a meni je ostalo ovo. Imao sam dvije plastične operacije. U ono vrijeme crkva mi je doslovce bila jedini spas. Tko bi me drugi prihvatio? Ponajmanje Jean Timberlake.

– Je li vam se sviđala?

– Itekako! Bilo mi je sedamnaest godina i bio sam osuđen na doživotnu nevinost. Sudbina. Ona je mnogo držala do vanjštine, jer je i sama bila vrlo lijepa. Slijedili su novac, moć i, dakako, seks. Neprekidno sam maštao o njoj. Zapravo je bila vrlo potkupljiva.

– Ali ne s vama?

Vratio se svom poslu odbrojavanja i pakiranja pilula.

– Nažalost, ne.

– Tko onda?

Usne mu se ponovo istome u nešto nalik na osmijeh.

– No, da vidimo. Koliko prašine treba uskovitlati? Slegnula sam ramenima, motreći ga vrlo pažljivo.

– Dovoljno je da mi kažete istinu. Što biste drugo i mogli?

– Mogao bih šutjeti o tome, što sam činio sve ove godine.

– Možda je vrijeme da progovorite. – Šutio je. – S kim je bila upetljana?

Njegov osmijeh je naposljetku iščezao.

– Velečasni Haws. Moj uzor i savjetodavac. Znao je da čeznem za njom, pa me poučavao o čednosti i samokontroli. Nikad nije spominjao što je on radio s njom.

S nevjericom sam zurila u njega.

– Jeste li sigurni?

– Pomagala je u crkvi, nedjeljom je čistila prostorije.

Svake srijede u četiri sata, prije početka zbornog pjevanja, spustio bi hlače do koljena i legao preko svog radnog stola, prepuštajući se njenim vještim prstima. Gledao sam ih iz sakristije... gospođa Haws, naša draga June, boluje od neke čudne kožne bolesti, koja se pojavila baš nekako u to vrijeme. Ne reagira na terapiju. To znam jer ispunjavam recepte, jedan za drugim. Pokušali smo sve. Zanimljiva priča, ne čini li vam se?

Osjećala sam ledene žmarce na leđima. Predodžba je bila vrlo jasna, dojam pojačan njegovim nehajnim tonom.

– Tko je još znao za to?

– Koliko ja znam, nitko živ.

– Nikome to niste spominjali?

– U ono vrijeme nitko nije pitao, a poslije sam ja napustio crkvu. Pokazalo se da mi nije pružila utjehu koju sam očekivao.

* * *

Zgrada općine San Luis bila je vezana za Okružni sud u Montereyu. Teško se moglo vjerovati kako smo se još jučer ovdje okupili da saslušamo proglašenje Baileyeve kazne.

Pronašla sam mjesto na parkiralištu, ubacila kovanicu u mjerač vremena i prešla preko ceste prema ulazu u zgradu. Hodnik je bio obložen sivocrnim mramorom. Matični ured smjestio se na prvom katu. Uz pomoć podataka koje sam ispisala u školi, brzo sam došla do matične knjige rođenih, a za jedanaest dolara dobila sam prijepis i ovjeru izvoda. Ovjera mi, doduše, nije bila potrebna, ali takav je bio propis.

Etta Jean Timberlake rođena je 3. lipnja 1949. Majci joj je tad bilo petnaest godina, bez zaposlenja. Otac je zapisan „nepoznat“. Porod je obavio dr. Joseph Dunne.

Pronašla sam telefonsku govornicu i u knjizi potražila njegov broj. Nakon četvrtog zvona javio se glas. Četvrtkom nije u ambulanti. Odsutan je do ponedjeljka u deset.

– Možete li mi reći gdje bih ga mogla pronaći?

– Dežuran je doktor Corsell. Ako ostavite ime i broj telefona, javit će se čim uzmogne.

– Je li možda doktor Dunne u Toplicama?

– Jeste li njegov pacijent?

Spustila sam slušalicu i izašla iz govornice. S obzirom na to da sam već bila u gradu, dvoumila sam se da li da skoknem do Roycea. Ann je rekla da je pitao za mene, ali još nisam bila spremna za razgovor s njim.

Jednom od sporednih cesta krenula sam prema Floral Beachu. Na parkiralištu ispred glavne zgrade Toplica bilo je samo nekoliko automobila. Hotel zacijelo nije poslovao toliko dobro da bi izdržavao dobrog liječnika i njegovu ženu. Parkirala sam blizu glavne zgrade, osjetivši kao i prije neugodan vonj u zraku. Sumporni smrad pokvarenih jaja, budio je pomisao na zagađeno gnijezdo.

Ovaj put sam zaobišla ulaz u kupke i uspela se širokim stubama do ograđene terase. Teren se spustio u aleju hrastova koja je sezala sve do glavne ceste. S lijeve strane vidio se prazan bazen okupan suncem. Dva terena za tenis zauzela su još jedini slobodan prostor u okolišu. Ograda

obraštena gustim grmljem zastirala je pogled na njih, ali po jednoličnom tupkanju loptice, dalo se zaključiti da je barem jedan u upotrebi.

Gurnula sam teška vrata od izrezbarena mahagonija. Predvorje je bilo veličanstveno, uokvireno drvenim stupićima, obasjano svjetlom koje je dopiralo kroz dvije staklene kupole. U glavnom salonu bili su u toku radovi na preuređenju. Pod je bio prekriven sivim platnom, umrljanim starom bojom. Skele uz dva zida pokazivale su da je u toku oblaganje zidova drvetom. Barem ovdje je težak miris laka nadmašio smrad mineralnih izvora koji su ključali posvud uokolo.

Recepcija je smještena u predvorju, ali nigdje nije bilo živa stvora. Ni vratara, ni recepcionera, ni radnika. Grobna tišina bila je toliko neugodna da sam nagoniski pogledala iza leđa, prema hodniku na drugom katu. Nigdje nikoga. Pod strehom su visjele sjene poput paukovih mreža. Široki, sagom prekriveni hodnici protezali su se sa svake strane recepcije i uranjali u mračne dubine hotela. Pričekala sam neko vrijeme u toj mrtvoj tišini, ali se nitko nije pojavio. Ovo je prilika da pronjuškam, zaključila sam.

Laganim korakom zakoračila sam u desni hodnik. Korake je zaglušio debeli sag. Na sredini hodnika staklena su vrata vodili u prostranu, polukružnu blagavaonicu, opremljenu okruglim hrastovim stolovima uz koje su postavljeni stolci s kožnatim naslonima. Prišla sam velikim prozorima u dnu prostorije. Kroz namreškano staklo opazila sam da igrači napuštaju tenisko igralište i kreću prema meni.

Dvojna drvena, pokretna vrata vodila su u hotelsku kuhinju. Mutno svjetlo s prozora obasjavalo je velike radne plohe od nehrđajućeg čelika. Oprema od nehrđajućeg čelika, kroma, stari linoleum. Teško zemljano posuđe bilo je poslagano na otvorenim policama. Kuhinja je mogla biti muzejski izložak vještog spajanja starog i novog.

Skliznula sam u trokut između vrata blagovaonice i zida. Ukipila sam se. Kroz prorez između šarki vidjela sam gospođu Dunne u opremi za tenis, s reketom ispod miške. Njene noge podsjećale su na dorske stupove, pokrivene rubovima gaćica, koje su ružno virile ispod nabora kratke suknjice. Proširena žila poput lože ovila joj se oko lista jedne noge. Niti jedna vlas pepeljaste kose nije bila pomaknuta. Naslućivala sam da joj je partner u igri bio muž, dr. Dunne. Iščezli su u tren oka, glasovi su im se izgubili negdje u daljini. Od njega sam uspjela vidjeti samo kovrčavu sijedu kosu, ružičastu kožu i krupnoću.

Čim su iščezli, izvukla sam se iz skrovišta i vratila u predvorje. Na recepciji je sad stajala žena u zagasitonarančastom kaputiću. Pogledala je prema hodniku iz kojeg sam se pojavila, ali očito je bila dobro školovana u svom poslu da bi me ispitivala gdje sam bila.

- Malo sam razgledala – rekoh. – Možda ću trebati sobu.
- Hotel je zatvoren tri mjeseca zbog preuređenja. Ponovo ćemo otvoriti prvog travnja.
- Imate li prospekt?
- Svakako.

Posegnula je pod tezgju i izvukla prospekt. Bilo joj je tridesetak godina i vjerojatno je imala diplomu hotelskog radnika. Bila sam uvjerena da se, ne jednom zapitala ne trati li svoje znanje i obrazovanje u objektu koji zaudara na neoprano kantu za smeće. Bacila sam pogled na brošuru koju mi je pružila. Bila je ista kao ona u motelu.

- Je li doktor Dunne negdje u blizini? Rado bih razgovarala s njim.
- Upravo se vratio s teniskog igrališta. Morali ste ga vidjeti u hodniku.

Zbunjeno sam zavrtjela glavom.

– Nikoga nisam srela.

– Samo trenutak. Nazvat ću ga.

Podigla je slušalicu kućnog telefona i okrenula se da joj ne mogu čitati s usana što govori nekome na drugom kraju žice. Začas je spustila slušalicu.

– Gospođa Dunne će doći odmah.

– Hvala. Oh, imate li možda toalet negdje u blizini?

– Druga vrata lijevo – rekla je, pokazujući prstom u hodnik s lijeve strane recepcije.

– Brzo ću se vratiti.

Malo sam je prevarila. Čim sam joj nestala iz vidika, požurila sam do kraja hodnika. U poprečnom hodniku bili su smješteni uredi. Svi prazni, osim jednog. Lijepa, mjedena pločica nosila je ime dr. Dunne.

Ušla sam. Nije bio unutra, ali je stolac bio nakrcan znojnom opremom za tenis, a kroz susjedna vrata dopirao je šum tuša. Dok sam ga čekala, uzela sam slobodu da pregledam njegov radni stol. Prelistala sam po papirima, ali nisam našla ništa zanimljivo. Očito ga je posjetio predstavnik tvornice lijekova i ostavio prospekte nekih novotarija. Sjajna, uvećana fotografija prikazivala je čir na dvanaestercu, velik kao planet Jupiter. Oh, grozno! Zamislite tu neman usidrenu u vašoj utrobi.

Ormari su bili zaključani. Nadala sam se da ću zaviriti u ladice pisaćeg stola, ali nisam htjela izazivati sudbinu. Neki ljudi podivljaju na njuškanje ove vrste.

Naćulila sam uši. Šum vode je utihnuo. Ah, dobro je. Sad ćemo doktor i ja malo proćaskati.

Doktor Dunne je izašao iz kupaonice potpuno odjeven. Imao je zelene hlače s bijelim remenom, sportsku košulju s ružičastim i zelenim uzorkom, bijele cipele, ružičaste čarape. Nedostajao je samo bijeli sportski kaputić za imidž sredovječnog američkog bonvivana. Glava mu je bila puna bijele kose, začesljane unazad i još vlažne. Oko ušiju su mu se već stvarale kovrče. Lice mu bijaše okruglo, koža jarko ružičasta, oči izrazito plave ispod kuštravih, bijelih obrva. Nedostajalo mu je možda nekoliko centimetara do dva metara, a dobra hrana i piće usrećili su ga – sa tridesetak kilograma viška, koje je gurao ispred sebe poput trudnice u šestom mjesecu. Zapravo su svi muškarci u ovom gradu bili izobličeni.

Zastao je kao ukopan ugledavši me.

– Da, gospođo – izgovorio je u odgovoru na pitanje koje mu još nisam ni postavila.

Obojila sam glas toplinom i izvještačenom vedrinom.

– Dobar vam dan, doktore Dunne. Ja sam Kinsey Millhone – rekoh, pružajući mu ruku.

Uzvratio je mlakim stiskom s jedva tri prsta.

– Kadrovska služba je na drugom ali zasad ne primamo. Hotel se otvara početkom travnja.

– Ne tražim zaposlenje. Potrebni su mi neki podaci o jednoj vašoj bivšoj pacijentici.

– A tko je ona? – upita s visoka.

– Jean Timberlake.

– Radite li za policiju? Zatresla sam glavom.

– Ja sam privatni istražitelj. Unajmio me...

– U tom slučaju vam ne mogu pomoći.

– Smijem li sjesti?

Zurio je u mene, navikao na to da se njegova riječ poštuje bez prigovora. Jamačno nije imao posla s nametljivim osobama mog tipa. Od javnosti su ga štitile recepcionarka, laboratorijska tehničarka, glavna sestra, računovođa, automatska sekretarica, šefica kadrovske službe, žena... vojska spasa koja je doktora čuvala svu sigurnosti i nedokučivosti.

– Čini se da nisam bio dovoljno jasan, gospođice Millhone. Nemamo o čemu razgovarati.

– Žao mi je što to čujem – uzvratila sam mirno. – Pokušavam utvrditi tko joj je bio otac.

– Tko vas je pustio ovamo?

– Službenica na recepciji je upravo razgovarala s vašom ženom – odgovorila sam istinitu, ali nebitnu.

– Mlada damo, morat ću vas zamoliti da izađete. Ničim na ovom svijetu nećete me svrnuti na to da dajem obavještenja o Timberlakeovima. Godinama sam bio obiteljski liječnik tim ženama.

– To sam čula. Ne tražim od vas da kršite profesionalnu etiku...

– Baš to činite!

– Doktore Dunne, pokušavam rasvijetliti jedno ubojstvo. Poznato mi je da je Jean nezakonito dijete. Posjedujem izvod iz matične knjige u kojem stoji da je otac nepoznat. Ne nalazim razloga da se taj čovjek zaštićuje ako znate tko je. Ako ne znate, dovoljno je da to kažete, pa ćete nam oboma uštedjeti trud i vrijeme.

– Krajnje je drsko da me ucjenjujete na takav način! Nemate nikakva prava zabadati nos u

prošlost te sirote djevojke. Oprostite – završio je mrzovoljno i otvorio vrata. – Elva! – povikao je.

Čula sam da netko stupa po hodniku. Stavila sam posjetnicu na rub njegova stola.

– Odsjela sam u motelu „Ocean Street“, ako odlučite pomoći. Bila sam na pola puta do vrata kad se pojavila gospođa Dunne. Još je bila u teniskoj odjeći, zajapurena u licu. Bilo je na prvi pogled jasno da me prepoznala. Naš ponovni susret nije pozdravljen s radošću koju sam očekivala.

Držala je reket poput sjekirice, drvenim bridom postranice. Odmicala sam, ne ispuštajući je s oka. Obično se ne osjećam ugroženom od neuračunljive osobe sa slonovskim nogama, ali ona mi je već nakrivo sjela u podsvijest. Primaknula se korak, tako da sam već osjećala njezin dah.

– Očekivala sam pomoć, ali čini se da sam pogriješila. Bez upozorenja, podigla je reket poput samurajskog mača.

Odskočila sam u trenutku kad je reket zazviždao prema meni. Nevjerojatno!

– Hej, ženo! Pripazi što radiš!

Zamahnula je ponovo i promašila. Nasreću, imala sam dobre reflekse.

– Prokletstvo! Prestanite mahati! Pustite me da pođem! Nasrnula je, zasjekavši zrak na centimetar ispred mog lica.

Povukla sam se na vrijeme. Ovo je nečuveno. Najradije bih bila prasnula u smijeh, ali reket je surovo sijevao kroz zrak, zahtijevajući svu moju pažnju. Cupkala sam unazad, a ona je navaljivala. Lice joj je“ održavalo predanu koncentraciju, oči su joj se suludo caklile, usne razdvojile. Iza nje je stajao dr. Dunne, sad već zabrinuta lica.

– Dosta je, Elva! – izgovorio je.

Ne vjerujem da ga je čula, a ako i jest, nije' marila. Sveudilj je vitlala reketom kao mačem. Svaki put bih za dlaku izmakla udarcu, samo zahvaljujući brzini.

Bila je toliko usredotočena na zadatak da sam se plašila okrenuti leđa i potrčati, jer bi mi zacijelo raskolila glavu.

Reket je ponovo fijuknuo zrakom. Drveni okvir sručio se poput britve, prebrzo da bih se izmakla. Glavni udarac podnijela je lijeva podlaktica, uzdignuta da bi zaštitila lice. Nisam osjetila bol, samo žarenje u prvi v mah.

Šakom sam je pogodila posred usta i svalila je na njega. Zatečeni uzvratnim napadom, oboje su se srušili na tlo. S nadnaravnom snagom zgrabila sam je za košulju i osovila je na noge. Bez razmišljanja, žestoko sam je tresnula šakom u lice.

Netko mi je odostraga zgrabio ruku. Recepcionarka me zgrabila, vriskajući nesuvislo. Moja lijeva ruka još je bila zapetljana u Elvinu košulju. Pokušala je uzvratiti udarac, jalovo lematajući rukama. Iz razrogačenih očiju sijevao je strah.

Obnovljenom snagom spustila sam šaku. Ukočila se, zaprepašteno zureći u mene. Ne znam što je vidjela na mom licu, ali znam što sam ja vidjela na njenom. Osjećaj nadmoći prostrujao mi je tijelom poput kisika. Ima nešto u tjelesnom obračunu, što oslobađa dugo zatomljenu snagu i napaja tijelo iskonskom, primitivnom energijom koja katkad ima ubojito djelovanje. Žestok udarac posred lica krajnje je uvredljiv, i čovjek nikad ne može predvidjeti što će biti zauzvat. Imala sam priliku vidjeti naoko nedužne gostioničarske razmirice, koje su zbog udarca po licu završavale smrću.

Usta su joj već bila nabubrila, zubi zaliveni krvlju. Uzbuđenje je doseglo vrhunac i dno. Prostrijelila me žestoka bol u rani koja se počela hladiti. Presavila sam se, hvatajući zrak. Okomita

plava crta preko cijele podlaktice naočigled je bujala.

Sve je zapravo bilo krajnje glupo. Moja je sreća da je nisam prekinula u partiji golfa, jer bi me palicom vjerojatno samljela. rasparana koža na zglobovima pekla me poput žeravice. Mogla sam se samo nadati da njeno cijepivo protiv bjesnoće nije zastarjelo.

Elva je zapala u bolan plač, pribjegavši položaju žrtve, a ona je bila napadač! U meni se pokrenula želja da je izlemam, ali prevladala je potreba da saniram svoje povrede. Dr. Dunne je odveo ženu u ambulantu. Recepcionarka u zagasitonarančastom kaputiću odbrzala je za njim, a ja sam se naslonila na zid, pokušavajući da uhvatim dah. Možda će pozvati šerifa, ali nisam marila.

Liječnik se brzo vratio s punim ustima utješljivih isprika i skrbnih savjeta. Od svega sam željela jedino da se što prije maknem iz ove lude kuće, ali me nije pustio dok mi nije pregledao ruku, uvjeravajući me da ništa nije slomljeno. Za ime svijeta, zar me taj čovjek uistinu smatrao kretenom? I samoj mi je bilo jasno da ruka nije slomljena. Odveo me u ambulantu za hitnu pomoć i očistio mi ruku. Nije bilo sumnje u njegovu iskrenu zabrinutost, koja me zainteresirala više od svega što se dogodilo.

– Silno mi je žao što ste se sukobili s Elvom. Poštrao mi je raskušno sredstvo po ruci, pogledavši me da vidi hoću li vriskati. Nisam se ni pomaknula.

– Znae nas žene. Začas padnemo u vatru. Ironiju očito nije osjetio.

– Vrlo je brižna. Uvjeren sam da vas nije htjela ozlijedila. Toliko se sirota uzrujala da sam joj morao dati sredstvo za umirenje.

– Nadam se da sav alat držite pod ključem. Ne bih je htjela sresti s francuskim ključem u ruci.

Počeo je spremati pribor za pružanje prve pomoći.

– Smatram da bismo ovaj nemio događaj morali zaboraviti.

– Lako je to reći. – Savijala sam desnu ruku, diveći se kako je flaster uspio spojiti raspuklinu na zaglavku koju su načinili Elvini zubi. – Vjerojatno mi i dalje niste voljni pružiti obavijest o Jean Timberlake.

Prešao je po sobi do umivaonika, gdje je oprao zube. Bio mi je okrenut leđima.

– Vidio sam je taj dan – progovorio je bezbojnim glasom. – Još onda sam to izjavio policiji.

– Na dan kad je ubijena?

– Tako je. Došla je u ambulantu pošto je dobila rezultate testa na trudnoću.

– Zašto niste sami obavili taj test?

– To vam ne bih mogao reći. Možda joj je bilo neugodno zbog škripca u koji je zapala. Rekla je da je zamolila liječnika u Lampocu da izvrši pobačaj. Odbio je, i ja sam bio idući dan na popisu.

Pažljivo je osušio ruke i objesio ručnik na prečku.

– Odbili ste?

– Jasno.

– Zašto bi to trebalo biti „jasno“?

– Uz činjenicu da je pobačaj u to vrijeme bio nezakonit čin, ja to nikad ne bih mogao učiniti. Njezina je majka preživjela nezakonitu trudnoću i rodila je. Nije bilo nikakva razloga da ona ne učini isto. To ne znači smak svijeta, samo... čini se da ona nije tako gledala na to. Tvrdila je da će joj to upropastiti život, ali to jednostavno nije bila istina.

Govoreći, otključao je ormarić i izvukao veliku bocu s pilulama. Istresao je pet komada i stavio

ih u bijelu omotnicu koju mi je pružio.

– Što je to?

– Tilenol s kodeinom.

Nisam mogla vjerovati da će mi biti potrebno sredstvo za smirenje bolova, ali spremila sam ih u torbicu.

– Jeste li Jeaninu majku obavijestili o tome što se događa?

– Nažalost, nisam. Jean je bila maloljetna i morao sam obavijestiti njenu majku, ali obećao sam joj da će to ostati u tajnosti. Sad se kajem što to nisam učinio. Možda bi sve ispalo drukčije.

– I zaista nemate pojma tko je bio Jeanin otac?

– Možda će trebati staviti led na tu ruku – rekao je. Bude li i dalje oticala, svratite k meni. U ambulantu, ako nemate ništa protiv. Neću vam naplatiti.

– Je li vam ičim dala naslutiti s kim je bila vezana? Dr. Dunne je bez riječi napustio ordinaciju.

* * *

Izvukla sam košulju dugih rukava sa stražnjeg sjedala svog automobila i navukla je preko majice da sakrijem masnice duginih boja na mojoj podlaktici.

Nekoliko trenutaka sjedila sam u automobilu, glave naslonjene na sjedalo, pokušavajući prikupiti preostalu snagu za buduće događaje. Bila sam iscrpljena. Tek četiri sata poslije podne, a meni se činilo da je dan bio cijela vječnost. Štošta me mučilo.

Ponajprije Tap s pištoljem napunjenim kamenom solju. Nenaplaćenih 42000 dolara. Netko je povlačio konce i poput sjene u magli neprestano bio negdje prisutan. Hvatala sam obrise, ali nisam nalazila načina da prepoznam lice.

Pribrala sam se i uključila motor. Ponovo sam krenula u grad da porazgovaram s Royceom.

Royce je ležao na odjelu za kirurgiju. Gumeni potplati na mojim cipelama neugodno su škripali po ulaštenim polivinilskim pločicama. Prateći brojeve soba, prošla sam kraj sobe dežurne sestre. Nitko nije obraćao pažnju na mene.

Prolazila sam hodnikom izbjegavajući zagledavanje u prostorije s otvorenim vratima. Teško ozlijeđeni i umirući kao da nemaju pravo na svoj mir. Krajičkom oka uočila sam da ih većina leži nepomično, okruženi cvjetnim aranžmanima i pismenim željama za brzo ozdravljenje, čak s otvorenim televizorima. Osjećala sam vonj mahuna. Meni u bolnicama uvijek smrdi po konzerviranim mahunama.

Ušla sam u Royceovu sobu. Na trenutak sam zastala ispred vrata, da razumom isključim osjećaje. Ušla sam. Royce je spavao. Prozirna plavkasta cjevčica za kisik bila mu je pričvršćena za nos. Jedini zvuk u sobi bilo je njegovo disanje, više nalik na krkljanje. Zastala sam kraj kreveta, promatrajući ga.

Obilato se znojio, a njegova glatka sijeda kosa bila je u dugim vlasima zalijepljena preko čela. Ruke s dlanovima okrenutim nagore ležale su na pokrivaču, a prsti su se povremeno grčili. Je li sanjao o neostvarenim snovima, ljutnjama... da vidi svog sina, Baileyja, čija je sudbina povjerena u moje ruke?

U pet i pol sati zakucala sam na vrata Shane Timberlake, napola uvjereni da nikoga nema kod kuće. Njen otrcani plvmoth nije više bio na parkiralištu. Prozori su bili zamračeni, a navučene zavjese upozoravale su da je stan prazan. Pokušala sam okrenuti ručicu, ali bez uspjeha.

Obišla sam kuću i prišla sa stražnje strane. Iznijela je još jednu vreću smeća, ali kroz kuhinjski prozor sam mogla vidjeti da se prljavo posuđe opet nagomilalo i da krevet nije pospremljen. Unutrašnjost je podsjećala na skladište.

Vratila sam se u motel. Najviše od svega željela sam da spustim glavu na jastuk i zaspim, ali nisam znala kako da to ostvarim. Preda mnom je bilo previše posla, previše mučnih pitanja koje je valjalo postaviti.

Ušla sam u ured. Po običaju, na recepciji nije bilo nikoga, ali čula sam kako Ori telefonira iz dnevne sobe. Provukla sam se ispod tezge i pristojno zakucala na dovratok. Podigla je pogled, opazila me i rukom mi dala znak da uđem.

Preuzimala je rezervaciju za peteročlanu obitelj i dogovarala pomoćne krevete za djecu i mogućnosti smanjenja cijene. Čistačica je u međuvremenu otišla, ne ostavivši osobit trag o svojoj djelotvornosti. Koliko sam mogla vidjeti, očistila je nekoliko ploha i premazala ih debelim slojem masnoće, na koju se već nakupila prašina.

Prošireni pokrivač na Orinom bolničkom krevetu sad je bio krcat nerazvrstanom poštom, isječcima iz novina i starim časopisima, uz zagonetnu zbirku odrezaka i papirića koji su se nakupili po svim slobodnim površinama. Koš za smeće kraj njena kreveta već je bio krcat otpacima. Obavljajući razgovor, Ori je pregledavala i odbacivala nepotrebne papire. Završivši razgovor, odložila je slušalicu, ne prestajući mahati omotnicom s prozorčićem.

– Ah, Kinsey. Kakva ludnica! Imam osjećaj da me hvata neka bolest. Svi pričaju o nekakvoj čudnoj gripi. Mene boli svaka koščica, a imam osjećaj da će mi se glava raspuknuti.

– Žao mi je. Je li Ann kod kuće?

– Pregledava sobe. Svaki put kad nam dođe nova spremačica, mora se dva put pregledavati je li dobro obavila posao. Prokleta je da kad jednu naučiš raditi, ona odlazi i opet je čovjek na početku. No, što je to s tobom? Kakva ti je ruka? Jesi li je gurala kroz prozorsko staklo?

Spustila sam pogled na svoje zglobove, pokušavajući da smislim uvjerljivo opravdanje. Nisam zapravo bila uvjereni da me plaćaju zato da bih se tukla sa ženom mjesnog liječnika. Tek sad mi je bilo neugodno što sam izgubila vlast nad sobom. Nasreću, moja boljka je bila tek usputno zanimanje i prije nego što sam stigla odgovoriti, Ori se vratila vlastitim brigama.

Češala se po ruci.

– Ne znam što mi je – žalila se. Vidiš li ove kvržice? Svrbe me. Poludjet ću od toga. Nikad nisam čula za gripu s tim simptomima, ali ne znam što bi drugo moglo biti, a ti?

Ispružila je ruku. Pomno sam je pogledala, ali uza svu dobru volju nisam vidjela ništa drugo nego tragove njena češanja. Ona je u svako trenutku bila spremna da zapadne u žalopojku o svojim zdravstvenim tegobama, vjerujući da će možda netko nasjesti. Nikako mi nije išlo u glavu kako je Ann mogla opstati u ovoj atmosferi hipohondrije.

Bacila sam pogled na sat.

– Nebesa moram u svoju sobu!

– Ne, dijete moje, to ti neću dopustiti. Ostani još malo sa mnom. Uopće mi nije jasno što se sa mnom događa. Potpuno sam se izgubila. Zapravo još nismo imale priliku da se upoznamo. Royceov napadaj, pa moj artritis...

– Rado bih vam udovoljila, Ori, ali znate da moram...

– Oh, ne, ne moraš ništa, dušo! Prošlo je pet, a još nije vrijeme za večeru. Zašto bi u ovo doba dana morala nekamo žuriti?

Zanimjela sam. Zurila sam u nju, pokušavajući da smislim neki razlog da se izvučem. Imam prijatelja Lea, koji je postao alergičan na stare ljude pošto mu je jedna starica zamotala govno u celofan i stavila u poklon vrećicu. U to vrijeme mu je bilo dvanaest godina i osim što mu je upropastila blagdansko veselje, uništila je i sve slatkiše. Poslije toga zanaovijek je izgubio vjeru u stare ljude. Meni su starci oduvijek bili dragi, ali sad se i u meni počela buditi odbojnost.

Na vratima se pojavila Ann. Dobacila mi je odsutan pogled.

– Oh, zdravo, Kinsey. Kako si?

Ori se odmah umiješala, ne želeći dopustiti da netko drugi slučajno dođe u središte pažnje.

– Tko li je sad ovo? – Zapitala je, mašući omotnicom kojom se hladila.

Ann je nestrpljivo pogledala.

– Nikad nisam čula za nju. Odakle ti to?

– Zametnulo se među papirima i časopisima.

– Možda je bila gost.

Nije. Provjerila sam. Nisam našla nikog ubilježenog pod tim imenom, a pregledala sam knjige šest mjeseci unazad.

– Jednostavno ga baci u koš, mama.

– Što ako je to nekome potrebno za porez? Pogledaj. Piše „godišnji obračun“. Što ako žena čeka na ovo?

– Neka o tome brine pošta.

– Čak ne znam ni kome bih to uputila.

Orin je glas postao svadljiv u odgovoru na Anninu razdražljivost.

– Oh, za ime svijeta!

Ann joj je grabila omotnicu iz ruke i kemijskom je olovkom preko cijele strane nadrljala: „Vratite pošiljaocu. Adresa nepoznata“. Otišla je prema recepciji i bacila je omotnicu prema tezgi.

– Što je s tobom, Ann? – gotovo uvrijeđeno je zapitala Ori.

– Baš ništa. Sobe su bile u neredu, pa sam morala dvije pospremiti nanovo...

– To nije razlog da se otresaš na mene. Lijepo sam te upozorila da ne uzimaš tu djevojku.

– Zašto mi to činiš? Čim se pojavim na vratima, okomiš se na mene. Molila sam te i molila da mi daš vremena da predahnem! Ali ne... ono što ti sebi uvrtiš u glavu, najvažnija je stvar na svijetu!

Ori me usrdno pogledala. Eto, kako se postupa sa jednom starom i bolesnom ženom.

– Htjela sam ti samo pomoći – izgovorila je drhtavim glasom.

– Oh, prestani, molim te!

Srdito je izašla iz sobe. Trenutak nakon toga čuli smo je iz kuhinje kako treska ladicama i vratima ormarića. Ori je brisala oči, provjerivši da li sam zamijetila koliko je uzrujana.

– Moram telefonirati – promrmljala sam i požurila iz sobe prije nego što je stigla zatražiti moju

podršku.

Prolazeći pokraj recepcije, podigla sam oмотnicu s prozorčićem i pogledala sam ime. Erica Dahl. Ime mi nije kazivalo ništa, ali nisam mogla zamisliti zašto bi. Ipak sam ga upamtila, a omotnicu gurnula u kutiju za izlaznu poštu.

Uspela sam se na kat, potpuno slomljena. Nikad još nisam radila za tako neugodne ljude. Zaključala sam se u sobu i legla na postelju, preumorna da bih išta poduzela i odveć nespokojna da bih zaspala. Nagomilale su se napetost i nedostatak sna, pa sam osjetila potmulo bubnjanje u glavi. Sa zakašnjenjem sam shvatila da ništa nisam jela. Umirala sam od gladi.

Ustala sam, skinula odjeću i otuširala se. Petnaest minuta kasnije bila sam na izlasku.

Možda će mi pristojan obrok pomoći da se vratim u normalu. Još je bilo rano, ali ionako nisam imala naviku redovite ishrane.

Ušla sam u restoran Breakwater, unutrašnjost kojega je bila mješavina mornarskog i ranoameričkog stila. Iznad točionika visjele su ribarske mreže prebačene preko broskog kormila. Konobarica je bila odjevena u imitaciju hodočasničke odore, koja se sastojala od duge suknje i tijesnog gornjeg dijela s dubokim izrezom na prsima. Očito je pronašla starinski steznik jer su joj dojke bile podignute visoko i pritiješnjene.

Nagne li se prejako, jedna će joj zacijelo ispasti. Nekoliko momaka za šankom neprestano ju je držalo na oku, nadajući se tome.

Inače je prostorija bila gotovo prazna, pa se činilo da me dočekala radujući se da će imati barem nekakva posla. Smjestila me u odjeljak za nepušače, što će reći u odjeljak između kuhinje i telefonske govornice.

Dok sam razmišljala što da izaberem za jelo, pokraj stola se posve neočekivano stvorio Dwight Shales. Činilo se da se i on istuširao i presvukao, spreman za lud provod u gradu.

– Učinilo mi se da ste to vi – rekao je. Smijem li sjesti?

– Samo izvolite – rekoх, ponudivši mu stolac. – U čemu je priča? Jesam li pogriješila u odabiru lokala? Možda je trebalo da odem u „Galleon“?

– Vlasnici su isti ljudi.

– Kako to da je ondje onoliki red i gužva, a ovdje nema nikoga?

– Četvrtak je, a taj dan u „Galleonu“ besplatno nude rebarca s roštilja. Posluga je vrlo loša, pa niste ništa izgubili.

Ponovo sam spustila pogled na jelovnik.

– Što je ovdje dobro za jelo?

– Nemate veliki izbor. Sva riba je smrznuta, a povrće je iz limenki. Odrezak bi mogao dobiti prolaznu ocjenu. Ovdje uvijek naručujem isto. Filet mignon, srednje pečen, prženi krumpir, miješanu salatu „i pitu od jabuka za dezert. Ako prije toga popijete dva martinija, učinit će vam se da je to četvrti najbolji obrok, koji ste pojeli u životu. Prije njega je svaki bolji hamburger, ali što se može.

Nasmiješila sam se. Trudio se da bude duhovit, a to je bio sasvim neočekivani vid njegove ličnosti.

– Nadam se da ćete mi se pridružiti.

– Hvala, vrlo rado. Mrzim jesti sam.

– I ja.

Prišla je konobarica pa smo naručili piće. Martini mi je izvanredno prijao. Dok smo razgovarali, krišom sam ga proučavala. Uvijek me očaravalo kako se izgled ljudi mijenja kad ih bolje upoznate. Prvi dojam je po svoj prilici najtočniji, ali ima slučajeva kad lice doživljava preobrazbu poput čarolije. Kod Dwighta Shalesa kao da se u pedesetogodišnjoj ljušturi skrivala mnogo mlađa osoba.

Slušala sam s oba oka i jednim uhom, pokušavajući da razaberem kakav je zapravo. Naoko smo razgovarali o tome kako provodimo slobodno vrijeme. On je sklon izletima pješke, dok se ja volim zabavljati krivičnim zakonikom Kalifornije.

Dok su mu usta izgovarala pripovijest o napadaju krpelja na nedavnom planinarskom izletu, oči su govorile nešto drugo. Isključila sam mozak i podesila prijemnik, uhvativši njegov signal. Ovaj čovjek je osjećajno nevezan. To je bila krajnja poruka.

U pola obroka promijenila sam predmet razgovora, znatiželjna što će se dogoditi ako razgovaramo o osobnim stvarima.

– Što je bilo vašoj ženi? Čula sam da je umrla.

– Multipla skleroza. Jenjala je u nekoliko navrata, ali se uvijek vraćala u snažnijem obliku. Dvadeset godina takvih muka. Potkraj nije mogla više ništa sama. Imala je više sreće nego ostali, ako čovjek gleda na taj način. Neki bolesnici brže onemoćaju, ali Karin nije bila u invalidskim kolicima sve do posljednjih šesnaest mjeseci.

– Žao mi je. Zvuči grozno. – Slegnuo je ramenima.

– Bilo je. Katkad se činilo da je izliječena. Dugo razdoblje bez ikakvih simptoma. Prokletstvo je u tome što je u početku postavljena kriva dijagnoza. Imala je sitnije zdravstvene teškoće, pa je počela odlaziti mjesnom bioenergetičaru, navodno zbog kostobolje. Dakako, kad je se dočepao, razradio je cijeli program koji je samo odgodio njen odlazak liječniku. On je rješavao iščašenja trećeg stupnja. Tako je govorio. Trebalo je da ga dam na sud, ali kakve koristi od toga?

– Da nije slučajno bila pacijentica doktora Dunnea? – Zanimkao je.

– Naposljetku sam je natjerao na to da ode na pregled internisti, a on ju je poslao na bolničku obradu. Možda bi stvari i bez toga izašle na vidjelo. No sasvim je sigurno da je ona sve to podnosila bolje nego ja.

Nisam znala što da mu kažem. Još je neko vrijeme pričao o svojoj ženi, a onda je prešao na nešto drugo.

– Smijem li vas upitati za Shanon Timberlake? – Kratko je razmislio.

– Dakako, zašto ne? Postala mi je dobra prijateljica. Otkako mi je umrla žena, proveo sam s njom dosta vremena. Nisam s njom u ljubavnom odnosu, ako ste mislili na to, ali istinski uživam u njenu društvu. Znam da zli jezici u gradu naklapaju svašta, ali nek ih vrag nosi. Prestar sam da bih više brinuo o tome što ljudi misle o meni.

– Jeste li je danas vidjeli? Pokušavala sam joj ući u trag.

– Ne, nisam.

Podigla sam pogled i na vratima ugledala Ann Fowler.

– Oh, stiže Ann – rekoh.

Dwight se okrenuo i pogledao je, radosno joj domahnuvši rukom. Ustao je i dohvatio stolac od susjednog stola. Još je bila mrzovoljna. Zračila je napetošću. Nije mi izbjeglo da izbjegava moj pogled.

Dwight joj je pridržao stolac.

– Jesi li za piće?

– Da, konjak.

Dala je znak konobarici, prije nego što je to stigao učiniti on. Ponovo je sjeo.

– Jesi li večerala? – upitala sam je.

– Mogla si mi reći da večeras nećeš biti s nama na večeri. – Osjetila sam da su mi obrazi planuli zbog njezina tona.

– Oprosti, nije mi uopće palo na um. Namjeravala sam odspavati kad sam se sjetila da cijeli dan nisam ništa jela. Žurno sam se istuširala i došla ravno ovamo. Nadam se da ti nisam nanijela štetu.

Nije se potrudila ni da mi odgovori. Opazila sam da je nesvjesno prihvatila naviku svoje majke da se uvrijedi i igra žrtvu. Nisam baš luda za takvom vrstom odnosa među ljudima.

Došla je konobarica i zapitala Ann što želi. Prije nego što se udaljila, Dwight je skrenuo pažnju na sebe.

– Hej, Dorothy! Je li Shana Timberlake bila danas ovdje?

– Nije. Barem je ja nisam vidjela. Obično dolazi na ručak, ali možda je otišla u San Luis. Četvrtak je njezin dan za kupovinu.

– Ako je vidiš, molim te reci joj da me nazove.

– Bez brige.

Dorothy se udaljila, a on se ponovno okrenuo k nama.

– Kako si, Dwighte? – zapitala je Ann usiljenom radošću.

Bilo je očito da mene isključuje iz društva. Bila sam previše umorna za prozivne igre. Ispila sam kavu, ostavila dvadeset dolara na stolu i ustala.

– Napuštate nas? – iznenađeno upita Dwight, ovlaš pogledavši na sat. – Još nije ni devet i pol.

– Imala sam izuzetno naporan dan.

Pozdravili smo se. Ann je pokazala trunčicu više pristojnosti nego prije. Konjak joj je stigao kad sam kretala prema vratima.

Imala sam dojam da je Dwight bio malo razočaran mojim odlaskom, ali možda sam se i prevarila. Martinijski u meni bude pritajenog romantičara. I glavobolju, ako nekoga zanima.

Noć bijaše vedra. Vrata Pearlove dvorane za biljar bila su otvorena, ali nitko nije stajao za stolovima. Šačica ljudi skupila se oko točionika. U automatu se vrtjela srce drapateljna country melodija. Jedan par je plesao. Usporila sam korak i prepoznala ih iz sudnice. Pearlov sin i snaha. Ušla sam bez razmišljanja.

Uspela sam se na visok stolac i okrenula se da ih mogu gledati. On se doimao samozadovoljno. Ona se dosađivala. Podsjećali su me na sredovječan par kakve srećemo po restoranima, čije je zanimanje jedno za drugo odavno isparilo.

Imao je usku bijelu majicu i prekratke hlače za petu na kaubojskim čizmama. Kosa mu je bila kovrčava i plava, vlažna od svih gelova za učvršćenje. Imao je glatko, punašno lice s nosom kao u mopsa, nadurene usne i izražaj lica koji je odavao samoljuba. Ovaj je momak nedvojbeno mnogo vremena provodio pred zrcalom, češljajući kosu i razmišljajući o tome na koju stranu usana da objesi cigaretu. Prišla je Daisy, uhvativši moj pogled.

– Jesu li to Pearlov sin i snaha?

– Da, Rich i Cherie.

– Skladan par. Čime se on bavi?

– Varilac je u tvornici za izradu rezervoara. Stari Tapov prijatelj. Ona radi na pošti, bolje reći radila je. Dala je otkaz prije nekoliko tjedana i otad se neprestano rječkaju. Jesi li za pivo?

– Jesam. Zašto ne?

Pearl je, na drugom kraju razgovarao s nekim ljudima. Pozdravio me mahnuvši. Plesna točka je završila. Par je sjeo za stol, a ja sam platila pivo i prišla im. Izbliža je Cherie bila ljepuškasta. Mogla je biti i privlačnija da je bila imućnija. Ovako je njena suhonjavost govorila o njenoj slaboj ishrani. Mršava ramena, boležljiva boja lica, beživotna kosa stisnuta na potiljku s nekoliko gumica. Nokti su joj bili izgrizeni do korijena. Nabori na njenu džemperu kazivali su da ga je usput izvukla iz hrpe na podu.

– Rado bih razgovarala s vama ako nemate ništa protiv – rekoh pošto sam se predstavila.

– Čuo sam za vas – rekao je Rich preko volje. – Vas je unajmio stari Fowler.

Sjela sam, ne čekajući da me ponudi. Vjerojatno to ne bih od njega ni dočekala. Cheri se nije obradovala mom društvu, ali barem nije morala biti sama s njim.

– Što hoćete od mene?

– Informacije o ubojstvu. Čula sam da si vidio Baileya i Jean zajedno one noći kad je ubijena.

– Pa što?

– Možeš li mi ispričati što se dogodilo? Pokušavam dokučiti tijek događaja.

Opazila sam da je Pearl usredotočio pažnju na naš stol. Izvukao se iz razgovora i dogegao k nama. Rukovao se sa mnom.

– Jesu li ulovili Baileya? – zapitao me. – Ne, koliko je meni poznato.

Čula sam da je Royce pretrpio srčani udar.

– Neku vrst udara. Ne znam točno što je bilo. U bolnici je, ali nisam razgovarala s njim.

– Taj neće dugo.

– Zbog toga i moram što prije rasvijetliti slučaj. Baš sam pitala Ricka za večer kad je vidio Jean Timberlake.

– Nema se što reći – izgovorio je Rick s nelagodom. – Prolazio sam i spazio da njih dvoje izlaze iz Baileyevog automobila. Meni su se činili pijani.

– Jesu li posrtali?

– To nisu, ali su se vješali jedno na drugo.

– I to je bilo u ponoć?

Rick je pogledao u oca, koji se okrenuo da dočeka Daisy s pivom.

– Moglo je biti i malo kasnije, ali tu negdje.

– Jesi li vidio kakav automobil? Ikoga na ulici?

– Ne, nisam.

– Bailey kaže da je bilo deset sati. Začuđuje me to nesuglasje. Umiješao se Pearl.

– Sudac istražitelj je odredio da je smrt nastupila blizu ponoći. Jasno je da bi Bailey rado svakoga uvjerio kako je u to vrijeme već bio u postelji.

Pogledala sam Ricka. I on je morao biti kod kuće u postelji.

– A ti si tad imao sedamnaest godina?

– Tko? Ja? Bio sam u nižem razredu srednje škole.

– I već si izlazio tako kasno?

– Bio sam kod bake i vraćao se kući. Pretrpjela je srčani udar, pa me tata poslao da dežuram uz nju dok ne dođe terenska sestra.

Cherino lice bilo je bezizražajno osim što je povremeno krivila usne... zbog čega? Pogledala je nokte i odlučila da ih dotjera zubima.

– Kad je trebalo da dođe sestra?

– U dvanaest i deset. Tako nekako. Opet se umiješao Pearl.

– Bolničarka u drugoj smjeni je javila da je bolesna, pa sam poslao Ricka, da sjedi s njom do dolaska druge.

– Vjerojatno je baka stanovala u susjedstvu.

– Zašto sva ta pitanja?

– Jer si svjedok koji bi ga mogao izvesti pred sud.

– Pa već je bio. Sam je priznao. Vidio sam svojim očima kad su njih dvoje izašli iz automobila.

– Zar to nije mogao biti netko drugi?

– Znam Baileyja. Poznao sam ga od djetinjstva. Odvezli su se do plaže, ondje je parkirao, pa su izašli i krenuli niza stube.

Rick se ponovo upiljio u očevo lice. Lagao je kroz zube.

– Oprostite – javila se Cherie. – Hoće li vam smetati ako odem? Boli me glava.

– Idi kući, dijete – reče joj Pearl – Mi ćemo još malo ostati.

– Drago mi je što smo se upoznale – Ricka nije ni pogledala.

– Jesi li vidio da netko ulazi ili izlazi iz motela? – Znala sam da sam dosadna svojom upornošću, ali ovo je možda bila jedina prilika da ga ispitam.

– Nisam.

– Ništa neuobičajeno?

– Već sam vam rekao. Sve je bilo uobičajeno. Normalno.

– Čini mi se da ste iscrpili temu, je li? Čini se. Neprestano se nadam da ću nešto otkriti.

– To bi bila vraška sreća poslije ovoliko vremena.

– Katkad čovjek ima sreće.

Pearl se nagnuo naprijed i unio mi se u lice.

– Reći ću vam nešto. S ovim nikad nećete stići nikamo. Nema smisla. Bailey je priznao i tako će ostati. Royce ne želi prihvatiti njegovu krivicu, i to mogu razumjeti. Napola je mrtav i ne želi otići u grob s takvim opterećenjem. Žao mi je stare budale, ali to ništa ne mijenja.

– Odakle danas uopće možemo znati kakve su bile okolnosti? Umrla je prije sedamnaest godina. Bailey je nestao godinu dana poslije toga.

– Točno to govorim – reče Pearl. – To je zastarjelo. Prošlo. Bailey je priznao krivnju. Dosad je već mogao biti na slobodi umjesto da sve počinje ispočetka. Pogledaj ga sad. Ponovo je pobjegao. Tko zna kamo i što radi. Možda smo svi izloženi opasnosti. Nitko ne zna što mu se vrzma po glavi.

– Ne želim se svađati s vama, Pearl, ali neću odustati.

– Onda ste veća budala od njega!

Bilo mi ga je dosta. Tko ga je uopće što pitao?

– Cijenim vaš sud. Imat ću na umu. – Bacila sam pogled na sat. – Vrijeme je za počinak.

Ni jednom ni drugom očito nije bilo žao što odlazim. Osjećala sam na leđima njihov pogled od kojeg čovjek poželi ubrzati korak.

Razmišljala sam o Ricku i krenula prema motelu. Bilo mi je jasno da laže, ali nisam mogla dokučiti razlog. Osim ako je sam nije ubio. Možda je htio spavati s njom pa ga je ismijala. Ili se možda u ono vrijeme htio jednostavno napraviti važan. Posljednji koji je vidio Jean Timberlake živu. To mu je jamačno pribavilo slavu u sredini kakva je Floral Beach.

Izvukla sam ključeve i krenula vanjskim stubama. Na odmarištu drugoga kata bilo je mračno, ali osjetila sam dim cigarete. Stala sam.

Netko je stajao u sjeni nasuprot moje sobe. Potražila sam džepnu svjetiljku i upalila je.

Cherie.

– Što radiš ovdje?

Izašla je iz tame. Njeno lice se doimalo još bljeđe.

– Sita sam Rickovih razmetanja i laži.

Otključala sam vrata svoje sobe i pogledala je preko ramena.

– Hoćeš li ući i razgovarati?

– Radije ne bih. Ako se vrati kući i ne nađe me, pitat će gdje sam bila.

– Lagao je, je li?

– Nije ih vidio u ponoć. Bilo je oko deset sati. Znao je da će ga otac prebiti ako dozna da je ostavio baku samu.

– Što se, dakle dogodilo? Otišao je i vratio se?

– Točno. Vratio se prije nego što je stigla terenska sestra. Poslije, kad se doznalo da je Jean Timberlake ubijena rekao je da ju je vidio s Baileyem. Lanuo je to prije nego što je shvatio u kakvu se nevolju uvalio. Morao je preudeliti vrijeme da ne dobije po stražnjici.

– Pearl to još ne zna?

– To ne znam pouzdano. Silno se brine za Ricka, pa možda čak i nešto sumnja. Čim je Bailey priznao krivicu, činilo se da to nije važno. Izjavio je da ju je ubio pa više nitko nije vodio računa u koje vrijeme.

– Je li ti Rick rekao što se zapravo dogodilo?

– Pa, vidio ih je da su izašli iz automobila i sišli na plažu. To mi je rekao onda, ali Bailey je zaista mogao otići u svoju sobu i onesvjestiti se kao što je pokušao dokazati.

– Zašto mi to govoriš?

– Ništa ne gubim. Ionako ga namjeravam napustiti čim mi se pruži prva prilika.

– Nikome to nisi rekla?

– S obzirom na to da Baileya nije bilo tolike godine, kome bih govorila? Rick me natjerao da se zakunem na šutnju, pa sam to i činila, ali sad više zaista ne mogu slušati kako laže. Želim imati čistu savjest i nastaviti svojim putem.

– Kamo ćeš otići ako napustiš Floral Beach?

– U Los Angeles. San Francisco. Imam sto dolara za autobus, pa ću vidjeti kamo s tim mogu dospjeti.

– Je li postojala ikakva mogućnost da je Rick imao veze s njom?

– Ne vjerujem da ju je ubio, ako ste na to mislili. Ne bih ostala s njim da sam i na trenutak posumnjala. No pajkani su znali da laže, a nitko nije mario.

– Gotovo sam uvjerena u to. Vjerojatno vidjeli. U deset sati su obavezno na plaži, imaju stanku za kavu.

– Nebesa, ljudi u ovom gradu očito su dočekali da Bailey ispašta za tuđe grijehe!

– Moram kući.

– Hoćeš li mi javiti ako se dosjetiš još nešto?

– Hoću budem li ovdje, ali ne računajte s tim.

– Hvala ti. Čuvaj se. – Već je otišla.

Bilo je jedanaest sati kad sam napokon legla u postelju. Od umora me boljelo cijelo tijelo. Ležala sam odjednom svjesna bolnog udara na podlaktici. Odvukla sam se u kupaonicu i naštrcala ranu mješavinom koju mi je dao dr. Dunne. Nisam htjela razmišljati o dnevnim događajima. Nisam marila za ono što se dogodilo prije sadamnaest godina, niti što će se dogoditi idućih sadamnaest godina. Vapila sam za snom u golemim količinama.

Bilo je dva ujutro kad me telefon probudio iz mrtvih. Automatski sam podigla slušalicu i prislonila je na uho.

– Molim.

Glas je bio iskrivljen i usporen, tih, škripav i svjesno nejasan.

– Kučko, rastrgat ću te u komadiće! Natjerat ću te da požališ dan kad si došla u Floral Beach...

Tresnula sam slušalicom i sjela. Srce mi je divlje udaralo. Spavala sam tako duboko da u prvi mah nisam znala gdje sam. Hućanje oceana podsjetilo me da sam u Floral Beachu. Već sam požalila što sam došla. Odbacila sam pokrivač i na prstima otapkala do prozora.

Mjesec je zašao, ostavivši mrklu noć iza sebe. Pravokutnik svjetlosti, meni s lijeva pružao je utjehu da je još netko budan... možda čita ili gleda noćni TV program. Trenutak poslije svjetlo je ugašeno, a balkon je ostao u mraku.

Poskočila sam na ponovnu zvonjavu telefona. Prišla sam noćnom ormariću i oprezno podigla slušalicu. Opet sam čula prigušen, otegnut govor. Zacijelo je to bio isti glas koji je Daisy čula kad je netko zvao Tapa. Prislonila sam ruku na slobodno uho, pokušavajući da uhvatim bilo kakav zvuk iz pozadine na drugoj strani žice. Šutjela sam, puštajući glas da blebeće uobičajene prijete. Kakva li je osoba stajala iza ovakvog suludog poziva? Samo je iskonska mržnja mogla potaknuti remećenje nečijeg sna i đavolski oblik izživljavanja.

Ponovljen poziv bio je taktička greška. Prvi put sam bila previše omamljena da bih mogla išta shvatiti, ali sad sam bila posve budna. Žmirkala sam u mraku, isključujući mutne slogove, usredotočivši pažnju na način govora. Čula sam škljocaj, ali linija je još bila otvorena.

– Slušaj me, huljo! – procijedila sam. – Znam koje su ti namjere. Otkrit ću tko si i neće mi trebati dugo, pa uživaj! Linija je prekinuta. Ostavila sam slušalicu kraj telefona.

Nisam palila svjetlo dok sam se žurno oblačila i oprala zube. Znala sam štos. U torbici sam imala mali magnetofon koji se aktivirao na glas. Imao je mogućnost snimanja na različitim brzinama. Kad se snima na 2.4 centimetara u sekundi i reproducira na 1.2 dobiva se isti učinak... taj neprijazan, režeći ton koji podsjeća na gorilu s govornom manom. Nije bilo mogućnosti za zaključak kako bi glas zvučao kad bi se reproducirao na normalnoj brzini; Mogao je biti ženski ili muški, mlad ili star, ali to je zacijelo bio glas koji bih prepoznala. Čemu inače maskiranje?

Otključala sam kovčežić i izvukla mali pištolj. Gurnula sam ključ u džep hlača i odškrinula vrata. Hodnik je bio mračan i prazan. Nisam ni očekivala da će netko biti u njemu. Ljudi koji vas namjeravaju ubiti, ne daju najprije upozorenje.

Ubojice su obično vođeni drugim motivima i ne drže se pravila koja vode ostale. Ovo je bila taktika zastrašivanja, s ciljem da proizvede paranoju. Zatvorila sam vrata i spustila se stubama.

U predvorju je gorjelo svjetlo, ali vrata dnevne sobe Fowlerovih bila su zatvorena. Bert je spavao. Sjedio je na drvenom stolcu iza recepcije, glave nagnute na jednu stranu. Hrkao je jednoličnim ritmom.

– Berte! – Nije bilo odgovora. – Berte! – Pomaknu se, protrljavši lice jednom rukom. Tupo me pogledao i razbudio se.

– Vjerojatno pozivi koje sam imala maloprije nisu išli preko centrale.

– Molim? – zapitao je gledajući me s nevjericom.

– Upravo sam imala dva poziva. Moram znati odakle su.

– Centrala je isključena, ne spajamo poslije deset sati.

– Puka novost za mene. Bailey me neku noć zvao u dva. Kako je to uspio.

– Ja sam ga spojio. Zahtijevao je, inače ne bih. Nadam se da razumijete zašto sam obavijestio šerifa. On je ipak bjegunac...

– Znam dobro što je, Berte. Možemo li govoriti o razgovorima koje sam imala maloprije.

– U tome vam ne mogu pomoći. Nemam pojma.

– Je li netko mogao nazvati moju sobu, a da poziv ne ide preko centrale?

– Koliko ja znam, ne. Možete zvati, ali vas nitko ne može dobiti. U Tidesu čak nemaju telefone u sobama. Ovo je bezvezan posao, a sistem stoji više nego što vrijedi. Postavili su ga prije nekoliko godina, a pola od tog vremena je u kvaru.

– Mogu li pogledati?

– Kako da ne. Ali uvjeravam vas da nije bilo poziva. Na dužnosti sam od devet sati, i nitko nije zvao.

Zavirila sam pod tezgu. Svaka soba bila je uz prekidač označena i brojem. Jedino svjetlo gorjelo je na broju 24, jer sam ostavila slušalicu otvorenu.

– Po svjetlosnom signalu znate da je telefon u upotrebi, je li?

– Tako je.

– I kako je s vezom između soba? Zar gost ne može izbjeći centralu i birati izravno?

– Samo ako zna broj sobe.

Prisjećala sam se koliko sam puta u posljednjih nekoliko dana davala ljudima posjetnicu s uredno ispisanim telefonskim brojem „Ocean Streeta“ na poledini, čak broj svoje sobe u nekim slučajevima... ali kojim?

– Ako je telefon u upotrebi, po svjetlosnom signalu ne možete znati je li to poziv izvana, iz sobe u sobu ili je slušalica jednostavno ostavljena po strani, je li tako?

– Tako je. Mogao bih se uključiti i prislušivati, ali to se kosi s pravilima.

– Koliko je soba zauzeto?

– To vam ne mogu reći.

– Što zar je to tolika tajna?

Zurio je u mene. A onda mi je dao znak da pogledam kartoteku, ali mimo njegova znanja. Prelistala sam po karticama.

Petnaest od ukupno četrdeset soba bilo je zauzeto, ali mi imena nisu govorila ništa. Zapravo, ne znam što sam očekivala.

– Nadam se da ne namjeravate ponovno mijenjati sobu. Morat ćemo vam naplatiti posebno.

– Ma nemojte! A zašto?

– Pravila kuće.

Opazila sam da se razbudio i da je spreman razglabati o opravdanosti organizacije rada, a za to nisam imala ni najmanje želje. Poželjela sam mu laku noć i otišla.

Legla sam odjevena i ne nadajući se snu. Ploveći između sna i jave, dočekala sam dan. Na vratima je zakucala spremačica, ubivši u meni svaku želju za mirnim odmorom. Ustala sam i spustila se u prizemlje.

Ori je stajala iza tezge, klimavo se oslanjajući na štap, dok je pregledavala račune koje je Bil ostavio u kutiji za izlaznu poštu. Preko spavačice navukla je nekakvu platnenu haljinu.

– Gdje si mama! – Doviknula je Ann iz susjedne sobe. – Zaboga...

– Tu sam!

– Što to radiš? Zapitala je Ann s vrata. – Rekla sam ti da moramo napraviti pokus krvi prije nego što odemo u bolnicu. – Opazila je mene i nasmiješila se. Mrzovolja ju je očito minula. – Dobro jutro.

– Dobro jutro, Ann.

Ori se naslonila na Anninu ruku, vukući noge prema dnevnoj sobi.

– Je li ti potrebna pomoć?

– Molim te.

Provukla sam se ispod tezge i prihvatila Ori s druge strane.

Ann je oduzela majci štap, pa smo je zajedno odvukle prema krevetu.

– Moraš li na zahod dok si na nogama?

– Bilo bi najbolje.

Polagano smo je odvele u kupaonicu. Ann ju je posjela na školjku i zatvorila vrata.

– Smijem li ti postaviti nekoliko pitanja o Jean dok smo tu?

– Svakako.

– Pogledala sam školsku dokumentaciju i uočila da si bila jedan od pedagoga koji je radio s njom. Možeš li mi reći u kojem su smjeru tekli razgovori?

– Prvenstveno je bila riječ o njezinoj prisutnosti. Inače smo nas četiri radile uglavnom znanstvene poslove... pripreme testova za učenike, razmještaj po razredima, dodavanje ili ukidanje razreda, ovisno o broju učenika. Kad bi došlo do spora između učenika i nastavnika, ili bilo kakvog uočljivog neprikladnog ponašanja, naš je posao bio da obavimo razgovor i pokušamo riješiti spor. Jean je očito imala teškoća koje smo pripisivali nesređenim uvjetima u obitelji, ali nitko od nas se nije smatrao kvalificiranim da odigra ulogu psihijatra. Možda smo je morali uputiti na obradu, ali za sebe znam da nismo razgovarali s njom u tom smislu.

– A njezina vezanost za vašu obitelj? Nije li dosta vremena provodila ovdje?

– Jest. U vrijeme kad se sastajala s Baileyem.

– Stekla sam dojam da je bila draga tvojim roditeljima.

– Svakako. To mi je uvelike otežavalo situaciju, kad sam joj sa stručne strane morala pristupiti u školi. Na određen način veze su bile prejake da bi omogućile objektivnost.

– Je li ti se ikad prijateljski ispovijedila? Ann se namrštila.

– Nisam je poticala u tom smislu. Katkad se tužila na Baileya...kad se nisu slagali... ali on mi je ipak bio brat. Teško je bilo očekivati da ću se umiješati i stati na njenu stranu. Ne znam. Možda sam

se morala više truditi. To sam se znala često pitati.

– Što je s drugima u nastavničkom vijeću? Je li se mogla povjeriti nekom drugom?

Zatresla je glavom.

– Koliko je meni poznato, nije.

Čuli smo šum vode u zahodu. Ann je ušla u kupaonicu, a ja sam pričekala. Zajedno smo odvele Ori do kreveta. Činilo mi se da ima barem sto pedeset kilograma. Zaudarala je na ustajali urin, od čega mi se želudac okretao.

Ann je počela skupljati alkohol, vatu i pincetu. Činilo mi se da ću se onesvijestiti.

– Smijem li telefonirati?

– Ova mi linija mora biti slobodna za poslovne razgovore.

– Imaš telefon u kuhinji – reče Ann. – Najprije okreni devet!

Izašla sam iz sobe.

Iz kuhinje sam pokušala dobiti Shanu Timberlake, ali nitko nije dizao slušalicu. Možda ću ponovo svratiti k njoj. Namjeravala sam iz nje izvući neka obavještenja. Ona je držala u rukama ključ zagonetke. I nisam je namjeravala štedjeti. Potražila sam broj ambulante dr. Dunnea. Javio se ženski glas.

– Je li došao dr. Dunne?

Znala sam da ga nema do ponedjeljka. Trebala sam nju.

– Nažalost nije. Danas je u klinici u Los Angelesu. Mogu li vam ja pomoći?

– Nadam se. Prije nekog vremena bila sam njegova pacijentica pa bih trebala nalaze koji su kod njega. Možete li mi reći kako bih došla do svoje dokumentacije?

– Kad ste bili?

– Pa... čekajte, zapravo šezdeset šeste.

– Žao mi je, ali ne držimo dokumentaciju tolike godine. Smatramo da ste promijenili liječnika, ako nam ne dođete pet godina. Poslije sedam godina arhiv se baca.

Ann je izašla. Imala sam priliku da potpuno izbjegnem davanje injekcije budem li razgovarala dovoljno dugo.

– To činite i da je pacijent pokojni?

– Shvatila sam da mi razgovaramo o vašoj medicinskoj dokumentaciji. Možete li mi dati svoje ime?

Spustila sam slušalicu. Riješena je liječnička dokumentacija Jean Timberlake. Grozno. Mrzim slijepe ulice. Vratila sam se u dnevnu sobu.

Došla sam prerano. Ann je piljila u špricu s iglom okrenutom gore. Krenula sam prema vratima.

– Zaboravila sam priupitati jesi li bila jučer kod staroga?

– Svratila sam poslije podne, ali je spavao. Zašto? Je li upitao za mene?

– Zvali su jutros – izgovorila je nervozno. – Sve ih je izludio. Budući da ga poznamo, zacijelo hoće van. – Utrljala je alkohol u hladetinastu masu Orina stegna. Osjetila sam vrtoglavicu. Sjela sam na kauč, bojeći se nesvjestice. – Jesi li dobro?

– Jesam. Samo moram sjesti – promrmljala sam. Nasmiješila sam joj se da je uvjerim u to kako sam dobro. Pred očima mi se mračilo. Čim je izašla iz sobe, spustila sam glavu među koljena. Kažu da se čovjek u takvu položaju ne može onesvijestiti, ali meni je to uspjelo više nego jedanput. Pokajnički sam pogledala Ori. Nemirno je trzala nogama, ne želeći da prizna kako se netko osjeća lošije od nje. Počelo mi se bistrirati. Uspravila sam se i protresla glavom kao da mi je ovo uobičajena, svakodnevna vježba.

– Nije mi dobro – Češkala se po ruci, očito uznemirena. – No, baš smo krasan par! – Uputila sam joj bljed osmijeh, svjesna da ću kroz koji trenutak morati suosjećati s njezinim tegobama. Disala je usopljeno. Debela stakla pojačavala su strepnju u njezinim očima. – Gospode... – zavapila je. Nije moguće...

Lice joj postalo pepeljastosivo. Bujalo je naočigled, a na vratu su nastajale jarko crvene mrlje.

– Što vam je Ori? Mogu li vam nešto dodati? – Stanje joj se pogoršavalo. Prišla sam krevetu i povikala prema kuhinji. – Ann možeš li doći? Nešto nije kako valja!

– Odmah – uzvratila je.

Po njezinu glasu zaključila sam da je nisam uspjela uznemiriti.

– Za ime svijeta, Ann dolazi ovamo!

Odjednom mi je postalo jasno gdje sam to već vidjela. Bilo mi je osam godina i slavila sam rođendan svoga susjeda Donnea Dixona. Od uboda stršljena bio je gotov prije nego što je njegova majka dotrčala u vrt.

Ori je rukama obujmila vrat. Kolotala je očima i znojila se. Bilo je očito da ne može doći do zraka. Pokušala sam pomoći, ali ništa nisam mogla učiniti. Ščepala me kao utopljenik, stišćući mi ruku takvom žestinom da sam se bojala da će je iščupati.

– Što je sad? – Ann se pojavila na vratima s mješavinom strpljenja i ljutnje na majčine neprestane prohtjeve. Stala je, pokušavajući da shvati prizor ispred sebe. – Grom i pakao! Što ti je mama? Oh, zaboga...

Ne vjerujem da je prošlo više od dvije minute od početka napadaja. Ori se grčila, a ispod nje je tekla rijeka mokraće. Zvukove koje je ispuštala nisam nikad čula iz usta ljudskog bića.

Ann je u bezumnoj panici dohvatila telefon. Dok je uspjela okrenuti broj hitne pomoći, Ori se bacakala po krevetu kao da joj je netko davao elektroterapiju. Grozničavo sam pokušavala tehniku usta-na-usta, ali bezuspješno.

Ori se smirila, oči su joj postale sjajne i staklaste. Medicinska pomoć joj više nije bila potrebna. Nagonski sam pogledala na sat. Vrijeme smrti 9:06. Uzela sam telefon iz Annine ruke i pozvala policiju.

Oko dvadeset posto ljudi umire pod okolnostima koje bi zahtijevale uviđaj. Težak zadatak određivanja uzroka smrti obično zapada prvog raspoloživog policajca. U ovom slučaju pozvan je Quintana, jer je u roku od trideset minuta Fowlerova kuća bila preplavljena ljudima iz šerifova ureda. Stigli su detektiv Quintana i njegov partner kojemu još nisam znala ime, sudac istražitelj, fotograf, dva stručnjaka za otiske i dva laboratorijska tehničara, tri policajca za osiguranje i posada hitne pomoći koja je strpljivo čekala da ukloni tijelo. Sve što je vezano za Baileyu Fowlera moralo je imati služben značaj.

Ann i ja smo bile razdvojene odmah nakon dolaska prvih patrolnih kola. Nitko nije želio da se dogovaramo. Ljudi ništa nisu prepuštali slučaju. Prema njihovom mišljenju upravo smo pridonijele ubojstvu Ori Fowler. Doduše, ako smo bile dovoljno drske da je ubijemo, čovjek bi pomislio da ćemo uskladiti priče prije nego što pozovemo policiju. Ili je to možda bila samo mjera opreza da međusobno ne utječemo na doživljen tijekom događaja.

Ann, potresena i obamrla, sjedila je u blagovaonici. Plakala je kratko i neuvjerljivo dok je mrtvozornik obavljao formalnost slušanja Orina srca. Sad je bila pribrana i tiho je odgovarala na Quintanina pitanja. Činilo se da je potpuno otupjela. Bezbroy puta vidjela sam sličnu reakciju kad je smrt prenegla da bi bila uvjerljiva za one koje najviše pogađa. Tek poslije, kad konačnost situacije sjedne u pamćenje, nastupa prolom suza i neobuzdana bijesa.

Quintana me ovlaš pogledao dok sam prolazila u kuhinju u pratnji policajke. Sjela sam za stol. Pokušala sam se pretvarati da nisam vidjela svaku pojedinost na mjestu zločina. Zapravo sam bila sretna što su me udaljili od Ori, koja me podsjećala na ostarjelog morskog lava bačenog na žalu. Još se nije mogla ohladiti, ali podbuhla koža već joj je bila pokrivena mrtvačkim pjegama.

Ann je zacijelo rekla o injekciji inzulina, jer je nedugo nakon toga u kuhinju ušao laboratorijski tehničar i uzeo iz hladnjaka cijelo pakovanje. Uzrok smrti nedvojbeno je bio anafilaktički šok.

Pitanje je samo što ga je izazvalo. Zacijelo ne inzulin nakon tolikih godina... osim ako se netko nije poigrao s bočicom u kojoj je držan. Smrt je mogla biti i slučajna, ali ja sam sumnjala u to.

Pogledala sam na stražnja vrata. Zasun je bio u otvorenom položaju. Po svemu što sam vidjela, predvorje motela rijetko je bilo zaključano. Prozori su obično bili otvoreni, vrata otključana. Kad sam pomislila na to koliko je ljudi prošlo kroz kuću, zaključila sam da je netko vrlo lako mogao zaviriti u hladnjak. Svi živi su znali za Orin diabetes, a njezina dugogodišnja ovisnost o inzulinu bila je savršena prilika za kobnu dozu tko zna – čega. Činjenica da je Ann ubrizgavala lijek, bila je samo dodatno opterećenje njenu bolu. Baš me zanimalo što će detektiv Quintana izvući iz svega toga.

Kao da je dočuo moje misli, ušao je u kuhinju i sjeo mi sučelice. Nisam se radovala razgovoru s njim. Njegov stil rada nije mi se sviđao. Njegovo društvo bilo mi je jednako teško kao da sam zaglavljena između katova u krcatom dizalu.

– Da čujemo vašu priču – rekao je.

Da budem iskrena, doimao se pristojnije nego pri našem prvom susretu. Upustila sam se u podrobno izlaganje, sa svom iskrenošću, jer nisam imala što tajiti. Počela sam s telefonskim mučenjem usred noći i nastavila sve do trenutka kad sam od Ann uzela slušalicu i nazvala policiju. Pažljivo je bilježio sve, pa ako ništa drugo, na kraju sam morala povjerovati u njegovu temeljitost. Zatvorio je notes i strpao ga u džep.

– Imate li ikakva razloga da pomislite da je to učinila?

– Tko, Ann? – zapitala sam zapanjena. – Ne, a vi?

– Gospođica Fowler kaže da obiteljski liječnik ne radi petkom.

– Pripazite na nju. Čini mi se da je u lošem stanju. Iskreno, ni vi ne izgledate mnogo bolje.

– Treba mi samo mjesec dana sna.

– Nazovite me ako išta iskrсне.

Nekako u vrijeme kad je odlazio, i ostale ekipe su završile s poslom. Pronašla sam Ann za stolom u blagovaonici. Pogledala me kad sam ušla, ali lice joj nije promijenilo izražaj.

– Kako si? – zapitala sam. Nije bilo odgovora.

Sjela sam pokraj nje. Bila bih je uhvatila za ruku, ali nije mi se doimala kao osoba koju bi se smjelo dotaći bez njezina dopuštanja.

– Znam da te Quintana izmorio pitanjima, ali je li tvoja majka bila na išta alergična?

– Penicilin – odgovorila je bezbojnim glasom. – Sjećam se da je jednom imala gadnu reakciju na penicilin.

– Kakve je još lijekove uzimala?

– Samo ono što je na noćnom ormariću i svoj inzulin, dakako. Ne razumijem što se moglo dogoditi.

– Tko je znao za njezinu alergiju?

Ann je počela govoriti, a onda je zatresla glavom.

– Je li Bailey znao?

– On to nikad ne bi učinio. Ne bi mogao...

– Tko još?

– Tata, doktor...

– Dunne?

- Da. Bila je kod njega kad je imala prvu reakciju.
- A John Clemson? Koristi li njegove lijekove? – kimnula je.
- Ljudi iz crkve?
- Vjerojatno. Znaš sama da to nije tajila, a znaš i kakva je. Uvijek je pričala o svojoj bolesti... Stisnula je usta, a lice joj se zajapurilo. Pokušavala je obuzdati provalu suza.
- Pozvaću nekoga da ostane s tobom. Ja moram obaviti neke poslove. Imaš li kakvih želja? Emma ili Maude?

Položila je glavu na stol kao da će zaspati. Zaplakala je. A suze su joj poput vrela voska kapale na ulaštenu površinu stola.

– Oh, Kinsey. Ja sam to učinila. Ne mogu vjerovati. Stajala sam pokraj nje i ubrizgavala joj smrt! Kako ću to preživjeti?

Nisam znala što da joj kažem.

Nazvala sam gospođicu Maude i ispričala sam joj što se dogodilo. Rekla je da će doći odmah. Znala sam da će prije obaviti nekoliko telefonskih poziva, okupljajući mjesnu vojsku spasa. Gotovo sam već čula kako gule krumpire za pite koje će uskoro početi stizati u kuću.

Čim je stigla i preuzela tekuće poslove otišla sam u svoju sobu, zaključala se i sjela na krevet. Orina smrt je bila zbunjujuća. Nisam mogla povezati što je imala značiti i kako se uklapa u slučaj. Ništa mi više nije bilo jasno. Znala sam da sebi ne mogu priuštiti san, ali nisam znala koliko ću još izdržati.

Zazvonio je telefon. Mogla sam se samo nadati da nije još jedna prijatnja.

– Halo?

– Kinsy, ja sam. Što se zbiva?

– Bailey, gdje si?

– Reci mi što se dogodilo mojoj majci? – Ispričala sam mu što sam znala, što nije bilo mnogo. Šutio je toliko dugo da sam pomislila da je prekinuo vezu.

– Jesi li tu?

– Jesam.

– Žao mi je, iskreno. Nisi je uspio niti vidjeti.

– Da.

– Bailey, molim te učini mi uslugu. Prijavi se.

– Neću to učiniti dok ne saznam što se događa.

– Slušaj me...

– Zaboravi!

– Dovraga, samo me poslušaj, a onda čini što te volja. Sve dok si na slobodi, preuzimaš odgovornost za sve što se događa. Zar to ne uviđaš? Tapa su ubili, a ti bježiš kao metak. Sad si doznao i da ti je majka mrtva.

– Znaš da to nisam ja učinio.

– Onda se prijavi! Ako si u istražnom zatvoru, ne mogu te optužiti dogodi li se još nešto.

Šutnja.

– Možda. Ne znam. Sve mi se ovo ne sviđa.

– Ni meni. Čak mi se gadi. Slušaj, nazovi barem Clemsona pa ćeš čuti što će ti on reći.

– Znam što će mi reći.

– Onda prihvati njegov savjet i barem jednom u životu učini nešto pametno!

Tresnula sam slušalicu.

Morala sam udahnuti svjež zrak. Zaključala sam vrata i izašla iz motela. Prešla sam ulicu i sjela na zidić iznad plaže na kojoj je ubijena Jean Timberlake. Iza mene je čučao grad, isto kao prije sedamnaest godina. Okrenula sam se i pogledala jedan dio gradića. Netko je iz tih zgrada zacijelo i one noći vidio nešto.

Pogledala sam na sat. Prošlo je trinaest sati. Pokop Tapa Grangera dogovoren je za četrnaest. Od njegove smrti grad je pričao o malo čemu drugom. Tko će propustiti taj uzbudljiv događaj?

Vratila sam se do motela, sjela u automobil i odvezla se do Shanine kuće. Kad sam jutros zvala telefonom, nije bila kod kuće, ali sad će zacijelo doći da se pesvuče za Tapov sprovod.

U dvorištu još nisam vidjela automobil. Zavjese su bile navučene kao prethodnog dana. Novine su se nagomilale ispred vrata. Zakucala sam na vrata. Nije bilo odgovora.

Sve je bilo isto, osim što je neka živina, pas ili rakun, okolo razvukao' smeće. Za oko mi je zapela ista četvrtasta omotnica kakvu sam zamijetila kad sam neki dan razgovarala s njom. Podigla sam je. Bila je prazna. Počela sam pročešljavati smeće. Karta je bila reprodukcija mrtve prirode. U njoj nije bila tiskana poruka, ali je netko rukom ispisao. „Svetište, srijeda 2:00“. S kim je trebalo da se sastane? S Bobom Hawsom? S June? Spremila sam kartu u torbicu i odvezla se do crkve.

Dvostruka vrata bila su širom otvorena pa sam ušla. Na sredini je stajao lijes Tapa Grangera. Odmah sam opazila da su Joleen nagovorili da plati više nego što je sebi mogla priuštiti, ali to je iskušenje kojemu je teško odoljeti, kad je čovjek u bolu.

Opazila sam June Haws na galeriji. Svirala je orgulje i pjevušila. Zavoji na njenim rukama ostavljali su dojam kao da je netom ustala od mrtvih. Vidjevši me, prestala je svirati i okrenula se prema meni.

– Oprostite što smetam – rekoh. Spustila je ruke u krilo.

Ne brinite.

Doimala se neobično smireno, usprkos jodu koji se neizbrisivo širio po njenim rukama.

– Nisam znala da svirate orgulje.

– Obično ne sviram, ali gospođica Emma je s Annom. Haws je otišao u bolnicu da smiri Roycea. Zacijelo su mu liječnici rekli za Oribelle. Reakcija na lijekove, je li istina?

Tako nam je rečeno.

– Čini se. Točno će se znati tek kad budu gotovi laboratorijski nalazi.

– Neka joj je laka zemlja. Izvukla sam kartu iz torbice.

– Jeste li vi, prije nekoliko dana razgovarali sa Shanom Timberlake?

Svrnula je pogled na kartu i zatresla glavom.

– Je li se možda vaš muž sastao s njom?

– To morate upitati njega.

– Nismo imale priliku razgovarati o Jean Timberlake – rekoh.

– Bila je vrlo zgodna djevojka, ali je zavedena na krivi put.

– Jeste li je dobro poznavali? – Zavrtjela je glavom. Neka tuga uvukla joj se u oči, pa sam pričekala da vidim hoće li progovoriti. Šutjela je. – Gospođo Haws?

– No, gospođice Millhone. Malo ste poranili na ispraćaj i bojim se da niste dolično odjeveni – progovorio je Bob Haws iza mojih leđa.

Okrenula sam se. Oblačio je crnu mantiju, nije gledao u svoju ženu, ali činilo se da je ustuknula pred njim. Lice mu je bilo blago, oči ledene. Zamišljala sam ga rastegnuta na stolu, izbezumljena pod vještim Jeaninim prstima.

– Bojim se da neću na pogreb – odgovorila sam. – Kako je Royce?

– Ni bolje ni lošije nego što smo očekivali. Hoćete li ući u moj ured? Ja vjerujem da vam mogu dati sva obavještenja koja ste tražili od gospođe Haws.

Zašto ne? Osjećala sam nelagodu u njegovoj prisutnosti, ali bili smo u crkvi, usred bijela dana. Krenula sam za njim. Zatvorio je vrata ureda.

– Royce me zamolio da vam prenesem poruku. Pokušavao je stupiti u vezu s vama. Vaše usluge mu više neće biti potrebne. Ako mi podnesete skraćeni izvještaj o učinjenom, pobrinut ću se da vam se isplati naknada za izgubljeno vrijeme.

– Hvala, ali pričekat ću da to čujem od njega.

– On je bolestan čovjek. Sav smućen. Ovlašten sam da vas s mjesta otpustim.

– Royce i ja imamo pismeni ugovor. Želite li zaviriti?

– Ne trpim sarkazam i ne sviđa mi se vaše ponašanje.

– Prirodno sam sumnjičava. Oprostite ako vas to vrijeđa.

– Zašto ne podnesete izvještaj i ne odete?

– U ovom trenutku još nije dovršen. Pomislila sam da mi vaša žena može pomoći.

– Ona s ovim nema ništa. Bilo kakvu pomoć možete dobiti jedino od mene.

– Utoliko bolje. Hoćete li mi reći štogod o vašem sastanku sa Shanom Timberlake?

– Žao mi je. Nikad se nisam sastao s gospođom Timberlake.

– Što bi onda ovo trebalo da znači?

Pokazala sam mu kartu, provjerivši da se dobro vidi ispisana poruka.

– Uvjeravam vas da nemam pojma. – Hinio je iznenadnu zaposlenost, slažući neke papire na stolu. – Ima li još štogod?

– Čula sam priče o vama i Jean Timberlake. Možda bismo o tome mogli razgovarati dok sam još ovdje.

– Ne mislite da bi nakon tolikih godina teško bilo potkrijepiti ikakvu tvrdnju?

– Volim teškoće. To moj posao čini zanimljivim. Zar vas ne zanima kakve sam priče čula?

– Nimalo.

– Ah, dobro. Možda drugom zgodom. Većina ljudi je znatiželjna kad čuje da kruže priče ove vrste. Drago mi je što vas to ne muči.

– Tračeve ne uzimam ozbiljno. Iznenaden sam da vas toliko zanimaju. – Hladno mi se osmjehnuo, popravivši dugmad na košulji ispod široke mantije. – Sad mi se čini da ste mi oduzeli dovoljno vremena. Moram obaviti sprovod i molitvu prije toga.

Prišla sam vratima i otvorila ih, a onda sam se ovlaš okrenula.

– Dakako, postoji i svjedok – rekoh uzgred.

– Svjedok?

– Znate, netko tko vidi da netko drugi radi bludne čine.

– Bojim se da vas ne razumijem.

Otvorenom rukom zamahnula sam po zraku, oponašajući kretnju koju je odmah razumio. Osmijeh mu se zaledio na licu dok sam zatvarala vrata.

Toplina zraka mi je koristila. Sjela sam u automobil i ostala mirno sjediti nekoliko minuta. Kopkala me riječ „svetište“ iz poruke upućene Shani Timberlake. Naslućivala sam da se odnosi na crkvu, ali postojala je i druga mogućnost. Kupke u toplicama sve su odreda imale neobična imena.

Možda je vrijeme za još jedan posjet Dunneovima.

Na parkiralištu su bila samo dva službena kamioneta. Jedan je pripadao proizvedu za održavanje bazena, a u drugom su bili razni strojevi za uređenje okoliša. Čula sam cvilenje pile i zaključila da se dotjeruje grmlje. Prišla sam sa stražnje strane kao prilikom prvog posjeta.

Predvorje s recepcijom bilo je tiho. Opet nigdje nikoga. Možda su svi otišli na Tapov pogreb. Zavirila sam iza tezge. Petkom poslije podne nitko nije imao terapiju. Imala sam snažan poticaj za njuškanjem, ali i osjećaj nelagode da bih mogla naletjeti na Elvu Dunne.

Zavirila sam u hodnik s nadom da ću ugledati stube koje vode u predvorje na katu. Ništa. Počela sam njuškati iza tezge. S desne strane bila je zalijepljena karta svih vrela na brdu. Zavojite linije označavale su staze između izvora s kupkama. Prstima sam krenula po zavojitoj liniji čitajući nazive. „Mir“, „Vedrina“, „Tišina“, „Smirenost“. „Svetište“ je bila kupka za dvije osobe, smještena na najudaljenijem dijelu brežuljka. Prema programu na tezgi nitko nije rezervirao „Svetište“ za srijedu poslije podne, niti ikoji drugi dan poslije. Prolistala sam knjigu tjedan dana unazad. Ništa. Mogla sam zaključiti da je za Shanin sastanak 2,00 značilo izjutra, a ne poslije podne i da to vjerojatno nije zabilježeno nigdje službeno. Na brzinu sam pretražila ladice, ali nisam našla ništa značajno. U kartonskoj kutiji s oznakom „Izgubljeno-nađeno“ našla sam srebrnu narukvicu, plastični češalj za kosu, svežanj ključeva za automobil i kemijsku olovku. Na ključevima je bio veliki privjesak sa slovom T. Shanin.

Čula sam korake u hodniku. Žurno sam se izvukla i otvorila vrata, tempirajući ulazak kao da sam došla u trenutku kad su Elva i Joe Dunne stupili u predvorje.

Elva se ukočila kad me ugledala. Izvukla sam kartu iz torbice. Činilo se da je dr. Dunne isti tren shvatio o čemu je riječ.

Potapšao ju je po ruci i nešto joj šapnuo, vjerojatno to da će ovaj put on preuzeti sve u svoje ruke. Nastavila je put do male pokrajnje prostorije. Dr. Dunne me uhvatio pod ruku i poveo me kroz vrata. Zapravo uopće nisam namjeravala krenuti u tome smjeru.

– Ovo vam baš nije mudro – promrmljao mi je u uho. Još me držao pod ruku vodeći me prema parkiralištu.

– Shvatila sam da ste danas u klinici u Los Angelesu.

– Morao sam se grdno namučiti da gospođu Dunne odvratim od tužbe zbog fizičkog napada – izgovorio je iz čista mira.

Ili je to trebalo da bude prijatnija?

– Pustite je da to učini. Pobrinite se samo da to bude što prije, dok mi ne zacijele rane na ruci. Kad smo već kod toga, mogla bih ovo pokazati policajcima. – Povukla sam rukav i pokazala masnice koje su mi ostale od gospođina reketa.

Spustila sam ruku i podigla kartu. – Hoćete li razgovarati o ovome?

– Što je to?

– Oh, ne pretvarajte se! To je karta koju ste poslali Shani Timberlake.

Zavrtio je glavom. – U životu to nisam vidio.

– Oprostite mi na rječniku, doktore, ali to je prokleta laž! Pisali ste joj prošli tjedan iz Los Angelesa, Zacijelo ste čuli za hapšenje Baileyya Fowlera. Pa ste zaključili da biste morali porazgovarati. U čemu je problem? Zar ne možete jednostavno podići slušalicu i nazvati svoju

Ljubavnicu.

– Molim vas, spustite glas.

Kad smo stigli do parkirališta, pogledao je prema zgradi. Slijedila sam njegov pogled i spazila njegovu ženu kako nas promatra kroz prozor ureda. Shvatila je da je otkrivena, pa se povukla.

Dr. Dunne je otvorio vrata mog automobila u želji da me se otarasi. Ponašao se uznemireno, a pogled mu je neprestano bježao prema zgradi iza nas. Zamišljala sam gospođu Dunne kako gmiže kroz grmlje s nožem u zubima.

– Moja žena je paranoidna šizofreničarka, nasilna je.

– Ma nemojte! Pa što onda?

– Ona vodi sve knjige. Kad bi otkrila da sam telefonirao Shani, ona bi... zapravo ne znam što bi učinila.

– Čini mi se da naslućujem. Možda je bila ljubomorna na Jean, pa joj je ovila remen oko vrata.

Porumenio je, kao da mu je netko na potiljku upalio žarulju. U naborima njegova čvrsta vrata nakupio se znoj.

– Ona to nikad ne bi učinila. – Izvukao je rupčić i obrisao znojno čelo.

– A što bi mogla učiniti?

– Ovo nema nikakve veze s njom.

– U čemu je onda priča? Gdje je Shana?

– Trebalo je da se sastanemo ovdje u srijedu u noći. Zakasnio sam. Nije se pojavila ili je možda otišla ranije. Nisam razgovarao s njom, tako da ne znam gdje je.

– Sastali biste se s njom ovdje?

Glas mi je od nevjerice postao kreštav.

– Elva svake večeri uzima tabletu za spavanje. Nikad se ne budi.

– To vi mislite. Naslućujem da je veza sa Shanom aktualna.

– Nije to veza u pravom smislu riječi. Godinama nismo imali seksualni odnos. Shana je draga žena. Volim njezino društvo. Zadovoljan sam prijateljstvom.

– Oh, razumijem. I ja se sastajem sa svim prijateljima u gluho doba noći.

– Molim vas! Preklinjem vas! Udite u automobil i idite. Elva će htjeti da zna svaku riječ koju smo izgovorili.

– Recite joj da smo razgovarali o naprasnoj smrti Ori Fowler. Zapanjeno je zurio u mene.

– Šalite se?

– Kako ne! Jutros je Ori Fowler primila, vrlo vjerojatno, injekciju penicilina. Odmah poslije toga otišla je u nebo.

Trenutak je šutio. Izražaj njegova lica bio je rječitiji od riječi.

– U kakvim je okolnostima izdahnula? Ukratko sam mu ispričala jutrošnje događaje.

– Ima li Elva pristup penicilinu?

Naglo se okrenuo i pošao prema zgradi. Nisam ga tako lako namjeravala pustiti.

– Vi ste otac Jean Timberlake, je li?

– To je prošlost. Ona je mrtva. Nikada to nećete dokazati, pa kakve to ima veze?

– I ja mislim. Je li to znala kad vas je zamolila da obavite pobačaj?

Nastavio je hodati tresući glavom. Trčkarala sam za njim.

– Niste rekli istinu? Niste joj čak ni ponudili pomoć.

– Ne želim razgovarati o tome!

– Ali kladila bih se da znate s kim je zatrudnjela.

– Zašto bih upropaštavao nečiju karijeru?

– Zar je karijera nekog ženskara značila više od njezina života?

Stigao je do vrata predvorja i ušao. Razmišljala sam da li da uđem za njim, ali nisam nalazila osobiti razlog. Najprije sam trebala potvrditi. Okrenula sam se i pošla prema automobilu. Pogledala sam preko ramena. Gospođa Dunne je opet stajala na prozoru, tajanstvena izražaja, lica. Nisam znala pouzdano je li me čula, ali bilo mi je svejedno. Neka to sređuju kako znaju. Za njega se nisam brinula. Znao je kako treba sačuvati svoju veličinu. Bila sam ozbiljno zabrinuta za Shanu. Ako se u srijedu nije pojavila, odakle ključevi njezina automobila? Ako je po planu stigla na njihov sastanak, kamo je dobijesa, nestala?

Odvezla sam se u motel. Bert je bio na recepciji. Emma i Maude su preuzele komandu u dnevnoj sobi. Stajala su jedna kraj druge, dame u sedamdesetim godinama, jedna u ružičastoj, druga u sivoj haljini od džerseja. Bile su tako slobodne da Orin bolnički krevet prebace u Roycevu sobu. Dnevna soba poprimila je neki davnašnji izgled, ostavljajući dojam da je mnogo veća. Maknut je i noćni ormarić. Pladanj s lijekovima odnijela je policija. Ništa nije moglo djelotvornije iskorijeniti Ori.

Stigla je i Maxine, koja se našla u čudu što ne mora čistiti.

– Napraviti ću čaj – promrmljala je čim sam stigla. Govorilo se tiho uz tugaljive osmijehe. Moram priznati da me Orina smrt duboko kosnula. Zašto je ubijena? Što je ona mogla znati? Još nisam nalazila nikakve veze između njezine smrti i ubojstva Jean Timberlake.

Na vratima se pojavio Bert i značajno me pogledao.

– Telefonski poziv za vas. Onaj odvjetnik.

– Clemson? Izvrsno. Spojite me u kuhinji. Može?

– Kako god hoćete.

Ušla sam u kuhinju i podigla slušalicu.

– Zdravo, ja sam – rekoh. – Pričekaj malo. – Čekala sam nekoliko trenutaka, a onda rekoh: – Hvala, Berte. Imam vezu. – Čula sam škljocaj. – Sad možemo razgovarati.

– Što je to bilo?

– Nije vrijedno spomena. Kakvo je stanje?

– Imam novosti. Malo prije me nazvala June Haws. Ovo nisi čula od mene. Ali očito je cijelo vrijeme ona skrivala Baileya.

– Je li kod nje?

– U tome jeste problem. Bio je. Šerifovi ljudi počeli su temeljito pretraživati od kuće do kuće. Vjerojatno joj se policajac pojavio na vratima, i Bailey je ispario. Ne znam kamo je otišao. Je li ti se javio?

– Nije.

– Ostani uz telefon. Ako ti se javi, moraš ga nagovoriti da se prijavi. Otkako se pročulo da mu je umrla majka, grad je na nogama. Svi su pomahnitali. Brinem se za njegovu sigurnost.

– I ja. Ali što da činim?

– Ostani pri telefonu. Ovo je vrlo važno.

– Ne mogu, Jack. Nestala je Shana Timberlake. Vidjela sam ključeve njena automobila u toplicama i čim se smrači, namjeravam otići onamo.

– Zaboravi Shanu. Ovo je važnije.

– Zašto onda ne dođeš ovamo? Ako Bailey nazove, mogao bi ti razgovarati s njim.

– Bailey mi ne vjeruje.

– Zašto, Jack?

– Nemam pojma. Čuje li moj glas, nestat će u tren oka, uvjeren da se razgovor prisluškuje. June mi je rekla da si, osim nje, ti jedina osoba u koju ima povjerenja.

– Slušaj, možda neću dugo izbivati. Vratit ću se čim budem mogla i odmah ću te nazvati. Čujem li Baileyja, nagovorit ću ga da se prijavi. Kunem se.

– Mora se spasiti.

– Jack, ja to dobro znam!

Ljutito sam prekinula vezu. Zbog čega je odjednom na mojoj strani? Znam u kakvom je škripcu Bailey. Okrenula sam se da izađem iz kuhinje. U hodniku je stajao Bert. Pokrenuo se kao da je cijelo vrijeme bio u pokretu.

– Gospođica Ann treba vode – promrmljao je. Podlac! Najobičnije njuškalo. Ispričala sam se staricama.

Uspela sam se u svoju sobu i obukla tenisice. U džepove sam strpala malu svjetiljku i isprave. Nisam znala hoće li mi isprave biti potrebne, ali neka se nađu pri ruci! Razmišljala sam o pištolju, a onda sam na brzinu skinula košulju i pričvrstila držač, tako da mi je pištolj sjeo pod lijevu dojk. Ispod pulovera se nije opazio.

Najprije sam svratila do Shane da provjerim nije li se pojavila u međuvremenu. Kod kuće još nije bilo nikoga, a ni ikakva znaka da je bila. Krenula sam jednom od sporednih ulica koja je vijugala prema brdu. Pogrebna povorka s Tapovim lijesom zacijelo je prošla istim putem, pa sam se željela maknuti sa ceste prije nego što se stanu vraćati.

Čula sam da se odozgo, iza zavoja, približava automobil. Vidjevši me, vozač je usporio. Bio je to Pearl sa svojim sinom. Velika, mesnata ruka, starijeg bila je naslonjena na prozor. Olabavio je kravatu da bi mogao raskopčati košulju.

– Zdravo, Pearl! – Kimnula sam Ricku.

– Zakasnila si na sprovod.

– Nisam osobito dobro poznavala Tapa i smatrala sam da je to oproštaj za njegove prijatelje. Već je gotovo?

– Svi su još ostali pokraj groba. Rick i ja smo se izvukli da na vrijeme možemo otvoriti lokal. Joleen je rekla da bi Tap tako htio. Kamo si krenula? Na trčanje?

– Da.

Rick je nešto promrmljao ocu. – Ah, da. Rick pita jesi li možda vidjela Cherie.

– Cherie? Ne, nisam.

Naslućivala sam da je u autobusu za Los Angeles, ali to nisam rekla.

– Trebala je da pođe s nama, ali otišla je u prodavaonicu i nije se vratila na vrijeme. – Pogledao je u retrovizor. – Bolje da se maknem dok me netko ne napuca. Svрати na pivo kad se

natrčiš!

– Svakako, hvala.

Pearl je krenuo, a ja sam počela kaskati. Čim je automobil nestao iz vidika, preskočila sam jarak i žičanu ogradu iza njega.

Nakon dvije minute dospjela sam na sljeme i promatrala padinu prema hotelu i toplicama. Pogled mi je djelomično bio zasrt gustim stablima eukaliptusa.

Igrališta za tenis bila su prazna. S promatračnice nisam mogla vidjeti bazen, ali jasno sam razabirala radnike koji su uređivali okoliš. Pronašla sam prirodno sklonište u sjenci kamenja i stala čekati. U odsutnosti telefona, ljudi i papira, svladao me umor. Utonula sam u spasonosan san.

Sunce je počelo zalaziti oko četiri. Zapravo je bila zima, koja je u Kaliforniji značila samo skraćenje dana sa četrnaest na deset sati.

Oko mene je vladala potpuna tišina. Ekipa radnika očito se povukla. Izvukla sam se iz svog skloništa i pomokрила se u grmlju, pazeći da ne smočim tenisice. Jedini moj prigovor ženskom rodu bila je nemogućnost da se čovjek popisa stojeći.

Zauzela sam položaj s kojeg sam mogla motriti hotel. U jednom trenutku na parkiralištu se zaustavio neoznačen policijski automobil: Quintana i njegov partner opet u akciji. Ili je možda Elva podnijela tužbu? To bi bila prava stvar. Petnaest minuta nakon toga izašli su i odvezli se.

U sedam sam se napokon otisnula u nepoznato. Štedljivo sam upotrebljavala džepnu svjetiljku i pažljivo birala put kroz gusto grmlje. Namjeravala sam prići hotelu sa stražnje strane. Nadala sam se da su radnici očistili stazu, ali su očito obavili posao dolje.

Cijela stražnja strana hotela bila je u mraku, pa je bilo gotovo nemoguće ocijeniti gdje sam. Odlučila sam se na opasnost. Uzak tračak svjetla zahvatio je prepreku na putu. Stala sam kao ukopana. Ispred mene, gotovo sasvim zasrt niskim granama okolnog drveća, stajao je Shanin stari plymouth.

Zaobišla sam automobil koji je sablasno stajao na putu, poput trupine kakve goleme zvijeri. Sve četiri gume bile su prazne.

Netko se pobrinuo da Shana ne može pobjeći. Bila bih se spremna okladiti da je mrtva, da je stigla na dogovoren sastanak s Dunneom i odavde nikad nije otišla. Podigla sam glavu. U šumi je bilo hladno i vlažno, zaudaralo je po trulom lišću i sumporu. Prošla me jeza. Nisam je htjela pronaći.

Nisam je htjela ni tražiti, a svaki djelić svijesti kazivao mi je da je negdje u blizini.

Osjetila sam grč u želucu uperivši snop svjetlosti prema prednjem sjedalu. Ništa. Provjerila sam stražnje. Prazno. Skrenula sam pogled na poklopac prtljažnika. Ako je zaključan, morat ću najprije provaliti u predvorje hotela i iz kutije na recepciji izvući ključ. Pritisnula sam gumb i poklopac se otvorio. Prazan. Ispustila sam uzdah koji sam nesvjesno obuzdavala. Ostavila sam prtljažnik otvoren. Ne želeći se izlagati opasnosti bučna zatvaranja. „Svetište“ je zacijelo negdje u blizini.

Pokušala sam u mislima preslikati raspored terena. Sjetila sam se da je kupka bila smještena na kraju drugog zavojitog puta, od kojeg su se granale dvije staze. Vlažno lišće pod nogama prigušivalo je svaki šum, ali opazila sam da ostavljam uočljive tragove iza sebe. Stigavši do „Svetišta“ prošarala sam svjetlom po tlu. Uočila sam tri opuška zgažena u lišću. „Camel“ bez filtera. Shanin.

Uz žestok vonj mineralnih vrela u zraku, teško je bilo razlučiti koji drugi miris. Bila sam poznata po pronalaženju leševa njuhom, ali u ovom slučaju to je bilo isključeno.

Kupka je bila ograđena zavjesom koja se navlačila plastičnom ručkom. Trenutak sam oklijevala, a onda je rastvorila.

Zapuhnuo me vruć sumporni oblak. Voda u drvenoj kadi bila je crna i mirna kao staklo. Povrh površine titrala je maglica. Naškubila sam usne. Ne pada mi na pamet da umočim ruku i da pipanjem pokušam ocijeniti je li Shanino tijelo potonulo na dno. Sinulo mi je da bi leš već dosad morao plutati po površini poput napuhnete dječje igračke. Zakolutala sam očima. Katkad mi pozli od vlastitih misli.

U visini koljena nalazila su se drvena vrata, koja su vjerojatno skrivala uređaje za napajanje. Otvorila sam ih. Leš se zaglavio. Jednostavno se prepоловила u struku. Okrvavljena glava pala mi je pod noge, a beživotne oči sablasno su buljile u mene.

– Ne miči se!

Skočila sam kao oparena i okrenula se s rukom na podivljalom srcu.

Preda mnom je sajala Elva Dunne, držeći džepnu svjetiljku u lijevoj ruci.

– Dobijesa, Elva! Nasmrt si me prestrašila, – procijedila sam. Ovlaš je pogledala u Shanu, ni upola zapanjena kao ja. „

Tek sam tad shvatila da u ruci drži mali poluautomatski pištolj uperen u moj trbuh. Sudeći po izražaju lica Elva je odlučila da mi iznad pupka izbuši još jedan.

– Neki momak mi je telefonom javio da je ovdje Bailey Fowler – rekla je. – Ostani gde jesi i ne miči se, jer ću pucati!

Podigla sam ruke kao što to čine u filmovima, nadajući se da ću je smiriti.

– Hej, nema Baileya! Sama sam i potpuno bezopasna. – Pokazala sam rukom na Shanin leš. – Ne misliš valjda da sam ja učinila ovo.

– Koješta! Dabome da jesi. Zašto bi inače bila tu?

Sa ceste, odozgo, čula se sirena patrolnih kola. Netko je obavijestio i policiju. Dovoljno je spomenuti ima Baileya Fowlera pa da svi budu na nogama.

– Slušaj, molim te spusti taj pištolj! Poštena riječ da sam danas poslije podne vidjela Shanine ključeve u kutiji za izgubljenonađeno na vašoj recepciji. Zaključila sam da mora biti negdje tu, pa sam došla provjeriti.

– Gdje ti je oružje? Ili si je možda tresnula palicom za bejzbol?

– Priberi se, Elva. Danima je već mrtva. Vjerojatno je ubijena u srijedu uvečer. Da sam ja to učinila, krv bi bila svježija i šiktala bi na sve strane.

Mrzim kad ljudi ne razumiju osnovne stvari. Elvin pogled nervozno je prelijetao uokolo. Dr. Dunne je rekao da je paranoidna šizofreničarka ali što to znači? Vjerovala sam da se svi takvi bolesnici kljukaju torazinom i da su mirni. Ovo je bila gomila od žene, jedan od plećatih nordijskih tipova. Već sam se imala prilike uvjeriti u njenu žestinu.

Ako me uspjela premlatiti reketom, što li će tek učiniti s pištoljem u ruci? Dva policajca su odozdo svjetiljkom pretraživala puteljak. Stvari nisu slutile na dobro. Spustila sam pogled.

– Joj! Nemoj se plašiti, ali po nozi ti gmiže golem pauk. Morala je pogledati. Kako ne bi?

Zamahnula sam nogom i izbila joj pištolj iz ruke. U velikom luku odletio je nekamo u tamu. Zabušila sam se u nju i prevalila je. Zaštekala je i skotrljala se.

Prvi policajac već se uzverao do pola brijega. Gurnula sam svjetiljku u džep i potrčala kao luda. Nisam znala kamo, ali nadala sam se da ću doći što prije. Probijala sam se kroz drveće, zaključivši da barem neko vrijeme mogu trčati neometana. Shanin plymouth je blokirao put, pa će ih zaustaviti čak i ako se uspiju probiti dovde. Bila sam previše bučna da bih mogla ocijeniti prati li me netko, ali činilo se uputnije da vjerujem kako su mi policajci za petama. Ubrzala sam trk.

Slabašna svjetlost mjesečine bila je dovoljna da osvijetli neravnine po kojima sam trčala. Mogla sam zaključiti samo to da sam nekoliko stotina metara udaljena od ceste, u području nedostupnom za vozila. Očajnički sam žudjela za predahom. Pogledala sam preko ramena. Nikakvog znaka potjere. Usporila sam upiljivši pogled u mrak u potrazi za odmorištem.

Sjela sam zapuhana i rukavom obrisala znoj sa čela. Nešto krilato prohujalo je kraj mene i odletjelo dalje, zamijenivši me s nečim jestivim. Mrzim prirodu iznad duše. Istinski.

Priroda je sastavljena uglavnom od trnja, blata, urušenih mjesta, stvorova koji grizu i ubadaju, te divljine preopširne da bi se mogla nabrojiti. Nisam ja jedina koja misli tako. Čovjek je oduvijek gradio naselja, samo da pobjegne od tih čuda.

Sad smo krenuli na Mjesec, u neplodna područja gdje ništa ne raste i gdje čovjek može podići kamen, a da ga nešto ne zaskoči. Što prije stignemo onamo, to bolje, barem što se mene tiče.

Vrijeme je za pokret. Osovila sam se na umorne noge i krenula. Bilo bi lako da znam kamo. Nisam se mogla vratiti u motel... zaposjest će ga šerif ovi ljudi, ako već nisu. A kamo sam mogla krenuti bez ključeva automobila i bez novca? Možda bih učinila bolje da sam ostala s Elvom dok ne stignu policajci i prepustila se zakonu. Sad sam bila bjegunac, a to mi se nije osobito mililo.

Pred očima mi se stvorila Shanino lice. Bila je prebijena na smrt i ugurana u uzan prostor iza kupke, dok netko ne uhvati priliku da je se otarasi. Možda je Elva došla s tom namjerom. Nisam bila uvjerenjena da mogu povjerovati u njenu izjavu o telefonskom pozivu. Je li ona ubila Shanu

Timberlake?

I njezinu kćerku sedamnaest godina prije? Čemu toliki vremenski razmak i zbog čega Ori Fowler? Uzevši Elvu kao mogućeg ubojicu, nikako nisam mogla dokučiti zašto je ubila Ori.

Je li telefonski poziv trebalo da me uvuče u stupicu? Koliko je meni bilo poznato jedina dvojica koja su znala gdje sam, bili su Jack Clemson i Bert.

Bila sam još dovoljno blizu da sam čula sirene patrolnih kola. Mogla sam se samo nadati da podlaci nisu povelili pse.

Dopuzala sam do ograde rafinerije nafte. Sad sam barem znala gdje sam. Već su se nazirala svjetla Floral Beacha.

U mraku mi je ograda poslužila ne samo kao smjernica nego i potpora. Osjećala sam sve jači miris oceana koji me ohrabrivao.

Nisam se usudila upaliti džepnu svjetiljku. Još sam tamarala po brdu iznad Floral Beacha, ali bila sam sve bliže gradu. Nakon pola kilometara, našla sam se na kraju slijepe ulice. Sad sam napokon znala gdje sam. Dokopala sam se strme padine iznad stare zgrade u kojoj je nekoć stanovala Jean Timberlake. Kad se dokopam drvenih stuba mogu se zavući unutra i sakriti u ruševinu.

Na desnoj strani bila je novija kuća, sva od drveta i stakla. Unutra je gorjelo svjetlo.

Šuljala sam se oko kuće. Prolazeći kraj kuhinjskog prozora, spazila sam vlasnika koji je zurio pravo u mene. Prekasno sam shvatila da je čovjek vjerojatno stajao kraj sudopera. U prozoru je mogao vidjeti samo svoj odraz. Oprezno sam se uspravila i zavirila. Dwight Shales.

Žmirila sam, razmišljajući. Mogu li mu vjerovati? Jesam li sigurnija uz njega ili u staroj ruševini? Oh, ovo nije bio trenutak za stidljivost. Bila mi je potrebna pomoć.

Otišla sam na glavni ulaz i pozvonila. Neprestano sam motrila ulicu, očekujući patrolna kola. U jednom trenutku morat će shvatiti da sam krenula jedinim logičnim putem, i da ću prije ili poslije, završiti baš na ovom mjestu. Upalilo se svjetlo na trijemu. Vrata se otvoriše.

– Zaboga Kinsey! Što ti se dogodilo.

– Zdravo, Dwight. Smijem li ući? – Rastvorio je vrata i propustio me.

– Jesi li u kakvoj nevolji?

– Ispričat ću ti.

Moje objašnjenje nije vrijedilo mnogo. Sve sam rekla s manje od dvadeset i pet riječi. Uveo me u dnevnu prostranu sobu. Krov zgrade u kojoj je nekoć stanovala Jean, nije se vidio s ove strane, ali lijepo su se vidjela svjetla Floral Beacha sve do velikog hotela na brdu.

– Donijet ću ti piće.

– Hvala. Smijem li se dotjerati? – Glavom mi je pokazao na lijevu stranu.

– Ravno ovim hodnikom.

Pronašla sam kupaonicu i oprala lice i ruke. Obrisavši lice, pažljivo sam se pogledala u zrcalu. Imala sam ružnu brazgotinu na licu. Kosa mi je bila umrljana blatom. U ormariću sam našla češalj i provukla ga kroz raskuštranu kosu. Sredivši se koliko sam mogla, vratila sam se u dnevnu sobu gdje mi je Dwight pružio trbušastu čašu s konjakom.

Iskapila sam ga nadušak i dobila drugi.

– Hvala. – Tekućina mi je pržila grlo. – Ah! Sad je već bolje.

– Sjedni. Doimaš se skršeno.

– Tako se i osjećam. – Pogledala sam zabrinuto prema ulaznim vratima. – Vide li nas s ulice?

Uzane plohe s obiju strana ulaznih vrata bile su od mutnog stakla. Mučila me ta ostakljena dnevna soba. Osjećala sam se kao na pozornici. Prešao je sobu i navukao zavjese. Prostorija je odjednom postala mnogo toplija. Opustila sam se.

– Sad mi sve ispričaj polako – progovorio je, smjestivši se na stolac sučelice meni.

Počela sam pričati, ovaj put s više pojedinosti.

– Vjerojatno sam morala pričekati pajkane.

– Hoćeš li nazvati policiju i prijaviti se? Telefon je pri ruci.

– Još ne. To sam na sav glas savjetovala Baileyu, ali mi je tek sada jasno kako se osjećao. Zadržali bi me cijelu noć i obasipali pitanjima na koji još nemam odgovore.

– Što namjeravaš sada?

– Ne znam. Moram se srediti i vidjeti što mogu izvući. Znaš li da sam već jednom bila ovdje? Ne znajući da je ovo tvoja kuća, zakucala sam na vrata, ali nisi bio kod kuće. Htjela sam upitati je li netko odavde vidio da se Jean služila drvenim stubama.

– Stubama?

– Da, iz njihova stana. Tu je, u neposrednoj blizini.

– Ah, da. To sam sasvim zaboravio. Eto nedostatka malog mjesta. Svi smo tijesno povezani.

– Dakako.

Obuzela me neobjašnjiva nelagoda. Nešto u njegovu odgovoru nije zvučalo istinito. Možda način na koje je govorio, odjednom napadno nehajan da bi bio uvjerljiv. Hiniti ravnodušnost mnogo je teže nego što bi čovjek pomislio. Je li ta blizina stanovanja imala kakvo značenje?

– Zaboravio si da je Jean Timberlake stanovala nekoliko koraka dalje?

– Pa što onda? Čini mi se da su ovdje stanovala samo nekoliko mjeseci prije njene smrti. – Odložio je čašu na stolić. – Jesi li gladna? Rado ću ti nešto spraviti.

Zatresla sam glavom, vraćajući ga na temu koja me zanimala.

– Danas poslije podne sam utvrdila da su se stražnja vrata njihova stana otvarala ravno na stube. Vrlo lako je mogla koristiti obližnji šumarak za ljubavne sastanke s momcima koje je zavodila. Zar je nikad nisi vidio?

Zamislio se kao da prevrće po sjećanju.

– Ne, ne bih rekao. Zar je to toliko važno?

– Moglo bi biti. Ako je netko zamijetio Jean, možda je vidio i čovjeka s kojim je vodila ljubav.

– Kad malo bolje promislim, ovdje sam povremeno znao noću viđati automobile. Valjda mi nikad nije palo na um da bi to mogao biti netko tko čeka da je pokupi.

Silno volim loše lažljivce. Toliko se trude, a napor im je sasvim proziran. Ja dobro lažem, ali tek nakon višegodišnje prakse. I uz to mi ne ide baš uvijek od ruke. Čovjek preda mnom bio je pravi amater. Promatrala sam ga, dajući mu vremena da preispita svoj položaj. Zabrinuto se mrštio.

– Uzgred, što je bilo s Anninom mamom? Gospođica Emma je zvala prije jedan sat i ispričala mi da je Bailey zamijenio lijek. Ne mogu vjerovati...

– Oprosti, ali možemo li najprije riješiti Jean Timberlake?

– Ah, da. Smatrao sam da smo gotovi, a silno sam zabrinut za Ann. Upravo je nevjerojatno što je

ta žena prošla. Svejedno. Izvoli.

– Jesi li ševio Jean Timberlake?

Odabrala sam pravu riječ, grubu i točnu. Kratko se nasmijao s nevjericom, kao da nije dobro čuo.

– Što?

– Ne prenavljaj se, Dwighte. Jednostavno mi reci istinu. Silno me zanima.

Ponovo se nasmijao, tresući glavom kao da je želi razbistriti.

– Za ime svijeta, Kinsey! Ta ja sam direktor srednje škole.

– Znam tko si, Dwighte. Pitam te što si činio. Zurio je u mene, zamjetno uzrujan zbog moje upornosti.

– To je smiješno. Maloj je bilo samo sedamnaest godina. Šutjela sam. Promatrala sam ga s toliko sumnjičavosti da mu je osmijeh počeo blijediti. Ustao je i natočio sebi još jedno piće.

Pošao je s bocom prema meni, nijemo me pitajući hoću li još. Zanijekala sam glavom. Ponovo je sjeo.

– Držim da bismo morali prijeći na nešto konstruktivnije. Spreman sam pomoći, ali neću nikakve igre ove vrsti. Sad je bio strogo poslovan. Sastanak je dotjeran u red i dalje ćemo ozbiljno. Bez gluposti. – Morao bih sići s uma pa da se spetljam s učenicom. Gospode, kakva sumanuta pomisao!

Bilo je jasno da me želi uvjeriti, ali njegove su riječi zvučale šuplje. Spustila sam pogled na stol i malo pomaknula čašu.

– Kad Je seks u pitanju, čovjek često iznenadi sam sebe. – Šutio je.

Napeto sam ga promatrala.

Promijenio je položaj nogu. Sad je on izbjegavao moj pogled.

– Dwighte?

– Mislio sam da sam zaljubljen u nju.

Polako, rekoh sama sebi. Pažljivo. Trenutak je vrlo škakljiv, a njegovo je povjerenje krhko.

– To su bila teška vremena za tebe. Nije li upravo tad u Karen postavljena dijagnoza multipleks skleroze?

Spustio je čašu. Pogledi nam se susretoše.

– Imaš izvanredno pamćenje. – Šutjela sam i strpljivo čekala.

– Zapravo, pretrage su joj bile u toku, ali... čini mi se da smo znali. Upravo je nevjerojatno kako takva jedna spoznaja unakazi čovjeka. U početku je bila silno razdražljiva, izbezumljena. Povučena. Mučaljiva. Kako kad. Na kraju, bolje se nosila sa svojom bolešću nego ja. Nisam mogao vjerovati da se to događa nama. Onda sam se okrenuo, Jean je bila tu. Mlada, puna života, pohotna i nametljiva.

Ponovo je zašutio. Nisam ga htjela ometati. Puštala sam ga da ispriča svoju verziju priče, za koju mu potpitanja nisu bila potrebna. Tu je priču znao napamet.

– I tako, nisam vjerovao da će Karen preživjeti, jer je prvi napadaj bio žestok. Oborio ju je preko noći. Dovraga, nisam vjerovao da će dočekati proljeće. U takvim situacijama čovjek procjenjuje budućnost. Utječe se modelu spašavanja vlastitog života. Sjećam se da sam tad pomislio: Ta moći ću i bez nje.

Brak ionako nije bio sjajan. Imao sam samo trideset devet godina. Zaključio sam da se ponovo mogu oženiti. Zašto ne? Nas dvoje nismo bili skladan par. Čak ne znam jesmo li uopće bili jedno za

drugo. Njezina bolest promijenila je sve. Kad je umrla, volio sam je više nego ikad.

– A Jean?

– Ah, Jean. U početku... bio sam lud. Nemam drugog objašnjenja za svoje ponašanje. Da se za tu vezu ikad doznalo u javnost... ukratko, upropastilo bi mi život. I Karenin... ono što joj je još preostalo.

– Je li dijete bilo tvoje?

– Ne znam. Vjerojatno jest. Radije bih zanijekao, ali što je, tu je. Doznao sam za to tek poslije Jeanine smrti. Ne mogu ni zamisliti kakve bi bile posljedice da je... da se saznalo za trudnoću.

– Dakako, zna se što je protuzakonit seksualni odnos.

– Oh, ne spominji mi to! Čak i nakon toliko vremena mi je zlo kad samo pomislim.

– Jesi li ju ubio?

– Nisam! Kunem se. U to sam vrijeme bio spreman na kojekakve ludosti, ali ne i na to.

Promatrala sam ga, sluteći da govori istinu. Ovo nisu riječi ubojice. Možda je bio na rubu očaja. Možda je naknadno spoznao u što se upustio, ali ubio nije.

– Tko je znao za njenu trudnoću?

– Ne znam. Zar to čini neku razliku?

– Nisam sigurna. Ne možeš nipošto biti uvjeren da je dijete bilo tvoje. Možda je postojao još netko.

– Bailey je znao.

– Osim njega. Zar nije netko mogao čuti?

– Jest, ali što? Znam da se pojavila u školi vrlo uzrujana i da je otišla ravno u pedagošku službu.

– Shvatila sam da su se školski pedagozi bavili gotovo isključivo stručnim radom... pisanje testova i promjenama u nastavnim programima.

– Bilo je iznimaka. Katkad smo morali saslušati osobne teškoće učenika i uputiti djecu na liječničku obradu.

– Što biste učinili da je Jean zatražila pomoć?

– Učinili bismo sve što se može. San Luis ima socijalne ustanove za takve slučajeve.

– Zar Jean nije razgovarala s tobom?

– Da barem jest! Ne znam, možda bih mogao učiniti nešto za nju. I ona je imala svoju luckastu stranu. Ne govorimo o djevojci koja bi pristala na pobačaj. Dao bih ruku u vatru da se ne bi odrekla tog djeteta, a ne bi ni šutjela. Ustrajala bi na braku, bez obzira na cijenu. Moram ti reći... znam da zvuči užasno, ali ću ipak izgovoriti... laknulo mi je kad je umrla. Neopisivo. Kad sam shvatio u što sam se upustio... Kad sam postao svjestan kakvoj sam se opasnosti izložio... Priznajem da sam odahnuo. Nikad poslije nisam prevario Karen.

– Vjerujem ti.

Nešto me mučilo. Sijevnula mi je misao, ali nisam mogla točno razabrati suštinu. Dwight je nastavio priču.

– Buđenje je bilo malo grubo kad sam poslije njene smrti čuo raznorazne priče. Bio sam dovoljno naivan da povjerujem kako smo imali nešto izuzetno, samo naše, ali ispalo je drugačije.

– Ako se nije obratila tebi za pomoć, možda je otišla nekom drugom.

– Da, ali koliko sam shvatio, nije imala mnogo vremena. Napravila je testove u Lompocu i tog

poslijepodneva je dobila rezultate. U ponoć je bila mrtva.

– Koliko je potrebno da se obavi telefonski razgovor? Imala je nekoliko sati. Mogla je nazvati pola Floral Beacha, a i neke momke u Sany Luisu. Pretpostavimo da je netko drugi bio u igri. Što ako si ti bio samo pokriće za neku drugu vezu? Zacijelo je bilo još muškaraca koji bi izgubili isto toliko.

– Moguće je – izgovorio je sumnjičavo. Zazvonio je telefon.

Dwight se javio. Lice mu se ozarilo kad je čuo glas onkraj žice.

– Ne, ne, ne – rekao je kad je naposljetku došao do riječi. –

Ne brini. Čekaj malo. Ona je ovdje. – pružio mi je slušalicu. – Treba te Ann.

– Zdravo, Ann. Što je bilo?

Glas joj je bio hladan i osjetno uzbuđen.

– Napokon! Gdje si bila, dovraga? Već te satima tražim.

Zurila sam u slušalicu, pokušavajući da zaključim razlog za njen ton. Što ju je spopalo?

– Je li u blizini policajac? – pokušala sam.

– Moglo bi se reći.

– Hoćeš li pričekati pa me nazvati kad ode?

– Ne, neću, dušo. Slušaj me što hoću. Hoću da smjesta digneš dupe i dođeš ovamo! Tata je svojevrijedno otišao iz bolnice i otad me svrdla. Gdje si bila? – kričala je. – Možeš li uopće zamisliti... možeš li pojmiti što se događa? Možeš li? Dovraga!

Odmaknula sam slušalicu. Uistinu se uspjenila.

– Ann, prestani! Smiri se. Previše je složeno da bih ti sad objašnjavala.

– Nemoj tako razgovarati sa mnom! Da se nisi nikadav to usudila!

– Što to, Ann? Zbog čega si toliko uzrujana?

– Znaš ti dobro – prosiktala je. – Što radiš tamo? Slušaj me Kinsey. Dobro me poslušaj...

Htjela sam je prekinuti, ali je dlanom poklopila slušalicu. Razgovarala je s nekim u sobi. S policajcem? Oh, dovraga, hoće li mu reći gdje sam?

Spustila sam slušalicu.

Dwight me zabrinuto promatrao.

– Jesi li dobro? Što se dogodilo?

– Moram odmah u San Luis Obispo – izgovorila sam polako. Laž, dakako, ali to mi je prvo palo na pamet. Ann im je kazala gdje sam. Za koji trenutak kuća će biti opkoljena. Morala sam izaći odavde, a nisam smatrala uputnim da mu kažem kamo smjeram.

– San Luis? Zašto?

Krenula sam prema izlaznim vratima.

– Ne brini. Brzo ću se vratiti.

– Zar ti ne treba automobil?

– Imam ga.

Zatvorila sam vrata, skočila s trijema i potrčala.

Motel „Ocean Street“ bio je udaljen samo nekoliko blokova Pajkanima neće trebati dugo. Držala sam se pločnika sve dok nisam čula zvuk vozila koje je jurilo uz brijeg. Šćućurila sam se u grmlju, promatrajući crno-bijela patrolna kola kako jure ravno prema Dwightovoj kući. Za njima još jedna. Policajcu u drugim kolima nije moglo biti više od dvadeset godina. Pred njim je bila sjajna karijera. Zacijelo se sad osjećao vrlo važnim.

Rješenje tolikih zagonetaka činilo se tako očitim čim sam znala gdje ga valja potražiti. Razgovor s Dwightom proizveo je potpun preokret u mom načinu razmišljanja, a pitanja koja su mi prije zadavala teškoće sad su imala sasvim razložne odgovore. Barem neka.

Nedostajali su mi dokazi, ali sad sam barem imala radni prostor. Jean Timberlake je ubijena da se zaštiti Dwight Shales. Ori Fowler je umrla, jer joj je tako bilo suđeno... da se ukloni s puta. A Shana? Činilo mi se da sam shvatila zašto je i ona morala umrijeti. Bailey je trebao preuzeti krivicu za sve i nasjeo je poput tikvana. Da je bio dovoljno priseban da ne bježi... da je samo ostao u zatvoru, ne bi ga mogli osuđivati za sve što se otad zbilo.

Ušla sam u motel sa stražnje strane, kroz zapušteno parkiralište zatrpano korovom i razbijenim staklom. Mnogi prozori u motelu bili su osvijetljeni. Mogu zamisliti koliko je uzbuđenja izazvala prisutnost policijskih kola. Slutila sam da je negdje u blizini još i sad dežurao policajac, po svoj prilici ispred moje sobe.

Dospjela sam do stražnjeg dijela stana Fowlerovih. U kuhinji je gorjelo svjetlo. Opazila sam nečiju sjenu u susjednoj sobi. Mali crno-bijeli televizor bio je uključen i emitirao video snimku vijesti. Quintana je davao izjavu za štampu na stubama ispred sudnice. Vjerojatno danas poslije podne. Slijedila je fotografije Baileya Fowlera. Vodili su ga u lisicama prema otvorenom policijskom automobilu. Javio se spiker s prognozom vremena. Pokušala sam otvoriti kuhinjska vrata.

Zaključana.

Zaobišla sam zgradu opipavajući vanjske zidove, tražeći koji odškrinut, mračan prozor. Umjesto toga naišla sam na bočna vrata za koja nisam ni znala. Oprezno sam ih odškrinula i zavirila unutra.

Royce, u otrcanu kućnom haljetku, vukao je noge niz hodnik prema meni, spuštenih ramena, oborena pogleda.

Čula sam njegovo tiho cvilenje ispresijecano uzdasima. Poput malog djeteta, umirivao je bol hodajući amo-tamo. Stigao je do vrata svoje sobe i okrenuo se, vraćajući se prema kuhinji. Povremeno je promrmljao Orino ime.

Sretan je bračni drug koji umire prvi, koji nikada ne mora doznati koliko trpi preživjeli. Royce je nedvojbeno napustio bolnicu doznajući od Hawsa za Orinu smrt, koja mu je oduzela svaku želju da se bori. Što mu je značilo ako time ubrza svoju smrt?

Zatvorila sam vrata i nečujno se uspela stubama. Drugi kat je bio u mraku. Jedino svjetlo dopiralo je kroz prozorčić na odmorištu. Nisam se snalazila. Očekivala sam da će sve ovo izgledati sasvim drugačije. S lijeve strane bio je kratak hodnik koji je završavao vratima. Prišla sam, zastala i pažljivo osluhнула. Tišina. Pritisnula sam kvaku i malo odškrinula vrata. Zapuhnuo me hladan zrak izvana. Ispred mene je bio vanjski hodnik koji je prolazio tik kraj moje sobe. Meni slijeva bila je soba s brojem 20, a do nje 22 u kojoj sam provela prvu noć u Floral Beachu. Nije bilo traga dežurnom policajcu. Smijem li se odvažiti i jednostavno ući u svoju sobu? Što ako me policajac

čeka unutra?

Zatvorila sam vrata i ostala tu gdje jesam. Ušla sam u prvu otključanu sobu. Poput ostalih prostorija koje su nastavali Fowlerovih, ova je prije bila obična motelska soba, sad pretvorena u uredski prostor.

Pomična vrata s prednje strane vodila su na balkon s pogledom na Ocean Street. Zavjese su bile razvučene, pa sam razabrala pisaći stol, stolac za ljujanje, police s knjigama, noćnu svjetiljku. Pregledala sam sobu uz pomoć male baterije. Naslovi na policama bili su dijelom znanstvena fanstatika, a ostalo priručnici iz psihologije. Annini.

Na pisaćem stolu bila je slika Ori iz mladih dana. Bila je prava ljepotica, s krupnim, blistavim očima. Pretražila sam ladice. Ništa zanimljivo. Udubina za garderobu bila je krcata ljetnim stvarima. U kupaonici ništa. Vrata koja su ovu sobu spajala sa sobom 20 bila su zaključana. Zaključana vrata uvijek su zanimljivija od ostalih. U TV serijama ljudi s lakoćom provaljuju zaključane brave. U zbilji je to mnogo složenije i zahtijeva konjske živce. Radila sam u mraku, držeći u zubima malu svjetiljku poput cigare. Katkad mi to ide od ruke, ali obično onda kad radim pri svjetlu. Sad mi se činilo da traje vječnost i kad je neposljetku popustila, bila sam sva mokra od napetosti.

Soba 20 je bila ista kao moja. Bila je to Annina spavaća soba, ona koju Maxine nije smjela čistiti. Vidjela sam zašto.

Na podu u udubljenju za garderobu je uređaj za punjenje čahura s ugrađenom napravom za čepljenje i dva spremnika za prah, napunjena kamenom soli. Čučnula sam i izbližega pogledala uređaj koji je izgledao poput križanca između hranilice za ptice i stroja za kavu, a konstruiran je za punjenje čahure čime god treba.

Imala sam uistinu veliku sreću. Na podu kraj punjača stajao je mali uređaj za snimanje s mikrokazetama. Vrpca je bila unutra. Premotala sam je i odslušala poznat glas koji je izgovarao seriju ružnih prijetnji. Ponovo sam premotala vrpcu, prebacila brzinu i pokušala iznova. Glas je bio Annin.

Nasmiješila sam se, sjetivši se noći kad su me uzdrmali ovi telefonski pozivi. Utješila sam se činjenicom da je netko dvije sobe dalje još budan. Svjetlo s balkonskog prozora ulijevalo mi je povjerenje. A cijelo je vrijeme ona bila tu i okretala telefon u suludom pokušaju nekakvog psihološkog rata.

U noći kad je provaljena moja soba, ona je mirno mogla ući rezervnim ključem i poslije razvaliti kako bi ostavila dojam provale. Uspravila sam se i provjerila policu. U kutiji za cipele otkrila sam pravi identitet „Erica Dahl“, za koju sam čula tek vidjevši omotnicu s prozorčićem. Više od sto istih takvih omotnica bilo je uredno složeno u kutiju, zajedno s karticom socijalnog osiguranja, vozačkom dozvolom i putnicom... sve s fotografijom Ann Fowler. Izvodi iz banke pokazivali su ulog od 42000 dolara u dionice IBM godine 1967. U međuvremenu se vrijednost dionica više nego udvostručila. Uočila sam da je „Erica“ vrlo uredno plaćala poreske obveze na kamate koje su se obračunale svake godine. Ann Fowler je bila previše lukava da bi se dala uloviti na takvoj gluposti.

Preletjela sam svjetiljkom kroz njezinu dnevnu sobu i čajnu kuhinju. Prelazeći tankim mlazom svjetlosti preko postelje, zamjetila sam nešto jajoliko. Uperila sam svjetlo i blenula u Ann. Sjedila je uspravljeno na krevetu, promatrajući me.

Lice joj je bilo smrtno blijedo, oči krupne, toliko ispunjene ludilom i mržnjom da sam se naježila. Osjećala sam kao da me probada ledenom strijelom, koja mi cijelo tijelo prozirnije

hladnoćom. U krilu je držala pištolj, koji je podigla i uperila mi u grudi. Vjerojatno nije bio punjen solju. Nisam baš bila uvjerena da bi smicalica s paukom upalila kod nje.

– Jesi li pronašla sve što si tražila? – upitala je. Podigla sam ruke samo da pokažem kako znam pravila ponašanja.

– Hej, moram ti odati priznanje. Zamalo si se izvukla. – Usiljeno se nasmiješila.

– Ne misliš li da to još mogu, s obzirom na to da si ti „tražena“? – nastavila je razgovorljivo. – Dovoljno je da povučem obarač i izjavim da sam te zatekla u nedopuštenu njuškanju po mojim stvarima.

– I što onda?

– Ispričaj mi!

Još nisam razradila cijelu priču, ali znala sam dovoljno za uspješno nagađanje. U ovakvim okolnostima čovjek razgovara s ubojicama iz nekoliko pobuda. Prvo, da ih odgovori od daljnjih zločina, drugo, da odugovlači dok ne stigne pomoć ili treće, da još koji trenutak uživa u dragocjenu daru koji zovemo život, pa makar se svodio na puku priliku da se diše.

I za to postoji mala vjerojatnost, jer su vam pluća od straha prilijepljena za kralješnicu.

– Pa, vjerojatno ćeš odmah poslije očeve smrti sve ovo prodati – počela sam, nastojeći da kratku priču učinim što duljom – dodati dobitak već pozamašnoj svoti od ukradene četrdeset dvije tisuće s kamatama i... odletjeti u lagodan život. Vjerojatno s Dwightom Shalesom, ili se barem tome nadaš.

– A zašto ne bih?

– Zašto ne, zaista? Plan zvuči besprijekorno. Zna li on već za nj?

– Saznat će.

– Odakle ti uvjerenje da će pristati?

– Zašto ne bi? Sad je slobodan. A bit ću i ja, čim tata umre.

– Vjeruješ li da je to dovoljno za sretnu vezu? – upitala sam zaprepašteno.

– Što ti znaš o sretnim vezama?

– Pa... dvaput sam bila udana. Nije li to dovoljno u usporedbi s tobom?

– Rastavljena si. I to govori dovoljno.

– Jean je zacijelo požalila što ti se povjerila – promijenila sam temu.

– Vrlo. Na kraju je pružila oštar otpor.

– Ali ti si pobijedila.

– Morala sam. Nisam smjela dopustiti da upropasti Dwightov život.

– Uz pretpostavku da je bilo njegovo.

– Dijete? Dakako da jest.

– Oh, krasno. Onda nema problema. Nemaš razloga za grižnju savjesti. Je li svjestan koliko si učinila za njega?

– To je naša mala tajna. Tvoja i moja.

– Odakle si znala gdje će Shana biti u srijedu uvečer?

– Jednostavno. Slijedila sam je.

– Ali... zašto si ubila tu ženu?

– Isto zbog čega ću ubiti tebe... zbog zavodenja Dwighta.

– Ona je išla na sastanak s Dunneom. Ni jedna od nas nema veze s Dwightom.

– Koješta!

– Imaš krivo. On je zgodan čovjek, ali uopće nije moj tip. Rekao mi je da su Shana i on samo prijatelji. Čak se nijednom nisu poševili!

– Lažeš! Misliš da ne znam što se događa? Čim si došla u grad, počela si ga salijetati, voziti se s njim u autu, odlaziti na intimne večere...

– Ann, razgovarali smo. To je bilo sve.

– Nitko mi se neće isprijeciti na putu, Kinsey! Ne, nakon svega što sam žrtvovala. Previše sam davala i predugo čekala. Žrtvovala sam mladost i sve dosad. Nećeš mi upropastiti sve to kad sam nadomak slobode.

– Poslušaj me, Ann... moram ti reći da si potpuno šenula. Bez uvrede, ali ti si zrela za bolničko liječenje. – Blebetala sam bez veze, nastojeći dobiti na vremenu, a pritom sam grozničavo razmišljala o tome kako bih izvukla svoj pištolj i uperila joj ga u neku vitalnu točku. Koju god varijantu sam smislila, stigla bi mi raznijeti lice prije nego što učinim potez.

– Smijem li ugaziti džepnu svjetiljku? Mrzim bespotrebno trošiti baterije.

– Ostani gdje jesi i ne miči se!

– Hej, to isto mi je rekla i Elva.

Ann je upalila noćnu svjetiljku. Obasjana svjetlom, doimala se još gore. Tek sad sam zapazila da ima zločesto lice. Malo spuštena brada davala joj je izgled štakora.

Čulo sam lagano struganje po hodniku. Royce. Kako li se samo uspeo?

– Ann? Hej, Annie pronašao sam neke slike tvoje majke. Pomislio sam da bi ih rado sačuvala. Mogu li ući?

Sijevnula je pogledom prema vratima.

– Za trenutak ću doći dolje, tata. Onda ćemo ih pogledati. – Prekasno. Otvorio je vrata i zavirio. Pod miškom je držao album sa slikama. Bio je sretan poput djeteta. Oči su mu bile izrazito plave, još vlažne od suza, nos crven. Nestalo je svakog traga grubosti, nadutosti, odlučnosti. Bolest ga je uzdrmala, Orina smrt ga je oborila s nogu, ali starac se podigao, ozaren nadom.

– Maude i Emma te čekaju da se pozdrave.

– Trenutno sam zauzeta. Isprati ih ti.

Spazio je mene. Zacijelo mu je bilo čudno što držim ruke u zraku. Opazio je pištolj u Anninim rukama. Učinilo mi se da će se okrenuti i otići. Trenutak je oklijevao, ne znajući kamo da se djene.

– Dobra večer, Royce – rekoh. – Pokušajte pogoditi tko je ubio Jean Timberlake.

Pogledao me i odvratio pogled. Upiljio se u Ann pun nade da će osporiti optužbu. Ustala je s kreveta i posegnula za vratima.

– Idi dolje, tata! Nešto moram obaviti, pa ću doći.

– Nećeš joj učiniti ništa nažao? – zapitao je zbunjen.

– Dabome.

– Osim što će mi prosvirati glavu! Što mislite da radi s tim pištoljem! Ubit će me i ustvrditi da je to bilo u samoobrani. Tako mi je rekla.

– Ulovila sam je da njuška po mojoj garderobi. Ganjaju je pajkani. Ona je u dosluhu s Baileyem, silom mu hoće pomoći da se izvuče.

– S Baileyem?

Tek sad je počeo povezivati.

– Royce, imam dokaz da je nedužan. – Ann i ja smo se nadmetale poput male djece, pokušavajući da svaka pridobije Roycea na svoju stranu. Royce je stavio drhavi prst na usta.

– Ako ima dokaz, morali bismo ga saslušati – izgovorio je više za sebe. – Ne misliš li, Annie? Ako možeš dokazati da je Bailey nedužan?

Opazila sam da je pobjesniela pri spomenu njegova imena. Uplašila sam se da će pucati pa poslije raspravljati s ocem. Očito je i njemu pala na um ista strepnja. Posegnuo je za pištoljem.

– Spusti to, malena!

– Ne diraj me!

Srce mi je počelo divlje lupati. Plašila sam se da će se srušiti.

No činilo se da je nadahnut novom snagom.

– Što to radiš, Ann? Nemoj tako, dijete.

– Odlazi! Izlazi odavde!

– Želim čuti što nam Kinsey ima reći.

– Poslušaj me i nosi se dovraga! Uhvatio je držak pištolja.

– Daj mi to prije nego što nekoga ozlijediš.

– Ne!

Royce je nasrnuo ne ispuštajući pištolj. Stajala sam skamenjena, očiju uprtih u smrtnosnu cijev koja je bila uperena najprije u mene, pa u pod, strop, posvuda. Royce je trebalo biti jači, ali bolest ga je iscrpila, a Annina mahovitost dala joj je životinjsku snagu.

Odjeknuo je pucanj, praćen Anninim vriskom i štropotom pištolja o. pod. S nevjericom je oborila pogled. Veći dio njene desne noge bio je raznesen u kamadiće.

Krv je šiktala na sve strane. S njena lica nestajalo je i ono malo boje što je postojalo. Pala je na pod, grčeći se i svijajući u bolovima. Royce se odmaknuo, zureći u nju s nevjericom.

– Oprosti – zavapio je drhavo. – Nisam htio. Pokušao sam ti pomoći.

Čula sam buku na stubama: Bert, Maude i mladi policajac kojeg još nisam vidjela.

– Zovite hitnu pomoć! – povikala sam.

Skinula sam jastuke s kreveta i obložila joj unakaženu nogu.

Policajac je petljao po voki-tokiju, dok je Maude nesuvislo blebetala, bespomoćno mašući rukama. Iza nje se u sobu ugurala Emma i počela vrištati vidjevši prizor. Smrtno blijedi Bert i Maxine objesili su se jedno na drugo. Tek tad ih je policajac sve izgurao u hodnik s kojega je još odjekivalo Emmino vrištanje.

Ann je ležaja nauznak, s rukom preko lica. Royce ju je držao za ruku. Plakala je poput petogodišnje djevojčice.

– Nikad me nisi volio... nikad za mene nisi imao vremena... Pomislila sam na svog oca. Bilo mi je pet godina kad me napustio zauvijek. Probudilo se sjećanje koje sam godinama potiskivala. U automobilu, neposredno poslije nesreće, još sam bila vezana na stražnjem sjedalu, uz neprekidno majčino plakanje, pružila sam ruku preko naslona i potražila očevu, beživotnu, mlahovu ruku. Ovila sam prstiće oko njegovih, ne shvaćajući da je mrtav, prostodušno vjerujući da će sve biti dobro dotle dok ga imam. Kad mi je doprlo do mozga da je nestao zauvijek? Kad je Ann shvatila da ničim

neće osvojiti svog oca? A što je s Jean Timberlake? Nitko od nas nije iscijelio rane koje su nam očevi zadali u djetinstvu. Je li nas volio? Tko to zna? Otišao je i nikad ne može biti ono što se u svojoj borbi za savršenstvom trudio da postane. Ako nas ljubav ranjava, kako se možemo izliječiti?

Epilog

Bailey Fowler je oslobođen krivice. Ann je uhapšena zbog ubojstva Ori Fowler i Shane Timberlake. Teško će se ikad sakupiti dovoljno dokaza da joj se sudi i za smrt Jean Timberlake.

Prošla su dva tjedna. Vratila sam se u svoj ured u Santa Teresi i napravila obračun. S obzirom na predujam od dvije tisuće, još sam ostala dužna Royceu. Razgovarali smo o tome telefonom i dobila sam ovlaštenje da zadržim razliku. Još se tvrdoglavo bori za život. Barem će svoje posljednje dane provesti s Baileyem.

Vidim da drugačijim očima gledam na Henrya Pittsa. On mi je najbliža zamjena za oca koju sam ikad imala. Umjesto da ga doživljavam sa svim sumnjama, odlučila sam da uživam s njim još to vrijeme koje nam je preostalo. Njemu su tek osamdeset dvije i tko zna... moj je život mnogo pogibeljniji od njegova.

Sadržaj

B kao Bjugunac

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

24.

25.

Epilog